

APULZE

ČASOPIS PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY V PREŠOVE

Print: ISSN 1337-9208
EV 2836/08

Online: ISSN 1339-3448
EV 185/23/EPP

Periodicita vydávania: štyrikrát ročne

Vydavateľ: Prešovská univerzita v Prešove
Ul. 17. novembra 15, 080 01 Prešov
IČO 17 070775

Redakcia: Ingrid Timková (šéfredaktorka)
Peter Hal'ko (zástupca šéfredaktorky)
email: redakcia@unipo.sk

Redakčná rada: Peter Kónya, Peter Adamišín,
Monika Ivanová, Michal Hospodár, Dávid Dziak,
František Franko, Tünde Dzurov Vargová, Iveta Ondriová,
Maroš Šíp, Beáta Ružbarská, Anna Timková Lazurová,
Matúš Ján Capko, Ema Fričeková

Jazyková korekcia: Ingrid Timková

Sadza: Peter Szombathy

Obálka 1. str. (foto): Peter Hal'ko ml.

Obálka 3. str.: plagát festivalu Akademický Prešov

Tlač: Ultra Print, s.r.o.

Za obsah príspevkov nezodpovedá redakcia.
Univerzitný časopis NA PULZE je pokračovaním Časopisu
akademickej obce Prešovskej univerzity v Prešove.

Prispievatelia posielajú svoje príspevky e-mailom na adresu
šéfredaktorky časopisu (ak ide o celouniverzitné témy) alebo
na adresy členov redakčnej rady za jednotlivé fakulty, s tým,
že téma príspevku by mala korešpondovať so zameraním
a prácou danej fakulty, ktorú člen redakčnej rady zastupuje.

Kontakty:

Príspevky o PU a všeobecné témy – Ingrid Timková
(ingrid.timkova@unipo.sk)

Príspevky o FF PU – Anna Timková Lazurová
(anna.timkova-lazurova.unipo.sk)

Príspevky o GTF PU – Michal Hospodár
(michal.hospodar@unipo.sk)

Príspevky o FHPV PU – Monika Ivanová
(monika.ivanova@unipo.sk)

Príspevky o FMEO PU – Tünde Dzurov Vargová
(tunde.dzurovargova@unipo.sk)

Príspevky o PF PU – Dávid Dziak
(david.dziak@unipo.sk)

Príspevky o PBF PU – Maroš Šíp
(maros.sip@unipo.sk)

Príspevky o FŠ PU – Beáta Ružbarská
(beata.ruzbarska@unipo.sk)

Príspevky o FZO PU – Iveta Ondriová
(iveta.ondriova@unipo.sk)

Príspevky študentov PU – Matúš Ján Capko
(matusjan.capko@smail.unipo.sk)

Príspevky Erasmus+ – Ema Fričeková
(ema.fricekova@unipo.sk)

Vážené kolegyně, vážení kolegovia, milí študenti,

Po dlho očakávanej, pomerne dlhej, ale hlavne ozajstnej zime k nám definitívne zavítala jar, pre mnohých z nás najkrajšie ročné obdobie. Obdobie prebúdajúcej sa prírody, zelenajúcej sa trávy, kvitnúcich stromov a to všetko pri príjemných, nie veľmi vysokých teplotách. Vďaka stále pretrvávajúcemu letnému času aj obdobie dlhých slnečných dní. Pre nás je to zároveň obdobie letného (napriek názvu) semestra, završené zápočtami, skúškami, bakalárskymi a diplomovými prácami. V každom prípade oproti zime je to obdobie, keď sa nám všetkým lepšie pracuje, píše či študuje.

No jar je takisto aj časom už o niekoľko dní začínajúcich veľkonočných sviatkov, jedných z najvýznamnejších kresťanských sviatkov. Sviatkov, ktoré sú odkazom smútku, sebaobetovania, no najmä príslubu nového vzkriesenia, znovuzrodenia, večnosti a obnovy. Pre niektorých z nás sa spájajú so stíšením a bohoslužbami v chráme, pre ďalších s dobrým jedlom, prípadne s obidvoma alebo s krátkou jarnou dovolenkou či dokonca aj lyžovačkou. Nech už zvyknete tráviť sviatky jari akokoľvek, prajem Vám požehnanú, pokojnú a príjemnú Veľkú noc!

Peter KÓNYA
rektor PU

Vydavateľ univerzitného časopisu NA PULZE je prevádzkovateľom, ktorý spracúva osobné údaje podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES. Autori príspevkov majú právo byť označení ako autori a rozhodnúť o spôsobe takéhoto označenia. V prípade, že autor príspevku zašle do redakcie príspevok, v znení ktorého uvedie svoje autorstvo spolu s menom, priezviskom a akademickým, či vedeckým titulom, s príspevkom budú zároveň zverejnené aj tieto údaje autora. Pravidlá spracúvania osobných údajov sú dostupné na webovom sídle vydavateľa: <http://www.unipo.sk/> odkazy/ochrana-os-udajov. Osobné údaje autorov budú prevádzkovateľom spracúvané najdlhšie rok po skončení vydávania univerzitného časopisu NA PULZE.

OBSAH

na pulze univerzity

Veľkonočné posolstvá	2
Rok výziev aj nových príležitostí: PU čaká na kľúčové rozhodnutia a pripravuje ďalší rozvoj	4
Všetky univerzitné internáty sú už zrekonštruované	8
Novoročná čaša vína rektora s pedagógmi PU	10
Spustenie prvej kvantovej linky	11
Prezentácia univerzity na podujatí pre stredoškolákov	12
Minister zdravotníctva Kamil Šaško diskutoval so študentmi PU	13
Prorektor Marián Reiffers členom Krajskej inovačnej rady PSK	14
Prešovská univerzita v európskej aliancii Q-Helix	15
Rozšírené služby centra podpory študentov PU	16

na fakultách

Prešov na konferencii ASEES 2025 vo Washingtone D.C.	18
PU navštívil veľvyslanec francúzska J. E. Nicolas Suran	19
Komparatívny výskum ako metodologická otázka	20
PU ako priestor diskusie o výzvach digitálnej doby	22
Krst kníh o dôležitej úlohe sociálnej práce	23
Erasmus+ študenti z Turecka na inštitúte rusistiky	24
Pedagogika v procese zmien	25
Špičková veda sa dá robiť aj na Slovensku	26
Absolvent o motivácii štúdia na FHPV	27
Výstupy prešovských geografov: Hanigovský hrad	28
Fakulta športu rozvíja partnerstvá pre kvalitné vzdelávanie ...	29
Projekt MASK: Učebne nepotrebné steny	30
Fakulta športu ukázala svoje srdce	32
Kvíz o GTF preveril vedomosti hostí fakultného večera	33
Konferencia o permanentnej formácii na GTF	34
Na GTF hovorili o rodinnej mediácii	36
Novoročné stretnutie s požehnaním teologickej fakulty	38
Spolupráca s Pomorskou univerzitou	38
Bowlingový turnaj GTF	39
Erasmus+ v Južnej Amerike: Budovanie akademických partnerstiev v Čile	40
Ocenenie Srdce na dlani 2025 udelili pedagógovi GTF	42

veda a výskum

Erasmus+ Projektové stretnutie medzinárodného tímu	43
Digitálna pasportizácia cestovného ruchu	44
Slávnostná a jubilejná konferencia v Nowom Sączu	45

umenie a literatúra

Unikátna výstava v Univerzitnej knižnici:	
Peter Kocák - Abstraction	46
Kreslený humor ako terapia	48
Putovná výstava Neodovzdané diplomy	49

rozhovor

Spojenie radosti z objavovania a odovzdávania poznania	50
--	----

očami študentov

Erasmus+ Mesiac v bratskom českom meste Olomouc	52
Itapa AI: O budúcnosti umelej inteligencie na Slovensku	54
My Academic Exchange Journey in Slovakia	55
Odborná konferencia cestovného ruchu v Michalovciach	56
Erasmus+ Z Prešova na britskú univerzitu: Cesta za snom	57
Erasmus+ Diskomfortom ku komfortu	58
Erasmus+ Za športovou vedou do Porta	59
My Experience as an Erasmus+ Student at UNIPO	60
Erasmus+ Stáž vo večnom meste	61
Profesionálny a vedecký rast v rámci programu Erasmus+	62

šport

Študentka PU pomohla vybojovať dvakrát olympijský bronz ...	64
Študentka FŠ reprezentovala Slovensko na olympiáde	66
Športové úspechy na zimnej univerziáde	67
Futbalová miniliga začala svoju tretiu dekádu	68
Študenti si zmerali sily vo vysokoškolskej lige v mixvolejbale ...	69
Turnaj UPeCečiek priniesol do Prešova šport a víťazstvo domácich	70

VEĽKONOČNÉ POSOLSTVÁ

Drahí bratia a sestry,

vstupujeme do tajomstiev Veľkej noci. Boží Syn sa cez umučenie a opustenosť priblížil každej ľudskej bolesti, aby nás v Bohu, Otcovi všetkých ľudí, uzmieril so sebou i medzi sebou. Kristus nezostal v hrobe – vstal z mŕtvych a jeho víťazstvo nad smrťou dáva zmysel každému nášmu dňu i každej námahe. Vzkriesený Pán potrebuje každého

z nás, aby sme svojím životom vyrozprávali príbeh jeho nesmiernej lásky. Nech je táto Veľká noc osobným pozvaním k vnútornému obráteniu, aby sme do svojho okolia prinášali svetlo lásky a nádeje.

Želám vám, aby vo vašich rodinách, v pracovných a susedských vzťahoch i vo farnostiach zavládol

Kristov pokoj. Nezištne ho dávajte ďalej, lebo svet naliehavo potrebuje súciť, nehu a milosrdenstvo.

Požehnanú Veľkú noc!

Mons. Bernard Bober
košický arcibiskup metropolita
predseda KBS

Vážení pedagógovia, milé študentky a milí študenti Prešovskej univerzity,

vstupujeme do veľkonočných sviatkov v čase, ktorý je poznačený nepokojom, rozdelením, únavou i neistotou. O to naliehavejšie k nám zaznievajú slová evanjelia: „Na úsvite sa poradili veľkňazi, že ho usmrtia.“ V tejto vete nie je len svedectvo o Kristovom utrpení. Je v nej aj pravda o človeku. O človeku, ktorý sa neraz bojí pravdy viac než vlastnej viny. O človeku, ktorý namiesto pokory volí moc, namiesto obrátenia sebaapresadenie a namiesto počúvania odsúdenie.

Táto dráma nie je vzdialená ani dnešnému svetu. Aj dnes sa často rozhoduje o tom, čo má byť umlčané, odsunuté alebo odstránené. Niekedy nie zbraňou, ale slovom. Niekedy nie rozsudkom, ale pohrdaním, nie násilím, ale chladom srdca. A tak neumiera iba pravda vo verejnom priestore, ale aj dôvera medzi ľuďmi, úcta v rozhovore, česťnosť vo vzťahoch a nádej v spoločnom živote.

Akademické prostredie je miestom, kde sa vedie zápas o charakter človeka. Univerzita nemá byť iba priestorom odovzdávania vedomostí, ale aj miestom pestovania múdrosti, zodpovednosti a služby pravde. Práve tu je mimoriadne dôležité, aby sme nepodľahli pokušeniu povýšenosti, ideologického zatvrdnutia či vzájomného znevažovania. Veľká noc nám pripomína, že pravda sa nedá presadiť krikom, iba svedectvom. Nedá sa niesť pýchou, ale pokorou.

Preto je v tomto čase vzácné pripomenúť si aj slová Jána Amosa Komenského: „Je nepremožiteľná sila pravdy, ak je vyzbrojená svetlom poznania.“ Tento výrok je blízky univerzite i cirkvi zároveň. Pripomína nám, že pravda bez svetla poznania môže zostať nepochopená, ale poznanie bez pravdy môže stratiť smer. A práve tam, kde sa pravda stretá so svetlom, sa človek môže vydať novou cestou.

Veľká noc sa však nekončí Golgotou. Nekončí mlčaním hrobu ani pocitom prehry. Stredom kresťanskej viery je vzkriesenie Ježiša Krista. A práve v ňom sa otvára nádej, ktorú dnešný človek tak veľmi potrebuje. Vzkriesenie je Božie „áno“ tam, kde človek vyslovil „nie“. Je to Božia odpoveď na ľudskú tvrdosť, strach i nespravodlivosť. Je to posolstvo, že tma nemá posledné slovo, že vina nemusí byť posledným menom človeka a že aj po bolestnom piatku prichádza ráno nového života.

Nádej vzkriesenia nie je únikom z reality. Je silou pre nový začiatok uprostred reality. Je novou cestou pre človeka, ktorý sa nechce zmieriť s cynizmom, rozdelením a duchovnou prázdnotou. Je novou cestou pre pedagóga, ktorý aj v únave zostáva služobníkom pravdy. Je novou cestou pre študenta, ktorý nehľadá iba úspech, ale aj zmysel. Je novou cestou pre celé spoločenstvo, ktoré sa nechce uzavrieť do nedôvery, ale chce sa učiť znova počúvať, odpúšťať,

spolupracovať a niesť bremená jedni druhých.

Ako kresťania vieme, že vzkriesený Kristus nevstupuje medzi svojich s výčitkou, ale s pokojom. Neprihádza, aby dorazil zlomených, ale aby ich postavil na nohy. Neotvára minulosť preto, aby zahanbil, ale budúcnosť preto, aby človek nezostal vážňom včerajška. To je hlboké veľkonočné posolstvo aj pre univerzitné prostredie: vždy existuje nová cesta, ak sa človek otvorí pravde, pokore a nádeji, ktorú dáva Boh.

Prajem preto celej akademickej obci Prešovskej univerzity, aby tohtoročná Veľká noc nebola iba sviatkom tradície, ale stretnutím so živým Kristom, ktorý prináša svetlo do tmy, pokoj do nepokoja a nádej tam, kde sa zdalo, že už niet východiska. Nech v našich srdciach zomiera pýcha, sebeckvo a tvrdosť. A nech v nás rastie viera, láska, múdrosť a odvaha vykročiť novou cestou.

Nech nás Vzkriesený Pán vedie k pravde, ktorá neponižuje, ale oslobodzuje, k poznaniu, ktoré neslúži márnivosti, ale dobru, a k nádeji, ktorá nezhasína ani v ťažkých časoch.

Požehnané sviatky Veľkej noci vám zo srdca prajem.

Peter Mihoč - biskup Východného dištriktu
Evanjelickej cirkvi a.v. na Slovensku v Prešove

PASCHÁLNE – VEĽKONOČNÉ POSOLSTVO 2026

Vážení členovia akademickej obce, pedagógovia, študenti a pracovníci Prešovskej univerzity,

pri príležitosti najväčšieho sviatku kresťanského roka, sviatku Paschy – Veľkej noci, dovoľte mi pozdraviť vás slovami: *Christós voskrése* – Christos vstal z mŕtvych!

Sviatok Christovho Zmŕtvychvstania nie je iba spomienkou na udalosť z minulosti. Je to živá realita, ktorá premieňa prítomnosť a formuje budúcnosť. Ako píše svätý apoštol Pavol: „Ak Christos nevstal z mŕtvych, márna je naša viera“ (1 Kor 15, 14). No Christos vstal – a Jeho Vzkriesenie darovalo nový zmysel ľudskému snaženiu, tvorivosti, práci i hľadaniu poznania a pravdy.

Univerzitné prostredie je miestom, kde sa človek učí rozlišovať, klásť otázky a hľadať odpovede. Vo svojom poznávaní sveta okolo nás by sme však nemali zabúdať, že najhlbšie pravdy o človeku samotnom

je možné odhaliť len v stretnutí s ukrižovaným a zmŕtvychvstalým Christom. V ňom sa spája viera s rozumom, poznanie s múdrosťou, sloboda s láskou.

Vo svete poznačenom neistotou, polarizáciou a stratou hodnôt, zaznieva zvesť o Christovom víťazstve nad smrťou ako výzva k nádeji. Znova nám pripomína, že žiadna temnota nebude mať posledné slovo. Ani spoločenské napätia, ani osobné zlyhania, ani intelektuálne pochybnosti nie sú konečnou stanicou človeka. Ak necháme Boha vstúpiť do našich každodenných zápasov, On má moc premeniť ich na cestu rastu.

Prajem vám, aby svetlo Vzkriesenia prenikalo do vašej pedagogickej práce, vedeckého bádania i študentského úsilia. Nech vás vedie k pokore pred tajomstvom života,

k úcte voči pravde a k zodpovednosti za spoločné dobro. Je našou spoločnou úlohou, aby Prešovská univerzita zostala miestom dialógu, tvorivosti a služby, kde sa pestuje nielen vysoká odbornosť, ale aj úprimná ľudskosť.

Evanjelium nás učí, že pravá obnova človeka sa začína v jeho srdci. Nech teda Christos – Ten, ktorý premohol smrť – naplní vaše srdcia pokojom, radosťou a odvahou. Nech posilní našu vieru, upevní nádej a roznieti lásku, ktorá je najvyššou múdrosťou.

Zo srdca vám vyprosujem hojnosť Božích darov!

† Rastislav
arcibiskup prešovský,
metropolita českých krajín a Slovenska

Milí pedagógovia, študenti a čitatelia časopisu!

Tak ako sa pomaly prebúdzajú príroda a jar už mocne „klope na dvere“, podobne aj v duchovnom živote nám Kristus ukazuje svoju moc a chce nás povzbudiť, aby sme s ním obnovili svoj vzťah. Pretože on je Darca života, on je ten ktorý porazil smrť, porazil hriech, ukázal hriešnikovi cestu k spásu a všetkým nám nalial nádej do žíl.

Osobne pre mňa sú veľmi motivujúce slová pápeža Františka, ktoré povedal v apríli 2020 vo veľkú sobotu večer: „On, ktorý odvalil kameň od vchodu do hrobu, môže odstrániť balvany, ktorými je zapечатé naše srdce. Nepodliehajme preto rezignácii, neskoncujme s nádejou. Nenechal

nás samotných, navštívil nás, vstúpil do každej našej situácie, bolesti, úzkosti a smrti. Jeho svetlo, ktoré osvietilo temnoty hrobu, dnes preniká do tých najtemnejších zákutí života. Temnota a smrť nemajú posledné slovo. Odvahu! Nič nie je stratené s Bohom!“

A tak nech zažívame akúkoľvek bolesť, strach či smútok, radujme sa, lebo Kristus svojou smrťou premohol smrť. Je len na nás, či mu dáme šancu a začneme mu naplno dôverovať.

vľadyka Jonáš Maxim
prešovský arcibiskup
metropolita Gréckokatolíckej cirkvi
sui iuris na Slovensku

ROK VÝZIEV AJ NOVÝCH PRÍLEŽITOSTÍ: PU ČAKÁ NA KLÚČOVÉ ROZHODNUTIA A PRIPRAVUJE ĎALŠÍ ROZVOJ

Ingrid TIMKOVÁ

Začiatok roka prináša Prešovskej univerzite (PU) očakávania aj neistotu. Výsledky akreditácie, hodnotenia vedecko-výskumnej činnosti či zmeny vo financovaní môžu zásadne ovplyvniť jej ďalšie smerovanie. Rektor prof. Peter Kónya v rozhovore približuje plány v oblasti vzdelávania, výskumu aj infraštruktúry a hovorí aj o výzvach, ktoré univerzitu čakajú v najbližších mesiacoch.

Máme už koniec prvého kvartálu, ale predsa je to prvé tohtoročné číslo nášho časopisu. Preto sme sa opýtali pána rektora na plány vedenia univerzity pre tento rok.

Ako zvyknem hovoriť, ani tento, ako každý predchádzajúci rok, nebude ľahký. Možnože nebude ťažší ako predchádzajúci, ale určite nebude ani ľahší. PU čaká viacero zmien a novôt v rôznych oblastiach.

Akých? Začiatkom roka univerzitu navštívili zamestnanci akreditačnej agentúry. Už viete výsledky?

V tejto oblasti budeme v prvom rade očakávať výsledok rozhodnutia pracovnej skupiny akreditačnej agentúry, ktorá nás navštívila v prvých dňoch februára kvôli posúdeniu stavu akreditácie našich odborov, aplikačných a inauguračných konaní. Vopred nemôžeme nič hovoriť, no môžem vysloviť očakávanie, že pracovná skupina bola spokojná a že minimálne k väčšine našich práv vysloví klad-

né stanovisko. Teraz to už nie je v našich rukách, takže nám ostáva iba čakať.

Rovnako aj na výsledky periodického hodnotenia vedecko-výskumnej činnosti, ktoré kolegovia skôr poznajú ako VER. Podľa informácií z ministerstva, ktoré odzneli v utorok 16. marca na pracovnom stretnutí k výkonnostným zmluvám, by sme mohli tieto výsledky očakávať už budúci mesiac. Určite najneskôr do záveru tohto semestra.

Aký dopad môžu mať výsledky periodického hodnotenia a zmeny vo financovaní, vrátane zrušenia účelovej dotácie na praxe a výpadku grantov KEGA, na fungovanie univerzity?

Verme, že výsledky budú lepšie ako tie predchádzajúce. A to aj vzhľadom na to, že od periodického hodnotenia sa bude odvíjať stále viac životne dôležitých skutočností. Napríklad výpočet dotácie zo štátneho rozpočtu. Keď som pri tom rozpočte, tak novým prvkom, ktorý do toho vstúpil a ktorý pre

nás rozhodne nie je priaznivý, je skutočnosť, že od tohto roku ministerstvo prestalo poskytovať účelovú dotáciu na pokrytie praxí. Znamená to pre nás neľahkú situáciu, pretože z 8 fakúlt PU je na siedmich súčasťou výučby prax, za ktorú musí univerzita platiť.

V rozpočte pre tento rok pani kvestorka so svojim tímom tento problém pomerne spoľahlivo vyriešila. Ale absencia účelovej dotácie na prax bude problémom aj v nasledujúcich rokoch. A to aj vzhľadom na to, že sa sústavne zdôrazuje potreba vyššieho počtu hodín praktickej výučby. Iste už všetci majú informácie o tom, že pre tento rok nebudeme môcť očakávať výzvu z grantovej agentúry KEGA, čo sa tiež objavilo v rozpise rozpočtu. To je pre nás zvlášť smutná správa. Patrili sme totiž k univerzitám, ktoré mali jeden z najväčších počtov projektov z agentúry KEGA. To znamená, že časť našich učiteľov, ktorí sa orientovali na túto agentúru, bude musieť zmeniť svoje projektové aktivity na agentúry APVV alebo VEGA, kde sa však bude dať očakávať väčší tlak na získanie grantov.

Aké zmeny v oblasti vzdelávania a vedy očakávate v priebehu tohto roka?

V oblasti vzdelávania, resp. akreditácie po vybudovaní a skontrolovaní systému hodnotenia kvality pristúpime k tvorbe nových študijných programov, v záujme zvýšenia atraktivity našich fakúlt pre budúcich študentov. V prvom rade v tomto roku začneme práce na zmene učiteľského štúdia z dvojstupňového na spojené štúdium. Teda bez rozdelenia na prvý a druhý stupeň. Rovnako verím, že viaceré fakulty prídu s novými bakalárskymi študijnými programami, ktorým sa hovorí profesijné a kde sa neočakáva pokračovanie v nasledujúcom štúdiu v magisterskom stupni.

V súvislosti s učiteľským štúdiom som veľmi rád, že Fakulta humanit-

ných a prírodných vied PU reagovala na požiadavky praxe a v tomto roku završí akreditovanie dvoch novovzniknutých programov - učiteľstva informatiky a učiteľstva chémie. Týmto sa výrazne zvýši potenciál našich učiteľských študijných programov, najmä v kombináciách s ďalšími fakultami.

Rovnako verím, že aj na iných fakultách, najmä kde sú jednoborové študijné programy s pomerne malým počtom študentov, pristúpi k ich transformácii na takéto, predovšetkým profesijne orientované bakalárske študijné programy.

V oblasti vedeckého výskumu bude nutné zvýšiť projektovú aktivitu smerom k dvom spomínaným grantovým agentúram. Väčší tlak na získanie grantov APVV sa ukázal už v prvej tohtoročnej všeobecnej výzve, z ktorej sa o projekty uchádzal podstatne vyšší počet kolegov než to bolo v predchádzajúcich rokoch. Zrejme tomu bude podobne aj vo výzve VEGA.

V oblasti publikačnej činnosti vo vzťahu k dotácii zo štátneho rozpočtu došlo opäť k zmenám v najlepšie hodnotených kategóriách. Samozrejme, nie v prospech humanitných a spoločensko-vedných odborov, resp. pre nich dominantné publikačné výstupy. Preto naďalej platí, že by sme si mali udržať diverzifikovanosť nášho výskumu a udržiavať si vysoké počty kvalitných vedeckých publikácií v rôznych kategóriách. Aj vzhľadom na to, že nevieme, čo bude prioritou pre financovanie v nasledujúcich rokoch.

V tomto roku budú niektoré významné projekty ukončené a niektoré začaté. Predovšetkým očakávame, a to už v nasledujúcich týždňoch, završenie takmer dva roky trvajúcej rekonštrukcie vysoškolského areálu (VŠA). Už na jar tohto roku nás čaká ukončenie stavebných prác. Chcel by som sa

poďakovať pánovi prorektorovi Petrovi Adamišinovi a jeho tímu za naozaj príkladnú koordináciu týchto činností. Vie iba on, ja a úzky okruh našich kolegov, s akými problémami sme sa museli počas stavby operatívne vyrovnávať. Ďalšou významnou rekonštrukciou za viac ako milión eur je obnova tepelného hospodárstva bloku A VŠA, ktorá končí takmer paralelne s výmenou plášťa objektu. Aj tieto práce sa v jarnom období chýlia ku koncu.

V priebehu tohto roku by sme chceli začať aj ďalšie stavby či rekonštrukcie. Je to prístavba fakulty zdravotníckych odborov spolu s implementovaním projektu na simulačné zariadenia za niekoľko miliónov eur. Predpokladáme, že pokročíme ďalej aj v otázke prístavby fakulty manažmentu a som rád, že tieto tri stavby nám tak pomôžu riešiť priestorovú situáciu na najväčších fakultách. A tiež v tomto roku by sa mohla začať prvá etapa rekonštrukcie študentskej jedálne - stavebné práce na rekonštrukcii kuchyne.

Aké dôvody vás viedli k opätovnému prevádzkovaniu študentskej jedálne?

V stručnosti by som to vysvetlil tak, že pred viac ako 16 rokmi sme vyhodnotili situáciu tak, že moderné kvalitné stravovanie môže v danej situácii zabezpečiť našim študentom súkromný prevádzkovateľ. Z tých istých dôvodov po tom, ako skončil prenájom firme Magister, sme sa rozhodli vziať jedáleň opäť do svojej správy. Jedáleň s kuchyňou totiž v mnohom nevyhovuje požiadavkám na moderné, či už závodné, študentské alebo reštauračné stravovanie. Ide o objekt z 50. rokov v tzv. starom internáte, ktorý neprešiel rekonštrukciou. Mnohé napriek rôznym úpravám v ňom pripomína obdobie pred siedmich desaťročí.

V objekte sú potrebné práce takého obrovského rozsahu, ktorý

prekračuje možnosti aj záujmy súkromného prenajímateľa, a ktorý môže vykonať iba vlastník objektu. To sa týka prvkov ako sú odsávače pár, kanalizácia, tepelné a vodné hospodárstvo či rôzne moderné kuchynské spotrebiče určené pre masové stravovanie, ktoré pri takomto rozsahu používania pomerne rýchlo amortizujú.

Vedenie má snahu prebudovať našu študentskú jedáleň na modernú samoobslužnú reštauráciu dôstojnú 21. storočia. Preto sme sa rozhodli prevziať ju do svojej správy. Okrem toho, tento objekt sa využíva aj na iné účely - na slávnostné zasadnutia akademickej obce, konajú sa tam aj katedrové imatrikulácie či plesy. A verím, že po rekonštrukcii bude slúžiť aj na ďalšie akademické a slávnostné akademické podujatia. Samozrejme, k tomu je potrebná jeho masívna prestavba. V tomto roku by sa mohla začať jej stavebná časť a potom obnova kuchyne, zázemia, pivničných a skladovacích priestorov.

Samotná jedáleň by sa mohla stať moderným reštauračným zariadením s takými prvkami ako napr. letná terasa. Verím, že po dvoch alebo troch rokoch táto jedáleň bude tieto požiadavky spĺňať a bude hlavne pre našich študentov a zamestnancov atraktívnejšia ako reštauračné zariadenia nachádzajúce sa na Ulici 17. novembra.

Ako hodnotíte priebeh a význam najväčšej rekonštrukcie vysokoškolského areálu pred jej ukončením?

Zámer rekonštruovať vysokoškolský areál sprevádzal naše vedenie od začiatku funkčného obdobia. Od roku 2015 sme mali ambíciu obnoviť najväčší objekt univerzity. Z dôvodu, že s pribúdajúcimi rokmi stále menej vyhovoval požiadavkám modernej doby na zabezpečovanie štúdia, pracovného prostredia a takisto sa zvyšovala jeho ekonomická náročnosť.

Konštrukcia pláštá zo sklenených panelov a hliníkových rámov podliehala čoraz viac vplyvu počasia a v lete v ňom bolo v mnohých miestnostiach neznesiteľne horúco. V zime sa zas nedali kvôli veľkým medzerám v oknách vykúriť. A preto sa ironicky hovorilo, že sme vykurovali Ulicu 17. novembra. Straty tohto objektu boli obrovské. Z týchto aj ďalších dôvodov sme vyvíjali veľké úsilie na získanie relevantného projektu na rekonštrukciu tohto objektu. Žiaľ, takmer všetky výzvy, ktoré prichádzali do úvahy, boli ohraňované sumami, ktoré zďaleka nepostačovali.

Až z Plánu obnovy bola vyhlásená výzva, ktorá umožňovala získať podstatne vyšší objem prostriedkov na rekonštrukciu verejných budov. Opäť by som chcel poďakovať pánovi prorektorovi Adamišinovi, ktorému sa podarilo s jeho tímom podať úspešný projekt k tejto výzve. Tu chcem však povedať, že náš zámer bol veľkorysejší a pôvodný rozpočet nášho projektu bol takmer dvojnásobný než prostriedky, ktoré sme získali. Museli sme veľmi rozmýšľať, čo sa nakoniec do rekonštrukcie zmestí, ale hlavným zámerom bola *obnova* vonkajšieho pláštá budovy, aby sa zlepšil teplotný komfort rovnako v zime ako aj v lete a znížili sa obrovské teplotné straty.

Prečo rekonštrukcia nezahŕňala aj interiérové úpravy a aké výzvy ju sprevádzali?

Žiaľ, do rekonštrukcie sa nezmestili interiérové úpravy, ktoré sa budú musieť v nutnej miere realizovať z čiastočne už teraz. Ďalšie potom v nasledujúcich rokoch z projektov, príp. aj úspory energie. Rekonštrukcia začala v lete 2024 a keďže ide o prostriedky z Plánu obnovy, musí byť ukončená na jar roku 2026. Je to veľmi krátky čas na to, o akú obrovskú stavbu ide. A preto som veľmi rád, a nielen ja, že sa momentálne nachádza pred

samotným záverom a firma, ktorá ju realizuje, termín dodržala.

Vznikli aj nepredvídateľné situácie. Veľkým problémom bolo to, že univerzita nedisponuje žiadnou použiteľnou projektovou dokumentáciou o pôvodnej budove. A to napriek tomu, že bola ukončená v roku 1984. Lenže, bol to iný štát, iný režim a iná univerzita. To sú zrejme dôvody, pre ktoré v súčasnosti nemáme relevantnú projektovú dokumentáciu k pôvodnej stavbe.

Prečo sa nezmenil dizajn budovy a aké obmedzenia ovplyvnili jej vzhľad?

Mnohí sa určite zamýšľajú nad tým a kritizujú aj to, že budova v podstate nezmenila svoj dizajn, svoj vonkajší vzhľad a že obnova vo veľmi veľkej miere kopíruje pôvodnú budovu z 80. rokov. Žiaľ, s tým sme nemohli nič urobiť. Na budovu ako celok sa vzťahujú autorské práva dedičov architekta, ktorý ju kedysi naprojektoval. Museli sme preto dodržať všetky náležitosti pôvodnej budovy. To isté platí aj o plastike v priečelí budovy, z ktorej nám holuby znečisťujú priestor pred vchodom. Takisto som bol atakovaný rôznymi návrhmi a výzvami na nahradenie tejto plastiky. Ale rovnako aj na túto plastiku majú dediči umelca, ktorý ju vytvoril, autorské právo. Nedovolili žiadne zásahy do jedného či druhého diela duševného vlastníctva.

Ako zvládla univerzita rekonštrukciu počas plnej prevádzky a aký mala dopad na zamestnancov a študentov?

Problémy, samozrejme, nepriniesla iba stavebná časť tejto rekonštrukcie. Vzhľadom na to, že rekonštrukcia bola realizovaná počas plnej prevádzky, zasiahla výrazne do pracovného života všetkých kolegyň, kolegov a študentov, ktorí v tejto najväčšej budove pracujú a študujú. Chcem veľmi poďakovať všetkým našim zamestnancom a rovnakom študentom za trpezlivosť, s ktorou znášali takmer dva

roky v provizórnych, náhradných priestoroch. Žiaľ, hlavne v tom prvom roku aj výrazne nižší tepelný komfort. Ubezpečujem všetkých, že sme z úrovne vedenia univerzity podnikli maximum pre to, aby sme tento diskomfort minimalizovali. Po covidovom dištančnom období by nebolo vhodné a nebolo by to ani zdôvodniteľné, aby sa preniesla výučba do online priestoru.

Aké ďalšie rekonštrukcie prebiehali paralelne a čo všetko zahŕňali?

Nie všetci vedia, že od leta minulého roku paralelne s rekonštrukciou plášťa prebiehala ďalšia rekonštrukcia - implementácia projektu v objeme takmer 1,5 milióna eur týkajúca sa obnovy tepelného hospodárstva bloku A, teda najväčšej 5- poschodovej budovy VŠA. Počas tejto rekonštrukcie boli vymenené kotly, všetky výhrevné telesá, radiátory, vodoinštalácie a sanita s vodovodmi, inštalovaná bola klimatizácia do vybraných miestností.

Bolo to náročné v tom, že zasiahla už nielen výučbové priestory, ale aj väčšinu pracovných pedagógov a administratívnych pracovníkov, ktorí sídlia v objekte VŠA. Museli sme im preto nájsť a prideliť náhradné priestory. Samozrejme, nie v rovnakej výmere a s rovnakou infraštruktúrou ako tie predchádzajúce. Aj im chcem poďakovať za to, a akou trpezlivosťou tento svoj presun zvládali a ešte stále zvládajú. Po úspešnom ukončení týchto dvoch rekonštrukcií bude VŠA jedným moderným akademickým komplexom.

Aké exteriérové úpravy a projekty čakajú univerzitný areál po rekonštrukcii?

Po rekonštrukcii vysokoškolského areálu budú nasledovať aj exteriérové úpravy. Bude potrebné park vrátiť do pôvodnej podoby. Nasledovať budú ďalšie prvky, na ktoré sme nedávno získali financovanie z projektov, a to výstavba malého amfiteátra VŠA alebo športového centra na druhej strane Torysy.

Investovali ste aj do zvyšovania bezpečnosti študentov, zamestnancov a návštevníkov.

Áno, k oblasti skvalitňovania infraštruktúry nepochybne patrí aj starostlivosť o väčšiu bezpečnosť našich zamestnancov, študentov a hostí. Určite si všetci všimli, že v niektorých objektoch univerzity, kde sa pohybuje najviac ľudí, boli inštalované turnikety, sprísnil sa režim otvárania vstupov pri bránach, pri dverách. O poriadok v najväčšom kampuse univerzity sa starajú zamestnanci bezpečnostnej služby, čo výrazne zvýšilo nielen úroveň bezpečnosti, ale aj poriadok v týchto objektoch.

Aké sú plány PU v oblasti zahraničnej spolupráce a internacionalizácie?

V oblasti zahraničných vzťahov budujeme kontakty s univerzitami, nielen v regióne strednej Európy. Za všetky spomeniem aspoň staré a veľké univerzity vo Vilniuse a Padove, ktoré mali záujem o bližšie kontakty s naším stredovýchodoeurópskym akademickým priestorom.

Veľký význam bude mať stále udržiavanie úrovne internacionalizácie univerzity. Aj keď na našej univerzite je veľké percento zahraničných študentov, ich štruktúra je veľmi jednostranná. Preto by sme chceli získať aj iných zahraničných študentov, aby sme stabilizovali internacionalizáciu a popri študentoch z Indie, ktorí v súčasnosti študujú na Fakulte manažmentu, ekonomiky a obchodu PU, rokujeme o možnostiach príchodu študentov aj z iných krajín juhovýchodnej Ázie na našu univerzitu.

O niekoľko dní sa začína Veľká noc. Čo pre vás tieto sviatky znamenajú a čo by ste chceli pri tejto príležitosti odkázať našim zamestnancom?

Veľká noc, podobne ako Vianoce, patrí medzi najvýznamnejšie (a vzhľadom na židovský pesach nielen) kresťanské sviatky v roku. Ale popri duchovnom obsahu

Veľkej noci, popri náboženskej teologickej stránke, pre väčšinu ľudí u nás v strednej Európe sú to zároveň sviatky jari, zrodenia nového života, prebúdzania sa prírody, začiatku niečoho nového po dlhej zimnej prestávke. Samozrejme, to aj v súvislosti s tradičnými šibačkami a oblievačkami, ktoré umocňujú radostný prvok tohto ináč veľmi vážneho sviatku. Na rozdiel od zimných sviatkov, ktoré trvajú od Vianoc až do Troch kráľov a sú sprevádzané pre nás už neodmysliteľnými prázdninami či skúškovým obdobím, máme počas Veľkej noci podstatne menej času. Tradične ich prežívame v podstatne väčšom zhone a je len takou kratšou prestávkou pri pracovnom nasadení alebo pri pracovných povinnostiach, ktoré sa práve v tomto období začínajú kumulovať pred očakávaným koncom semestra o niekoľko týždňov.

V súvislosti s blížiacou sa Veľkou nocou by som rád odkázal všetkým našim zamestnancom, aby tieto sviatky využili na oddych, na vypnutie od bežných povinností, na chvíľkové zabudnutie na to, čo nás opäť v nasledujúcich dňoch, týždňoch bude na pracovisku čakať. Pre mnohých z nás to zase bude príležitosť, aby sme sa popri dobrých chutných tradičných jedlách najmä zamysleli nad iným rozmerom našej existencie, nad hodnotami, ktoré tu boli pred nami a verme, že budú aj po nás. Všetkým prajem požehnané, pokojné a príjemné veľkonočné sviatky.

Foto: archív PU

VŠETKY UNIVERZITNÉ INTERNÁTY SÚ UŽ ZREKONŠTRUOVANÉ

Ingrid TIMKOVÁ

Prešovská univerzita v Prešove (PU) ukončila rozsiahlu, niekoľkoročnú obnovu všetkých svojich študentských domovov. Ako jedna z mála univerzít na Slovensku dnes disponuje kompletne zrekonštruovanými internátmi, ktoré spĺňajú moderné technické, energetické aj kvalitatívne štandardy ubytovania.

O výsledkoch rekonštrukcie informovali rektor PU prof. Peter Kónya a prorektor pre stratégiu a marketing prof. Peter Adamišin.

DEVÄŤ ROKOV OBNOVY, DESIATKY MILIÓNOV EUR INVESTÍCIÍ

Komplex štyroch desiatky rokov starých internátov PU prešiel postupnou obnovou od roku 2015. Rekonštrukcie sa realizovali z kombinácie vládnej dotácie, eurofondov, vlastných zdrojov univerzity a komerčného úveru a boli cielene plánované tak, aby čo najmenej zasahovali do chodu akademického roka. „Rekonštrukcia internátov bola jednou z najväčších

investičných výziev univerzity. Som hrdý, že sa nám ju podarilo zvládnuť systematicky, zväčša bez prerušenia ubytovania študentov a s výsledkom, ktorý má dnes nad-regionálny význam,“ uviedol rektor PU P. Kónya. Celkové náklady sa vyšplhali na vyše 11-miliónov eur (11 108 038 eur).

„Nie sme jediná univerzita, ktorá má zrekonštruované internáty, no rozdiel je v tom, že my pracujeme so starými internátmi, ktoré si vyžadovali dlhodobú, systematickú obnovu. Podarilo sa nám však ako jednej z mála univerzít zrekonštruovať všetky ubytovacie kapacity,“ dodal rektor P. Kónya.

Podľa neho hlavným dôvodom, prečo univerzita do internátov dlhodoobo investuje, je strategický cieľ - aby mladí ľudia z východného Slovenska ostávali študovať a žiť na východe: „Ak mladý človek odíde študovať na západ Slovenska, je vysoká pravdepodobnosť, že sa už nevráti. Kvalitné podmienky na štúdium a bývanie sú preto kľúčové.“

SPOLOČNÉ SPRCHY ZMIZLI, PRIBUDLI SOCIÁLNE ZARIADENIA PRIAMO NA IZBÁCH

Rekonštrukcie zahŕňali kompletnú výmenu rozvodov, elektroinštalácie, zdravotníckych, odstránenie pôvodných umakartových jadier, vznikli nové sociálne zariadenia priamo na izbách, nové podlahy, obklady, stierky, protipožiarne dvere, moderné kuchynky, študovne aj nový nábytok.

Na väčšine objektov prebehla aj exteriérová obnova – zateplenie, výmena okien, sanácia balkónov, nové vstupy a bezbariérové úpravy.

OD UMAKARTU K MODERNÉMU ŠTUDENSKÉMU BÝVANIU

„Cieľom obnovy bolo zvýšenie komfortu študentov, úspora energií a odstránenie zastaralých dispozič-

ných riešení. Výsledkom sú moderné ubytovacie kapacity,” zdôraznil prorektor pre stratégiu a marketing PU prof. Peter Adamišin.

Zdôraznil, že s intenzívnejšou rekonštrukciou internátov začali približne pred desiatimi rokmi, spolu s nástupom súčasného rektora do funkcie. Kľúčovým impulzom bola vládna dotácia z roku 2018, ktorá výrazne naštartovala celý proces obnovy: *“Išlo o balík financií, ktorý síce neumožňoval komplexnú rekonštrukciu jedného internátu, ale vytvoril základ pre systematickú a dlhodobú obnovu všetkých ubytovacích kapacít univerzity.”*

Nedávno PU ukončila projekt v hodnote takmer 2 milióny eur zameraný na modernizáciu energetických technológií. *“Tieto kroky nám do budúcnosti umožnia lepšie zvládať aj ekonomicky neisté obdobia,”* doplnil prorektor.

EXNÁROVA: POSLEDNÝ A NAJNOVŠÍ PROJEKT

Poslednou etapou bola rozsiahla rekonštrukcia ŠD Exnárova 36, ktorá prebiehala v rokoch 2022 – 2025. Okrem obnovy izieb a zázemia prešla výraznou premenou aj vstupná časť internátu – vznikla nová recepcia, oddychová zóna, turnikety a bezbariérový vstup. Celková hodnota stavebných prác dosiahla 1,61 milióna eur (bez nábytku).

KAPACITA NESTAČÍ, DOPYT RASTIE

Prešovská univerzita dnes ubytováva viac ako 1 800 študentov. Len v jej vlastných štyroch internátoch býva 1 681 študentov, pričom časť kapacít

je dlhodobo vyťažená nad projektované limity. *„Aj napriek tomu, že máme všetky internáty zrekonštruované, kapacitne stále nedokážeme uspokojiť dopyt všetkých študentov. Je to však problém, ktorý dnes riešia mnohé univerzity na Slovensku,”* doplnil P. Adamišin.

INVESTÍCIA DO BUDÚCNOSTI UNIVERZITY

Rekonštrukcia internátov je podľa vedenia univerzity nielen investíciou do infraštruktúry, ale aj do konkurencieschopnosti PU, kvality študentského života a atraktivity univerzity pre domácich aj zahraničných študentov. PU tak vstupuje

do ďalšieho obdobia s moderným ubytovacím zázemím, ktoré nemá v rámci slovenských verejných vysokých škôl obdobu.

OBNOVA SA TÝKALA VŠETKÝCH ŠTYROCH ŠTUDENTSKÝCH DOMOVOV:

ŠD 17. novembra 13 (tzv. starý internát, výstavba 1956 – 1960)

ŠD 17. novembra 11 (tzv. nový internát, 1968 – 1969)

ŠD Námestie mládeže 2 (v prevádzke od roku 1975)

ŠD Exnárova 36 (začiatok 80. rokov).

Foto: archív autorky

NOVOROČNÁ ČAŠA VÍNA REKTORA S PEDAGÓGMÍ PU

Ingrid TIMKOVÁ

Novoročná čaša vína bola aj tento rok milou príležitosťou na osobné stretnutie pedagogických zamestnancov s vedením Prešovskej univerzity v Prešove. Tradičné podujatie vytvorilo priestor na bilancovanie uplynulého obdobia, neformálne rozhovory i spoločné nazretie do výziev, ktoré univerzitu čakajú v nadchádzajúcom roku.

V úvode sa prítomným prihovril rektor Prešovskej univerzity v Prešove Dr. h. c. prof. PhDr. Peter Kónya, PhD., ktorý sa poďakoval všetkým za prijatie pozvania na tradičné novoročné stretnutie. Vo svojom príhovore upriamil pozornosť najmä na budúcnosť univerzity a výzvy, ktoré ju v najbližších mesiacoch čakajú.

Rektor zdôraznil, že uplynulý rok bol náročný, no univerzita sa pozerá dopredu s odhodlaním a optimizmom. Pripomenul viaceré aktuálne témy, ktoré budú v tomto roku rezonovať – akreditácia, príchod pracovnej skupiny Slovenskej

akreditačnej agentúry, otázky súvisiace s rozpočtom a obmedzením kultúrnych dotácií na projekty týkajúce sa viacerých fakúlt, ako aj prebiehajúce práce na dvojročnej rekonštrukcii budov v univerzitnom areáli. „Aj keď nás čakajú ďalšie výzvy a niektoré problémy, verím, že ich spoločne dokážeme zvládnuť. Som presvedčený, že na konci tohto roka vyjde univerzita opäť silnejšia a krajšia,“ uviedol rektor.

Na záver svojho vystúpenia poprial všetkým pedagogickým zamestnancom najmä pevné zdravie, osobnú pohodu a pracovné

úspechy – nielen v akademickej, ale aj v osobnej rovine. Vyjadril tiež želanie, aby sa univerzitná obec opäť o rok stretla v rovnakom zložení, bez obmedzení, pri ďalšej novoročnej čaši vína.

Slávnostné stretnutie sa nieslo v príjemnej a priateľskej atmosfére, ktorá potvrdila význam tradícií a osobných stretnutí v živote univerzity.

Foto: Gabriela FECKOVÁ

SPUSTENIE PRVEJ KVANTOVEJ LINKY

Ingrid TIMKOVÁ

Spojili Prešov a Košice zabezpečenou linkou. V Košiciach 11. decembra slávnostne otvorili prvú komerčnú kvantovo-zabezpečenú komunikačnú linku na Slovensku. Do kľúčového národného projektu Slovenská kvantová komunikačná infraštruktúra (skQCI) sa aktívne zapojili Univerzita Pavla Jozefa Šafárika (UPJŠ) v Košiciach a Prešovská univerzita (PU) v Prešove v spolupráci s poprednými výskumnými inštitúciami.

Ide o historický míľnik vo výstavbe národnej kvantovej komunikačnej infraštruktúry a zároveň o prvý plne funkčný prvok slovenskej siete, ktorá je súčasťou celoeurópskeho projektu EuroQCI.

Prof. RNDr. Marián Reiffers, DrSc., koordinátor projektu za PU, zdôraznil, že prepojenie Košíc a Prešova je kľúčové, pretože *“vytvára prvú experimentálnu vetvu kvantovej komunikačnej siete na Slovensku, ktorá bude slúžiť pre potreby akademického výskumu, štátnych inštitúcií a ochrany kritickej infraštruktúry.”*

Príchod kvantových technológií môže priniesť spoločenské fenomény podobné tým, ktoré dnes zažívame s rýchlym nástupom umelej inteligencie. V rámci bezpečnosti bude jednou z najzásadnejších zmien potenciálna schopnosť kvantových počítačov prelomiť dnes používanú kryptografiu, ktorá chráni banky, štátne inštitúcie, nemocnice aj kritickú infraštruktúru. Aj keď dnes univerzálne kvantové počítače ešte neexistujú, ich príchod môže vyvolať výrazný bezpečnostný šok, na ktorý sa treba pripraviť. *“Bezpečnosť kvantovej komunikácie je založená na fundamentálnych fyzikálnych princípoch, ktoré znemožňujú akýkoľvek – dokonca aj hypotetický – spôsob odpočúvania či prelomenia komunikácie. V praxi to znamená, že Slovensko dnes spúšťa technológiu, ktorej princíp nie je možné prelomiť žiad-*

nym výpočtovým výkonom,” vyhlásil počas dnešnej tlačovej konferencie doc. Mgr. Mário Ziman, PhD., riaditeľ Fyzikálneho ústavu SAV.

Slovenská kvantová sieť vzniká v rámci národného projektu skQCI, ktorý je súčasťou európskej iniciatívy EuroQCI (European Quantum Communication Infrastructure). Európska komisia v rámci nej financuje výstavbu chrbtovej siete budúceho kvantového internetu, ktorý má do roku 2028 prepojiť členské štáty EÚ.

Otvorenie prvej linky medzi UPJŠ a PU je konkrétnym výsledkom tejto spoločnej iniciatívy. *“Táto kvantová linka poskytuje, okrem iného, skvelú príležitosť pre našu fakultu a univerzitu obohatiť výučbu o praktické ukážky a realizovať nový typ výskumu v oblastiach kvantového počítania a kybernetickej bezpečnosti. Tento nový stimul utvrdil vedenie fakulty v zámere vytvoriť nový študijný program zameraný na kvantové technológie,”* uviedol prof. RNDr. Gabriel Semanišin, PhD., prodekan pre rozvoj a riadenie kvality na Prírodovedeckej fakulte UPJŠ v Košiciach.

Slovenské konzorcium projektu skQCI, vedené Fyzikálnym ústavom SAV, v úzkej spolupráci s Národným centrom pre kvantové technológie – QUTE.sk, pracuje na budovaní tejto infraštruktúry už druhý rok a okrem prepojenia Košíc a Prešova sú v príprave aj ďalšie

úseky, vrátane cezhraničných napojení na Poľsko, Maďarsko, Rakúsko a Českú republiku.

Pred slávnostným spustením linky medzi Košicami a Prešovom, ktorého sa zúčastnili zástupcovia Kancelárie prezidenta SR, Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, Slovenskej akadémie vied a oboch spomínaných univerzít, mali v doobedných hodinách žiaci stredných škôl jedinečnú možnosť pozrieť si živú demonštráciu tohto kvantového spojenia. Počas demonštrácie sa skupina žiakov zo Strednej priemyselnej školy elektrotechnickej v Prešove spojila s takmer 200 žiakmi, prítomnými v aule UPJŠ v Košiciach v rámci podujatia Zaoštréné na Nobelove ceny, každoročne organizovaným Prírodovedeckou fakultou.

Slovensko sa týmto zaraďuje medzi krajiny, ktoré aktívne rozvíjajú kvantové technológie druhej generácie – také, ktoré v budúcnosti umožnia nielen bezpečnú komunikáciu, ale aj prenos kvantovej informácie medzi kvantovými počítačmi. Prvá kvantovo-zabezpečená linka Košice–Prešov je základným stavebným prvkom kvantovej siete a jej otvorenie vysiela jasný signál, že na Slovensku sme pripravení na príchod kvantovej éry v technológiách a priemysle.

FOTO: Národné centrum pre kvantové technológie - QUTE.sk

PREZENTÁCIA UNIVERZITY NA PODUJATÍ PRE STREDOŠKOLÁKOV

Ingrid TIMKOVÁ

Prešovská univerzita (PU) sa prezentovala na podujatí „Objav svoju budúcnosť – študuj, pracuj a inovuj v Prešovskom kraji“, ktoré spojilo štyri univerzity pôsobiace v regióne a približne 1 200 študentov z 54 stredných škôl Prešovského kraja. Športová hala Hotelovej akadémie na Okružnej ulici v Prešove sa 25. februára 2026 zaplnila mladými ľuďmi, ktorí hľadali odpovede na otázky o svojom ďalšom smerovaní.

PU sa spolu s Technickou univerzitou v Košiciach, Univerzitou Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a Univerzitou veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach predstavila ako moderná vzdelávacia inštitúcia ponúkajúca široké spektrum študijných programov a možností osobnostného aj odborného rastu.

ŠTÚDIUM DOMA AKO REÁLNA VOĽBA

Cieľom veľtrhu príležitostí bolo ukázať mladým ľuďom, že kvalitné vysokoškolské vzdelanie a perspektívna kariéra nemusia znamenať odchod z regiónu. Organizátori – Prešovský samosprávny kraj a Inovačné partnerské centrum – vytvorili priestor, v ktorom sa prepájali univerzity, stredné školy, klastre aj zástupcovia podnikateľského prostredia.

Budúci študenti vysokých škôl mohli zistiť, že svoju budúcnosť si môžu mladí budovať práve tu - štúdiom, prácou aj rozvíjaním vlastných inovátnych nápadov.

PREZENTÁCIA FAKÚLT AJ UNIVERZITNÉHO ŽIVOTA

PU predstavila možnosti štúdia na všetkých svojich fakultách. Zástupcovia jednotlivých pracovísk poskytovali informácie o študijných programoch, podmienkach prijímacieho konania, zahraničných mobilitách, štipendiách či možnostiach zapojenia sa do vedeckých, výskumných a umeleckých projektov.

Súčasťou prezentácie bola aj ponuka Univerziténeho pastoračného centra, ktoré priblížilo študentom možnosti duchovnej podpory, komunitných stretnutí a voľnočasových aktivít. Zúčastnenci sa tak mohli oboznámiť nielen s akademickým, ale aj s komunitným rozmerom života na univerzite.

INFORMÁCIE Z PRVEJ RUKY

Stánky jednotlivých fakúlt a pracovísk boli pripravené už od 8.30 hod., program pre študentov sa začal o 9.00 hod. Mladí ľudia diskutovali so študentmi a pedagógmi, pýtali sa na reálne skúsenosti zo štúdia a zaujímali sa o konkrétne odbory, o konkrétne možnosti uplatnenia po absolvovaní štúdia.

Študenti mali možnosť získať aktuálne informácie o študijných programoch, podmienkach prijatia, zahraničných mobilitách, štipendiách či možnostiach zapojenia sa do vedeckých, výskumných a umeleckých projektov. Nechýbali ani prezentácie úspešných absolventov

a konkrétne príklady spolupráce univerzít s praxou. Tie potvrdili, že vysokoškolské štúdium v regióne môže byť pevnou súčasťou profesijnej budúcnosti mladých ľudí.

DIALÓG MEDZI VZDELÁVANÍM A PRAXOU

Podujatie zároveň otvorilo diskusiu o zosúladovaní vzdelávacej ponuky s aktuálnymi potrebami trhu práce. Prepájanie univerzít s inštitúciami, firmami a inovačnými centrami má ambíciu posilniť konkurencieschopnosť regiónu a vytvárať podmienky na udržanie mladých talentov na východnom Slovensku.

Veľtrh „Objav svoju budúcnosť“ potvrdil silný záujem o vysokoškolské štúdium v regióne. Prešovská univerzita tak opätovne deklarovala svoju otvorenosť voči stredoškolskému a pripravenosť byť partnerom na ich ceste za kvalitným vzdelaním, osobnostným rastom a úspešnou kariérou.

Foto: archív autorky

MINISTER ZDRAVOTNÍCTVA KAMIL ŠAŠKO DISKUTOVAL SO ŠTUDENTMI PU

Ingrid TIMKOVÁ

Prešovská univerzita v Prešove privítala ministra zdravotníctva SR Kamila Šaška, ktorý sa v rámci regionálneho výjazdu stretol so študentmi Fakulty zdravotníckych odborov PU. Diskusia sa zamerala na budúcnosť slovenského zdravotníctva, pracovné podmienky študentov, pedagógov a mladých zdravotníckych pracovníkov v zdravotníckych zariadeniach.

Cieľom návštevy ministra bolo aj osobne predstaviť a pozvať študentov na pripravované celoslovenské podujatie MediFutura. Minister ešte pred stretnutím zdôraznil význam osobného dialógu so študentmi zdravotníckych odborov.

„Je dôležité, aby bola každá nová nemocnica nielen postavená, ale aj personálne zabezpečená. A predovšetkým pre mladých budúcich lekárov, zdravotníkov a všetkých, ktorí poskytujú zdravotnú starostlivosť, je nesmierne dôležité moderné pracovné prostredie,“ uviedol Kamil Šaško.

Dodal, že súčasťou jeho pravidelných regionálnych výjazdov nie sú len rokovania s vedením nemocníc a manažmentom zdravotníckych zariadení, ale aj diskusie so študentmi.

„Snažím sa vždy zaradiť aj diskusiu s mladými, so študentami. Považujem za úctivé, aby minister osobne prišiel pozvať mladých ľudí na podujatie, ktoré môže ovplyvniť ich rozhodnutie spojiť svoju budúcnosť so Slovenskom,“ povedal minister.

MEDIFUTURA: SILNÝ TÍM JE BUDÚCNOSŤOU ZDRAVOTNÍCTVA

Nosnou témou stretnutia bolo pripravované podujatie MediFutura – Silný tím je budúcnosťou slovenského zdravotníctva, ktoré sa uskutoční 23. apríla. Minister pripomenul, že jesenné podujatie určené medikom a budúcim lekárom zaznamenalo veľký úspech. Na jar preto rezort pripravuje jeho pokračovanie zamerané na nelekárske zdravotnícke profesie.

„Očakávam, že sa podujatia zúčastní viac ako 3 000 mladých študentov a budúcich odborníkov, ktorí sa budú starať o naše zdravie,“ uviedol Šaško.

Podujatie spája vzdelávanie s praxou a vytvára priestor na stretnutie študentov so zástupcami nemocníc, ambulancií, vedecko-výskumných pracovísk, zdravotných poisťovní, stavovských organizácií a ďalších partnerov v zdravotníckom sektore.

Zdravotníctvo podľa organizátorov netvorí len lekári, ale aj sestry, pôrodné asistentky, fyzi-

terapeuti, laboranti, záchranári a mnohí ďalší odborníci, bez ktorých by systém nemohol fungovať.

Program podujatia má dennú odbornú časť aj večerný kultúrny program. V rámci neho vystúpia skupina IMT Smile, Kali a Alan Murín. Podrobný program je zverejnený na webovej stránke medifutura.sk.

DIALÓG O BUDÚCNOSTI

Stretnutie na PU prinieslo otvorenú diskusiu o pracovných podmienkach, možnostiach uplatnenia absolventov a potrebe stabilizácie zdravotníckeho personálu na Slovensku.

Prešovská univerzita tak opäť potvrdila, že vytvára priestor na prepájanie akademického prostredia s praxou a podporuje aktívny dialóg medzi študentmi a predstaviteľmi rezortu zdravotníctva.

Foto: František FRANKO

PROREKTOR MARIÁN REIFFERS ČLENOM KRAJSKEJ INOVAČNEJ RADY PSK

Ingrid TIMKOVÁ

Prešovská univerzita v Prešove má svoje zastúpenie v novovzniknutej Krajskej inovačnej rade Prešovského samosprávneho kraja. Za člena rady bol zvolený prorektor PU prof. Marián Reiffers.

17. februára 2026 si členovia Krajskej inovačnej rady (KIR) Prešovský samosprávny kraj prevzali menovacie dekréty a absolvovali svoje prvé zasadnutie. Slávnostné podujatie sa uskutočnilo v priestoroch Krajská knižnica P. O. Hviezdoslava v Prešove v rámci fóra Spoločne po kraji: Fórum inovácií.

Krajská inovačná rada je nástrojom mobilizácie partnerstiev v oblasti inovácií, výskumu a podpory startupov. Združuje kľúčových aktérov z akademickej, podnikateľskej, verejnej aj neziskovej sféry s cieľom systematicky rozvíjať inovačný ekosystém v regióne. Zvolenie zástupcu PU do tohto orgánu potvrdzuje významnú úlohu univerzity pri formovaní znalostnej ekonomiky a podpore regionálneho rozvoja. „Prešovský kraj chce byť aj krajom

inovácií, inovačných nápadov a startupov. Máme na to, lebo hoci sme najchudobnejší kraj s najnižším HDP, žijú tu šikovní ľudia, ktorí chcú pracovať na rozvoji regiónu. Našou ambíciou je, aby sa inovácie stali prirodzenou súčasťou rozvoja – v školstve, doprave, zdravotníctve, podnikaní aj službách pre obyvateľov,“ uviedol predseda PSK Milan Majerský.

SPOLUPRÁCA NAPRIEČ SEKTORMI

Podstatou fungovania KIR PSK je medzisektorová spolupráca a vytváranie funkčných partnerstiev medzi všetkými relevantnými sektormi a občianskou spoločnosťou. Platforma prepája univerzity, technologické firmy, remeselníkov, stredné školy, mestá a obce, ako aj zástupcov neziskového sektora a talentovaných mladých ľudí.

Členovia rady sa zamerajú na podporu kvalitných inovačných nápadov zo škôl, firiem aj praxe. Ambíciou je vytvárať priestor pre ich koordináciu, mentoring, odbornú aj finančnú podporu, ako aj budovanie inkubátorov, fablabov a tzv. sandboxov na bezpečné testovanie nových riešení. Súčasťou vízie je aj vznik tzv. welcome hubov na prilákanie talentov späť do regiónu a poradenských centier pre začínajúcich podnikateľov.

STRATEGICKÝ ROZVOJ INOVÁCIÍ V KRAJI

Krajská inovačná rada je výstupom projektu Analyticko-strategická jednotka podpory inovačného ekosystému (ASIE), do ktorého PSK vstúpil v roku 2025 s rozpočtom 2,5 milióna eur financovaným z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

Hlavným výsledkom projektu bude moderná Regionálna inovačná stratégia PSK 2025+, ktorá nastaví dlhodobé smerovanie inovačnej politiky kraja, identifikuje jeho silné stránky a navrhne konkrétne opatrenia s praktickým dosahom. Realizácia projektu prebieha v synerгии s projektom Transformácie Inovačného partnerského centra (IPC 2.0).

Zvolenie prof. Mariána Reiffersa do Krajskej inovačnej rady predstavuje významný krok k posilneniu spolupráce medzi Prešovskou univerzitou a regionálnymi partnermi. Univerzita tak bude môcť aktívne prispievať k tvorbe inovačných politik a k rozvoju prostredia, ktoré podporuje vznik nových nápadov, výskumných projektov a podnikateľských iniciatív v Prešovskom kraji.

Foto: Inovačné partnerské centrum PSK

PREŠOVSKÁ UNIVERZITA V EURÓPSKEJ ALIANCII Q-HELIX

Mária KARDIS

Prešovská univerzita je od roku 2025 členom prestížnej európskej univerzitnej Aliancie Q Helix, ktorá združuje deväť univerzít z Európy a pridružených partnerov z Ukrajiny. Vzniká ako odpoveď na potrebu vytvárať prepojené, flexibilné a inkluzívne vysoké školstvo budúcnosti.

Jej základom je model Quintuple Helix, ktorý prepája akademickú sféru, podniky, verejnú správu, občiansku spoločnosť a environmentálne hľadiská s cieľom podporovať inovácie a tvorbu riešení pre spoločenské výzvy 21. storočia.

Partneri Aliancie: Líder – WSB University – Akademia WSB (Poľsko) Ostatní partneri: Reutlingen University of Applied Sciences (Nemecko), Prešovská univerzita v Prešove (Slovensko), International Business College Mitrovica (Kosovo), Titu Maiorescu University (Rumunsko), EPHEC University College (Belgicko), European Humanities University (Litva), Artois University (Francúzsko), Instituto Superior Politécnico Gaya (Portugalsko). Asociovaní partneri: Dnipro University of Technology (Ukrajina), Kyiv National University of Technologies and Design (Ukrajina)

Vízia Q-Helix nadväzuje na koncept Európskych univerzít, ktorý zdôrazňuje potrebu silnejšej spolupráce medzi európskymi vysokými školami. Aliancia vytvára „network of networks“, rozsiahlu platformu spájajúcu pedagógov, výskumníkov, študentov, inovačné centrá aj priemyselných partnerov. Dôležitou súčasťou sú študenti, ktorí sa aktívne

zapájajú do formovania akademických a inovačných ekosystémov, získavajú organizačné, komunikačné či líderské zručnosti a sú súčasťou komunitných a medzinárodných aktivít.

Silnou témou aliancie je aj bezpečnosť a udržateľnosť. Partneri z Mitrovica, Litvy, Kyjeva a Dnipra prinášajú skúsenosti s krízovým riadením, upozorňujú na geopolitické riziká a potrebu budovať vzdelávacie prostredia schopné reagovať na mimoriadne situácie.

Model QHelix bude testovaný v štyroch interdisciplinárnych oblastiach: komplexná bezpečnosť ekosystémov, ochrana a obnova životného prostredia, inovácie v zdravotníctve, rozvoj inteligentných miest, AI a inovácie vo vzdelávaní. Tieto oblasti sú úzko prepojené s ambíciami Európskej únie v oblasti udržateľnosti, digitalizácie a odolnosti.

Zapojením do Aliancie sa PU otvára novým možnostiam pre študentov aj zamestnancov – od interdisciplinárnych mobilit a spoločných študijných modulov, cez medzinárodné výskumné tímy až po priamu účasť na budovaní európskych inovačných ekosystémov. Pre univerzitu je to príležitosť posilniť svoju medzinárodnú

viditeľnosť, zapojiť sa do európskych priorít a priniesť do regiónu Prešova nové podnety pre rozvoj vzdelávania, výskumu aj spolupráce s praxou.

V októbri 2025 hostila WSB University v Poľsku výročné zasadnutie správnej rady, na ktorom bolo oficiálne založené Medzinárodné centrum pre kvalitu vo vzdelávaní a výskume podporené agentúrou NAWA. V januári 2026 sa partneri zišli na univerzite ISPGAYA v Portugalsku, kde pracovali na kľúčových dokumentoch pre fungovanie centra – od rámcov kvality a komunikačných štandardov až po etické používanie umelej inteligencie.

Už 4. – 5. mája 2026 bude hosťiteľom ďalšieho stretnutia Aliancie PU. Cieľom bude nadviazať na doterajšiu spoluprácu a koordinovať ďalší postup realizácie spoločných projektov, predovšetkým budovanie Centra na podporu vzdelávania a výskumu QHelix. Pravidelné stretnutia potvrdzujú spoločný záujem partnerov o prehlbovanie spolupráce, zdieľanie kapacít a budovanie udržateľných výstupov s priamym dopadom na kvalitu vzdelávania, výskumu a internacionalizácie.

Foto: archív autora

ROZŠÍRENÉ SLUŽBY CENTRA PODPORY ŠTUDENTOV PU

Jana MAČÁKOVÁ

Centrum podpory študentov Prešovskej univerzity (CPŠ) rozširuje svoje pôsobenie a reaguje na aktuálne potreby akademickej obce. Vďaka novému projektu pribudli k existujúcim formám pomoci ďalšie poradenské služby zamerané na kariérny rozvoj, inklúziu zahraničných študentov aj efektívne učenie sa.

CPŠ tak vytvára komplexný podporný systém, ktorý prispieva k bezpečnému, otvorenému a podnetnému prostrediu pre všetkých študentov univerzity.

Pôsobí pri Útvare vzdelávania, vstúpilo na sklonku roka 2025 do novej etapy svojho fungovania. Vďaka schváleniu projektu *Podpora poradenstva a zlepšovanie duševného zdravia študentov na Prešovskej univerzite* (kód ITMS projektu: 401402F642) sa jeho portfólio služieb výrazne rozšírilo.

K už etablovanej podpore študentov so špecifickými potrebami, psychologickému poradenstvu a ArteCentru pribudli nové formy poradenstva – kariérové poradenstvo, poradenstvo pre študentov z inokultúrneho a inojazykového prostredia a poradenstvo v oblasti efektívneho učenia sa.

CPŠ je celouniverzitným pracoviskom, ktorého poslaním je poskytovať odbornú pomoc a podporu uchádzačom o štúdium aj študentom všetkých fakúlt a súčastí Prešovskej univerzity. Ústredné pracovisko sa nachádza v hlavnej budove univerzity (VŠA) za zadnou vrátnicou (miestnosť č. 85A). Študenti so štatútom študenta so špecifickými potrebami tu majú k dispozícii špecializované technické vybavenie, ako sú softvéry pre slabozrakých, zväčšovacie lupy, diktafóny či skenovacie perá, ktoré môžu využívať priamo v centre alebo si ich zapožičať.

Každá fakulta má zároveň svojho koordinátora pre študentov so špecifickými potrebami na ktorého sa môžu obracať nielen aktuálni študenti, ale aj uchádzači o štúdium. Zoznam koordinátorov ako aj všetky potrebné informácie o našom Centre nájdete na univerzitetnej webstránke v sekcii Vzdelávanie – Centrum podpory študentov.

Psychologické poradenstvo pre študentov PU je zabezpečované pod záštitou Inštitútu psychológie. Študenti majú možnosť dohodnúť si individuálne konzultácie prostredníctvom e-mailu. Pracovisko poskytuje podporu v otázkach duševného zdravia, osobného rozvoja a zvládania náročných životných či študijných situácií.

Témy konzultácií sa dotýkajú študijných požiadaviek, medziludských vzťahov aj osobného života, pričom cieľom je podporiť psychickú pohodu a úspešné zvládnutie vysokoškolského štúdia.

Osobitné miesto v rámci CPŠ má ArteCentrum, ktoré predstavuje kreatívnu alternatívu psychologického poradenstva. Nachádza sa v budove VŠA (miestnosť č. 90A – bývalý Campus) a zameriava sa na podporu duševnej pohody, sebauvednenia a zvládania stresu prostredníctvom umeleckej tvorby. Bezpečné a inkluzívne prostredie ArteCentra umožňuje študentom

rozvíjať kreativitu, získavať nové zručnosti a nachádzať uvoľnenie v tvorivom procese prostredníctvom rôznych výtvarných techník – od maľby a kresby až po modelovanie či prácu s prírodnými materiálmi.

Novinkou v ponuke služieb je kariérové poradenstvo, ktoré sa zameriava na rozvoj zručností potrebných pre uplatnenie sa na trhu práce. Študentom pomáha pri orientácii v študijných možnostiach, výbere vhodných predmetov alebo študijného programu, ale aj pri budovaní tzv. mäkkých zručností (soft skills) nevyhnutných pre pracovnú prax. Súčasťou poradenstva sú aj praktické konzultácie zamerané na tvorbu životopisov, motivačných listov a prípravu na prijímacie pohovory či výberové konania.

Podpora študentov z inokultúrneho a inojazykového prostredia je realizovaná najmä prostredníctvom tzv. Buddy systému. V jeho rámci majú maloletí študenti prideleného rovesníckeho sprievodcu (Buddyho) z vyššieho ročníka, ktorý im pomáha s adaptáciou na akademické a študentské prostredie.

Zahraniční študenti zároveň získavajú pomoc pri zabezpečení pobytu, orientácii vo vysokoškolskom systéme, porozumení kreditovému systému, študijnému poriadku a ďalším vnútorným predpisom univerzity.

Súčasťou rozšírených služieb CPŠ je aj poradenstvo v efektívnom učení sa, ktoré reaguje najmä na potreby študentov v prechodnom období zo stredoškolského na vysokoškolské vzdelávanie. Zameriava sa na prekonávanie úvodných študijných ťažkostí a osvojenie si nových foriem a metód učenia. Táto podpora je realizovaná prostredníctvom workshopov, informačných stretnutí a edukačného obsahu publikovaného na webovej stránke a sociálnych sieťach Centra podpory študentov.

Centrum podpory študentov je otvoreným a dostupným miestom pre všetkých študentov, ktorí potrebujú podporu v rámci inklúzie a vytvárania príjemného, bezpečného a rešpektujúceho akademického prostredia.

Služby centra sú určené každému, kto sa ocitne v náročnej študijnej, osobnej alebo životnej situácii. Stačí skontaktovať jedno z poradenských pracovísk CPŠ a odborná pomoc je na dosah. Všetky potrebné informácie o poskytovaných službách, ako aj aktuálne kontaktné údaje, sú dostupné na webovej stránke Centra podpory študentov.

CPŠ tak aktívne prispieva k tomu, aby bolo štúdium na Prešovskej univerzite kvalitnou a podpornou skúsenosťou pre všetkých.

Foto: archív autorky

PREŠOV NA KONFERENCII ASEEEES 2025 VO WASHINGTONI D.C.

Adriana AMIR

V dňoch 20. – 23. novembra 2025 som mala príležitosť zúčastniť sa na 56. ročníku konferencie Asociácie pre slovanské, východoeurópske a eurázijské štúdiá (ASEEES - Association for Slavic, East European, and Eurasian Studies) vo Washingtone D.C. Toto podujatie patrí k najväčším svojho druhu – program zahŕňal viac ako 600 panelových diskusií a okrúhlych stolov, na ktorých sa stretlo vyše 2 000 slavistov z celého sveta.

PREŠOVSKÝ PANEL A ODBORNÝ PRÍSPEVOK

Panel pod názvom „Prešov as Peripheral Metropolis: Memory and Transcultural Identity“ (Prešov ako metropola na periférii: Pamäť a transkulturná identita) vymyslel a zorganizoval A. Karakaya zo Stanfordskej univerzity. Jeho pozvanie do takto formulovanej témy panelu sa pochopiteľne nedalo odmietnuť, keďže našim spoločným cieľom bolo predstaviť multikulturný a multilingválny charakter Prešova.

Vo svojom príspevku „*Jewish-Slavic Relations and Memory in the Literary Works of Clerics in Prešov*“ som sa zamerala na spolužitie Židov a Rusínov v polovici 19. storočia, ako ho vo svojich didaktických dielach zachytili vtedajší gréckokatolícki kňazi.

MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA

V paneli spolu so mnou prezentovali svoje témy aj kolegovia z popredných zahraničných univerzít:

- Nicholas Kupensky (U.S. Air Force Academy) sa venoval tvorbe

básnika, spisovateľa a pedagóga Andrija Karabeša, ktorého život bol úzko spätý s Prešovom a širším karpatským regiónom.

- Ali Karakaya (Stanford University) analyzoval umelecké inšpirácie v próze ukrajinsky píšucej spisovateľky Evy Bissovej.
- Charles Sabatos (Yeditepe University, Turecko), profesor komparatistiky, ktorý spolupracuje aj so SAV, priblížil životné osudy a tvorbu rómskej autorky Eleny Lackovej.
- Úlohu diskutantky prijala prof. Patricia Krafcik (Evergreen State College), uznávaná americká slavistka špecializujúca sa na históriu a kultúru Karpát.

PODPORA VÝSKUMU

Moja účasť na konferencii bola realizovaná s podporou grantu doc. Mgr. Jarmily Kredátusovej, PhD., KEGA 002PU-4/2023 (Slovensko-ukrajinská medzikulturná komunikácia a jej skvalitňovanie prostredníctvom odborného a umeleckého prekladu) a grantu prof. Svitlany Pachomovej, DrSc., VEGA 1/0135/24 (Onomaziologické a sémaziologické parametre konfrontačného výskumu slovnej zásoby slovenského a ukrajinského jazyka).

Zúčastniť sa na konferencii ASEEEES považujem nielen za skvelú príležitosť na nadviazanie kontaktov s kolegami zo zahraničných pracovísk či s reprezentantmi vydavateľstiev, ale v neposlednom rade to bola možnosť, ako v globálnom kontexte priblížiť Prešov, mesto s bohatou kultúrnou históriou a špecifickou identitou a reprezentovať Inštitút ukrajistiky FF PU a Prešovskú univerzitu na medzinárodnej scéne.

Foto: archív autorky

PU NAVŠTÍVIL VEĽVYSLANEC FRANCÚZSKA J. E. NICOLAS SURAN

Adriána Ingrid KOŽELOVÁ

Prešovská univerzita privítala oficiálnu delegáciu Francúzskej republiky, ktorú viedla Jeho Excelencia Nicolas Suran, veľvyslanec Francúzskej republiky na Slovensku. Delegáciu ďalej tvorili Sébastien Girard, prvý tajomník, Bronislava Sinčáková, tlačová a komunikačná atašé a Thomas Perrin, atašé pre vedeckú a univerzitnú spoluprácu.

Program návštevy sa začal prijatím na rektoráte, kde delegáciu privítal pán rektor Prešovskej univerzity v Prešove Dr. h. c. prof. PhDr. Peter Kónya, PhD. Diskusia sa niesla v duchu rozvoja spolupráce medzi Prešovskou univerzitou a francúzskymi akademickými inštitúciami, najmä v oblasti výskumu, medzinárodných mobilit a spoločných projektov. Za Inštitút germanistiky a romanistiky FF PU počas celodennej návštevy delegáciu sprevádzal riaditeľ IGAR doc. Mgr. Ján Drengubiak, PhD.

Následne veľvyslanec navštívil Filozofickú fakultu PU, kde absolvoval stretnutie s dekanou fakulty prof. PhDr. Beátou Balogovou, PhD., MBA. Témou rozhovorov bola súčasná francúzsko-slovenská spolupráca, Francúzska aliancia pôsobiaca v rámci fakulty a možnosti ďalšieho prehĺbovania partnerstiev, dvojitych diplomov či spoločných kolokvií. Na pôde FF PU sa stretla delegácia s vyučujúcimi Inštitútu germanistiky a romanistiky.

Pedagógovia predstavili svoju výučbovú a vedeckovýskumnú

činnosť, partnerské univerzity, pripravované projekty a dlhodobé smerovanie študijných programov, pričom predstavili aj nový profesijne orientovaný bakalársky študijný program Francúzsky jazyk pre hospodársku prax.

V krátkom pracovnom bloku sa veľvyslanec stretol aj s prodekanami pre zahraničie doc. Mgr. Evou Benkovou, PhD., (FMEO PU) a doc. Ing. Lenkou Bobuľskou, PhD., (FHPV PU), ktoré predstavili medzinárodné aktivity a príležitosti pre študentov a pedagógov v rámci programov Erasmus+ a iných medzinárodných iniciatív, ktoré majú s Francúzskom.

Záverečnou časťou programu na Filozofickej fakulte PU bola prednáška veľvyslanca pre študentov francúzskeho jazyka. V miestnosti zaplnenej študentmi bakalárskeho aj magisterského stupňa hovoril veľvyslanec o aktuálnych témach francúzsko-slovenskej kultúrnej a vzdelávacej spolupráce, o podpore jazykového vzdelávania a o možnostiach, ktoré Francúzsko ponúka mladým ľuďom v oblasti štúdia či profesijného rastu.

Prednáška vytvorila priestor na otázky, diskusiu aj neformálne výmeny názorov, čo študenti ocenili ako jedinečnú príležitosť komunikovať priamo s diplomatickým zástupcom Francúzska.

Delegácia sa počas návštevy stretla aj s doc. ThDr. Máriou Kardis, PhD., prorektorkou pre zahraničie a vonkajšie vzťahy. Diskutovalo sa o možnostiach rozšírenia medzinárodnej spolupráce, posilňovaní mobilit a prehĺbení vzťahov medzi Prešovskou univerzitou a francúzskymi partnerskými inštitúciami.

Návšteva veľvyslanca priniesla množstvo podnetov na ďalšie rozvíjanie spolupráce a potvrdila dôležitosť medzinárodných kontaktov v akademickom prostredí. Prešovská univerzita sa teší na pokračovanie dialógu a nové spoločné projekty, ktoré z neho vyplynú.

Foto: autorka článku

KOMPARATÍVNY VÝSKUM AKO METODOLOGICKÁ OTÁZKA

Michaela SKYBA, Veronika KMETÓNY GAZDOVÁ

Inštitút edukológie a sociálnej práce Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove (IEaSP FF PU) pokračuje v tradícii podpory vedeckého rastu mladých výskumníkov a výskumníčok prostredníctvom organizovania XVI. doktorandskej konferencie s tematickým zameraním „Komparatívny výskum ako metodologická otázka“. Podujatie sa uskutočnilo v rámci Týždňa vedy a techniky na Slovensku 2025 a podčiarklo svoju významnú úlohu v podobe platformy pre výmenu poznatkov, metodologických skúseností a interdisciplinárneho dialógu v oblasti spoločenskovedného výskumu.

CIELE A ODBORNÉ ZAMERANIE KONFERENCIE

Hlavným cieľom konferencie bolo vytvoriť priestor na odbornú diskusiu o význame, dôležitosti a metodologických špecifikách komparatívneho výskumu v sociálnych a humanitných vedách. Sociálna práca ako dynamicky sa rozvíjajúca spoločenskovedná disciplína vychádza z potreby prepojenia teoretických poznatkov s empirickými zisteniami a ich komparácie v rôznych kultúrnych, sociálnych či inštitucionálnych kontextoch.

Podujatie bolo realizované ako súčasť riešenia dvoch vedeckých projektov – VEGA 1/0535/23 *Integrácia ukrajinských migrantov a posúdenie náročnej životnej situácie spojenej s krízou vyvolanou vojnovým konfliktom optikou sociálnej práce* a KEGA 034PU-4/2025 *Transfer digitálnych technológií do inovácie metodiky odbornej praxe v pregraduálnej príprave študentov sociálnej práce II.*, ktorých hlavnou riešiteľkou je prof. PhDr. Beáta Balogová, PhD., MBA.

Ako zdôrazňuje odborné vedenie IEaSP, interdisciplinarita a komparatívne prístupy sú kľúčové pre pochopenie sociálnych problémov a pre tvorbu efektívnych intervencií. A to obzvlášť v období globalizačných a technologických zmien, ktoré ovplyvňujú aj povahu sociálnej práce a vzdelávania. „Sociálna práca ako spoločenskovedná disciplína je jednou z tých vied, ktoré v kontexte interdisciplinarít sociálneho problému vychádzajú nevyhnutne z výskumných zistení

iných oblastí. Vedecká konferencia bude platformou, kde budú diskutované otázky významu, dôležitosti a metodologických výziev výskumnej komparácie tak, aby študenti a študentky doktorandského štúdia už v začiatkoch svojej vedeckej kariéry vstupovali do procesu komparácie a interdisciplinarity vied.“

PROGRAM A ODBORNÉ PRÍSPEVKY

Konferenciu otvorili dekanka *Filozofickej fakulty* a garantka odboru sociálna práca, prof. PhDr. Beáta Balogová, PhD., MBA, a riaditeľka IEaSP, doc. Mgr. Michaela Skyba, PhD.

Výberom témy konferencie inštitút reaguje na aktuálne výzvy dotýkajúce sa nutnosti riešenia parciálnych otázok v sociálnej práci, v rámci ktorých je využitie komparatívnych metód nevyhnutnou súčasťou pre inovatívne smerovanie s rešpektovaním lokálnych kontextov. Súčasne ide o tému, ktorá akcentuje dôležitosť interdisciplinárnej a medzinárodnej spolupráce.

V kontexte explorácie poznatkovej bázy vo väzbe na príležitosti využitia komparatívneho výskumu v sociálnych vedách bola významnou súčasťou hlavného pléna prezentácia prof. PhDr. Kvetoslavy Repkovej, CSC., ktorá je profesorkou na IESP FF PU a tiež výskumnou pracovníčkou *Inštitútu pre výskum práce a rodiny* s bohatými skúsenosťami v oblasti vedecko-výskumnej činnosti.

Zo zámerom sprostredkovať pozitívne skúsenosti prof. PhDr. Beáty Balogovej, PhD., MBA, a doc. Mgr. Michaely Skyba, PhD., zo zahraničnej mobility na *Islande* a pokračovať v rozvíjaní medzinárodnej spolupráce v kontexte princípu internacionalizácie bola konferencia obohatená o hlavné referáty účastníčok z *Islandu*. V rámci plenárnej časti odznel príspevok predsedníčky a výkonnej riaditeľky *Islandskej*

asociácie sociálnych pracovníkov. Steinunn Bergmann a María Björk Ingvadóttir sa zamerali na profesionálnu identitu sociálnych pracovníkov a pracovníčok v ére umelej inteligencie. Skúsenosti v oblasti ochrany detí v islandskom systéme sociálnych služieb predstavila Halla Björk Marteinsdóttir z *Národnej agentúry pre deti a rodiny*. O medzisektorovej a interdisciplinárnej spolupráci v oblasti sociálnych služieb referoval Óskar Dýrmondur Ólafsson, riaditeľ centra *South Center v Reykjavíku*.

Spetrením podujatia bolo predstavenie slovenskej kultúry v rámci hudobného vystúpenia zaslúžilej umelkyne doc. Liubov Gunder, ktorá je klaviristkou, koncertnou umelkyňou a sólistkou komorného súboru a ktorá pôsobí na *Inštitúte hudobného a výtvarného umenia FF PU v Prešove*. Hrou na klavíri bola prezentovaná pieseň *Páslo dievča pávy* skomponovaná pre operu *Krútnava* od Eugena Suchoňa, ktorá je neodmysliteľne spätá s hudbou k filmu kultovej slovenskej filmovej rozprávky *Perinbaba* od Juraja Jakubiska.

Tematické sekcie následne predstavili doktorandské príspevky a príspevky prednášajúcich nielen zo *Slovenska*, ale tiež z *Poľka, Česka, Jordánska* a z *Islandu* zamerané na aplikáciu komparatívnych metód

v oblastiach ako migrácia, inklúzia, zdravie, vzdelávanie a i.

IEASP AKO PRIESTOR VEDECKÉHO DIALÓGU

Doktorandská konferencia nadväzuje na dlhodobú stratégiu *Inštitútu edukológie a sociálnej práce*, ktorého cieľom je systematicky podporovať vedeckú dráhu mladých výskumníkov, posilňovať medzinárodnú výmenu poznatkov a vytvárať prepojenie medzi výskumom, praxou a vzdelávaním. *Prešov* tak opäť potvrdzuje svoje postavenie ako centrum odborného a metodologického diskurzu v oblasti sociálnej práce a príbuzných vedných disciplín.

IEaSP pokračuje v línii, ktorú dlhodobo reprezentuje tzv. *Prešovská škola sociálnej práce* – tradíciu reflektujúcu hodnoty humanizmu, odbornosti a angažovanosti voči spoločenským zmenám. Jej silou je schopnosť prepájať akademické poznanie s realitou praxe, formovať nových sociálnych pracovníkov a pracovníčky a zároveň vytvárať jedinečný priestor pre vedecký dialóg, v ktorom sa pretkáva skúsenosť, výskum a etický rozmer sféry sociálnej práce.

Foto: IEaSP FF PU

PU AKO PRIESTOR DISKUSIE O VÝZVACH DIGITÁLNEJ DOBY

Róbert KIRÁLY

Týždeň vedy a techniky nám každoročne pripomína, že veda a výskum sa netýkajú len laboratórií, ale čoraz výraznejšie zasahujú do nášho každodenného života, spôsobu komunikácie, či rozhodovania vo verejnom priestore.

Aj preto bolo podujatie „Umelá inteligencia a informačná bezpečnosť v EÚ“, ktoré zorganizoval dňa 11. novembra 2025 Inštitút politológie FF PU v Prešove, prirodzenou súčasťou tejto udalosti. Diskusia s bývalým europoslancom Vladimírom Bilčíkom otvorila aktuálne európske témy bezpečnosti, digitálnych technológií a ich spoločensko-politických dôsledkov.

Umelá inteligencia sa v posledných rokoch stala prirodzenou súčasťou nášho každodenného života. Nejde pritom len o technologickú inováciu, ale o fenomén, ktorý zásadne mení fungovanie spoločnosti.

Práve z tohto dôvodu predstavuje AI aj z pohľadu politológie fascinujúcu výzvu. Na jednej strane ponúka nové nástroje na analýzu dát, efektívnejšiu verejnú správu či kvalitnejšiu komunikáciu medzi inštitúciami a občanmi. Na druhej

strane však prináša aj vážne riziká, ako je šírenie dezinformácií, manipulácia verejnej mienky, zásahy do súkromia či ohrozenie demokratických procesov. Aj preto sa Európska únia snaží vytvárať pravidlá, ktoré by technologický rozvoj nielen usmerňovali, ale zároveň by chránili naše základné hodnoty.

Ako uviedla spoluorganizátorka podujatia Mgr. Barbora Petrášová: *„Diskusia o umelej inteligencii a informačnej bezpečnosti v EÚ jasne ukázala, aké dôležité je prepájať európske témy s každodennými skúsenosťami mladých ľudí a akademickej obce. Podujatie ponúklo zrozumiteľný, no zároveň vecný pohľad na aktuálne výzvy, ktorým Európska únia čelí v oblasti digitálnych technológií, regulácie umelej inteligencie a boja proti dezinformáciám. Takéto aktivity sú mimoriadne dôležité pre posilňovanie informovanosti, kritického myslenia a aktívneho občianstva, a preto podobné podujatia určite vítame aj do budúcnosti.“*

Vladimír Bilčík študentom ďalej predstavil aktuálne trendy aj hrozby spojené s rozvojom umelej inteligencie a digitálneho prostredia. Osobitnú pozornosť venoval boju proti dezinformáciám, pričom poukázal na praktické spôsoby, ako rozpoznať hoaxy a manipulatívny obsah na internete.

Zdôraznil tiež význam budovania kritického myslenia ako jednej z kľúčových zručností pre orientáciu v súčasnom informačnom priestore, a to nielen v kontexte európskej politiky, ale aj každodenného života mladých ľudí.

Zaznelo pritom aj to, že práve univerzitné prostredie má významnú úlohu pri formovaní kritického a zodpovedného prístupu k novým technológiám. Pre študentov politológie a učiteľstva občianskej náuky ide o témy, ktoré presahujú rámec teórie a priamo sa dotýkajú ich budúceho profesijného pôsobenia. Schopnosť vysvetľovať spoločenské dôsledky umelej inteligencie, pracovať s overenými informáciami a viesť mladých ľudí ku kritickému hodnoteniu obsahu sa stáva čoraz dôležitejšou súčasťou moderného vzdelávania. Diskusia tak prirodzene doplnila výučbu a ponúkla priestor na reflexiu aktuálnych výziev, ktorým čelí súčasná demokracia aj školstvo.

Podujatia, ako bola diskusia v rámci Týždňa vedy a techniky, tak jasne ukazujú, že univerzita má v tomto procese nezastupiteľnú úlohu. Je miestom stretu odborníkov, študentov a verejnosti, kde sa zložité témy dajú vysvetľovať zrozumiteľne a v širších spoločenských súvislostiach.

Umelá inteligencia a informačná bezpečnosť totiž nie sú len technologickými otázkami, ale dotýkajú sa samotných základov demokratickeho rozhodovania, vzdelávania a aktívneho občianstva. Práve prostredníctvom podobných diskusií môže akademické prostredie prispievať k lepšej orientácii v dynamicky sa meniacom informačnom priestore a k posilňovaniu kritického myslenia ako jednej z kľúčových kompetencií dnešnej spoločnosti.

Foto: archív autora

KRST KNÍH O DÔLEŽITEJ ÚLOHE SOCIÁLNEJ PRÁCE

Tina KATUŠČÁKOVÁ

V čase geopolitickej krízy, izolovaných individuí v globalizovanej spoločnosti sa uskutočnila udalosť prepájajúca akademickú múdrosť s konkrétnymi príbehmi ľudí z terénneho výskumu.

Ako výstupy z projektov VEGA a KEGA pod vedením hlavnej riešiteľky, prof. PhDr. Beáty Balogovej, PhD., MBA, boli dňa 25. 2. 2026 na pôde FF PU do života uvedené nasledovné publikácie:

- I. Integrácia migrantov
(prof. PhDr. Beáta Balogová, PhD., MBA;
Dr. h. c. prof. Rudolf Dupkala, CSc.;
prof. PhDr. Kvetoslava Repková, CSc.).
- II. Zdravotné perspektívy migrácie
(prof. PhDr. Beáta Balogová, PhD., MBA;
PhDr. Natália Vranková).
- III. Militantná sociálna práca
(prof. PhDr. Beáta Balogová, PhD., MBA).

Príhovory autoriek a autora poukázali na hlavné prínosy publikácií, a to že sociálna práca ako synergická služba utvára a revitalizuje spoločnosť zasiahnutú migračnými vlnami. Prezentované bolo dôležité prepojenie výskumu so sociálnou politikou štátu a schopnosť nachádzať súmerateľné hodnoty v procesoch týkajúcich sa migračných pohybov.

Krstnou mamou publikáciám bola riaditeľka IESP FF PU, doc. Mgr. Michaela Skyba, PhD., krstiac soľou príslovečnou a symbolickou pre lokalitu Prešova.

Autentickú skúsenosť multidisciplinárneho dialógu v kontexte vysoko aktuálnych tém sociálnej práce umocnili svojou prítomnosťou prodekanka pre vedecko-výskumnú činnosť, umeleckú činnosť,

vonkajšie vzťahy a rozvoj FF PU, prof. Mgr. et Mgr. Adriána Ingrid Koželová, PhD.; prodekanka pre vzdelávanie a marketing FF PU, Mgr. Michaela Sepešiová, PhD., univ. doc.; riaditeľka Ústavu pedagogiky, andragogiky a psychológie FHPV PU, prof. PhDr. PaedDr. Lenka Pasternáková, PhD., MBA; Mgr. Eva Kováčová, PhD., v pozícií štátny radca, supervízor z odboru migrácie a integrácie, *Migračný úrad, Ministerstva vnútra SR*, pracovisko *Záchytný tábor Humenné* a ďalší hostia, ktorí podporili výnimčnosť podujatia.

V spolupráci s IHVU FF PU bol program podujatia obohatený o hudobný vstup v podaní Kristíny Krajňákovej, študentky 1. ročníka bakalárskeho štúdia. V jej interpretácii zaznela skladba od ukrajinského skladateľa Sergeja Bortkiewicza.

Praktické prepojenie dobrovoľníckej činnosti študentov IESP s výnosom odovzdaným zástupcom *CDR Sečovce* bol odkazom na ľudskosť, cyklickosť bytia i pomoci druhým. Inšpiráciou novej generácie a motivácie k zmysluplnosti kvalitne vykonanej práce/kvalitného štúdia/poctivého prístupu k vlastnému životu a ľuďom okolo nás.

Po formálnej časti podujatie vyúsťilo do ľudskej i odbornej diskusie v otvorenom kruhu a načrtlo nové možné spolupráce, čím uzavrelo stretnutie v tvorivom duchu.

Foto: IESP FF PU

ERASMUS+ ŠTUDENTI Z TURECKA NA INŠTITÚTE RUSISTIKY

Gabriela TURISOVÁ, Havva Nur ÇAKAR, Ümitcan ÇETIN

V zimnom semestri 2025/2026 absolvovali na Inštitúte rusistiky FF PU Erasmus+ mobilitu dvaja zahraniční študenti, študentka Havva Nur Çakar a študent Ümitcan Çetin z Technickej univerzity Karadeniz (Karadeniz Teknik Üniversitesi KTÜ) v tureckom meste Trabzon.

Spolupráca s Technickou univerzitou Karadeniz, konkrétne s Katedrou ruského jazyka a literatúry na Filozofickej fakulte sa rozvíja aj vďaka našej úspešnej absolventke študijného programu Ruské štúdiá Mgr. Alexandre Ušalovej, ktorá absolvovala polročnú absolventskú prax práve na tejto univerzite a vďaka riaditeľovi Inštitútu rusistiky FF PU prof. PhDr. Lubomírovi Guzimu, PhD., ktorý absolvoval týždennú Erasmus+ mobilitu na menovanej univerzite. Veríme, že medzinárodná spolupráca medzi našimi rusistickými pracoviskami bude aj naďalej takto intenzívne pokračovať.

19. januára 2026 sa uskutočnila prezentácia Technickej univerzity Karadeniz. Študenti nám veľmi podrobne predstavili univerzitu v zaujímavom tureckom regióne Trabzon, priblížili štúdium na svojej univerzite a jeho osobitosti, štruktúru univerzity,

rozdiely a podobnosti medzi našimi pracoviskami, konkrétne predmety, činnosť inštitútu a mnoho ďalšieho. Odznelo veľa zaujímavých a podnetných informácií.

Počas celého zimného semestra zahraničným študentom veľmi ochotne pomáhala naša šikovná študentka Inštitútu rusistiky a Erasmus+ Buddy Valeria Minaieva, spolu s Erasmus+ koordinátorkou na Inštitúte rusistiky Mgr. Gabrielou Turisovou, PhD.

Študentka Havva na ňu študovala celý zimný semester a Ümitcan pokračuje v štúdiu aj v letnom semestri, z čoho sa nesmierne tešíme. Veríme, že si Havva z Erasmus+ pobytu odnáša veľa nových vedomostí, skúseností a nezabudnuteľných zážitkov.

Študenti zhodnotili svoju Erasmus+ mobilitu odpoveďami na niekoľko otázok:

Ako hodnotíte celkovo Váš zimný semester na Prešovskej univerzite v Prešove?

Ümitcan Çetin: *Zimný semester na Inštitúte rusistiky hodnotím veľmi pozitívne. Kurzy boli dobre organizované, akademicky solídne a poskytovali dobrú rovnováhu medzi teóriou a praxou. Celková študijná atmosféra bola podporná a profesionálna. Bol som pozitívne prekvapený otvorenosťou a ústretovosťou učiteľov a administratívneho personálu. Taktiež som nečakal takú priateľskú atmosféru medzi študentmi a hladký priebeh záležitostí súvisiacich s Erasmom.*

Havva Nur Çakar: *Štúdiom v Prešove bolo to pre mňa veľmi dobrou skúsenosťou a zážitkom, aj keď to bolo náročné. Vzdelávanie na Prešovskej univerzite mi pomohlo komunikovať, učiť sa nové gramatické pojmy a snažiť sa porozumieť ruštine na hodinách. Cieľom mojej domovskej univerzity je učiť sa jazyk postupne, pretože náš jazyk nie je ruštine blízky. Z tohto dôvodu je pre nás postup veľmi užitočný a prínosný, ale Prešovská univerzita sa posúva o niečo rýchlejšie, učenie sa ruštiny pravdepodobne nie je pre slovenských študentov až také náročné. Z tohto dôvodu profesori uprednostňujú rýchly postup.*

Cítite pokrok v ovládaní ruského jazyka? V akej konkrétnej oblasti cítite zlepšenie?

Ümitcan Çetin: *Áno, jednoznačne cítim pokrok v mojich znalostiach ruštiny. Najvýraznejšie zlepšenie je v počúvaní s porozumením a hovorenej komunikácii. Pravidelným používaním jazyka na hodinách som si tiež posilnil gramatickú presnosť a rozšíril slovnú zásobu.*

Havva Nur Çakar: *Áno, samozrejme, pomohlo mi to viac komunikovať, učiť sa nové gramatické pojmy a snažiť sa porozumieť ruštine na hodinách.*

Aké sú výrazné rozdiely vo výučbe ruského jazyka na IRU FF a na Vašej univerzite?

Ümitcan Çetin: *V Prešove je výučba ruštiny viac zameraná na prax, s väčším dôrazom na aktívnu komunikáciu a diskusiu počas vyučovania. V porovnaní s mojou domovskou univerzitou je tu viac priamej interakcie s učiteľmi a častejšie používanie ruštiny v každodenných akademických situáciách.*

Aká je Vaša najkrajšia spomienka z celej Erasmus+ mobility?

Ümitcan Çetin: *Mojou najkrajšou*

spomienkou je každodenný študentský život v medzinárodnom prostredí, vrátane spoločných vyučovacích hodín, neformálnych diskusií a kultúrnych výmen so študentmi z rôznych krajín.

Havva Nur Çakar: *Nikdy nezabudnem na svojich priateľov, ktorí mi pomohli, keď som prišla do Prešova, ako napríklad Lujza.*

Čo Vám dal celkovo pobyt na Slovensku?

Ümitcan Çetin: *Pobyt na Slovensku mi priniesol cenné akademické skúsenosti, zlepšenie jazykovej zdatnosti a väčšiu samostatnosť. Pomohol mi*

tiež získať širší kultúrny rozhľad a sebavedomie pri štúdiu a živote v zahraničí.

Havva Nur Çakar: *Slovensko mi dalo krásne priateľstvá, nezabudnuteľné spomienky a príležitosť stretnúť úžasných učiteľov a akademikov. Prešov dal môjmu životu iný rozmer. Nikdy nezabudnem na žiadny zo svojich zážitkov. Úprimne vám za všetko ďakujem.*

Foto: archív Inštitútu rusistiky FF PU

PEDAGOGIKA V PROCESSE ZMIEN

Eduard LUKÁČ

Vysokoškolskí pedagógovia sa stretli na vedeckej konferencii v Bratislave, aby rokovali o aktuálnych otázkach a výzvach, ktoré pre edukačné teórie a prax prináša súčasná doba. Následne mali možnosť zúčastniť sa Valného zhromaždenia Slovenskej pedagogickej spoločnosti pri SAV.

Slovenská pedagogická spoločnosť pri SAV (SPedS), v spolupráci s Pedagogickou fakultou Univerzity Komenského (UK) v Bratislave, usporiadali na UK 23. januára 2026 vedeckú konferenciu s názvom „Pedagogika v procese zmien. Výchova a vzdelávanie budúcich učiteľov a odborných pedagogických zamestnancov.“

Za hostiteľskú inštitúciu účastníkov privítala prof. PaedDr. Katarína Žilková, PhD., dekanka fakulty a uvítací príhovor mala doc. PhDr. Zlatica Bakošová, PhD., predsedníčka SPedS, ktorá aj moderovala rokovanie v pléne. Prvým referujúcim bol Dr.h.c. prof. PhDr. Miron Zelina, DrSc., ktorý v príspevku *Pedagogika v súradniciach času* zhodnotil ponovembrový vývoj rezortu (ministerstvo školstva viedlo už viac než 20 vládnych činiteľov), upozornil na súčasné problémy (absencia verifikácie prebiehajúcej reformy, poddimenzované financovanie rezortu, okolo 2 500 neobsadených učiteľských miest, nedostatočné

podnety pre rozvoj tvorivého a kritického myslenia na školách, neodborné suplovanie hodín a pod.), resp. poukázal na výzvy v školstve (smart učenie, učiteľia a AI).

S ďalšími hlavnými referátmi vystúpili: prof. PaedDr. Darina Tarciová, PhD. (*Budovanie inkluzívnej kultúry – spoločná úloha pedagogických a odborných zamestnancov škôl a školských zariadení*), prof. PaedDr. Jana Duchovičová (*Reflexie zmien cieľov vzdelávania a kurikulárnej reformy v príprave učiteľov a výskume edukačných vied /na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre/. Kritické myslenie a postoje k inklúzii budúcich pedagogických zamestnancov*), doc. PaedDr. Milena Lipnická, PhD., univ. prof. (*Inovácie v štúdiu predškolskej a elementárnej pedagogiky v oblasti jazykovej a literárnej gramotnosti*) a prof. PaedDr. Dušan Kostrub, PhD. (*Učiteľská profesia v interakciách a transformáciách*). Poobedňajšie rokovania prebiehali v 4 sekciách a závery z konferencie účastníkom,

ktorých bolo viac než 50, predniesla doc. PhDr. Z. Bakošová, PhD.

Podvečerný čas bol určený pre Valné zhromaždenie SPedS, ktoré je dobrovoľným združením vedeckých a odborných pracovníkov v oblasti pedagogických vied. SPedS riadi predseda v spolupráci s členmi Výboru a členovia sa zoskupujú podľa svojich odborných a vedeckých záujmov v jednotlivých sekciách SPedS, ako napr.: dejín pedagogiky, didaktiky, teórie výchovy, metodológie vied o výchove, mládeže a sociológie výchovy, sociálnej pedagogiky, predškolskej pedagogiky, komparatívnej pedagogiky, pedagogiky rodiny, andragogiky a pod. (Podrobnejšie informácie sú dostupné na: <https://spaeds.sk/stanovy-spds/>). Rokovanie Valného zhromaždenia viedla predsedníčka doc. PhDr. Z. Bakošová, PhD., ktorá informovala o poslednom vývoji Spoločnosti, vydávaní časopisu *Pedagogika.sk* (info o časopise dostupné na: <https://spaeds.sk/casopis-pedagogika-sk/>), jej aktuálnych problémoch a blížiacich sa výzvach pre jej činnosť. Našu univerzitu na rokovaní zastupovali PaedDr. Janka Ferencová, PhD., univ. docentka, doc. PhDr. Ivana Pirohová, PhD. a prof. PhDr. Eduard Lukáč, PhD.

ŠPIČKOVÁ VEDA SA DÁ ROBIŤ AJ NA SLOVENSKU

Marián REIFFERS, Marek HRUBČO

Prednáška významného slovenského vedca a spolupracovníka CERN-u na pôde Prešovskej univerzity prilákala aj zvedavých gymnazistov.

Na pozvanie prof. RNDr. Mariána Reiffersa, DrSc., FInstP. navštívil Prešovskú univerzitu svetovo uznávaný expert na časticovú fyziku, prof. RNDr. Stanislav Tokár, DrSc., ktorý so svojimi kolegami aktívne spolupracuje na výskume zameranom na protón-protónové zrážky pri vysokých energiách v rámci experimentu ATLAS na urýchľovači LHC v CERN-e.

Podujatie sa uskutočnilo 29. januára 2026 v aule Weberiana VŠA v rámci doktorandskej školy Prešovskej univerzity v Prešove. Profesor Tokár sa venoval najnovším trendom a aktuálnym otázkam časticovej fyziky: Ako mení časticová fyzika naše predstavy o svete? Aké sú elementárne častice prírody? V čom tkvie podstata interakcií v prírode? Čo je to „božská častica“? Akú úlohu hrá Higgsov bozón? Ako získavame informácie o časticiach? Aké sú nevyriešené problémy fyziky? Aké problémy časticovej fyziky riešime aj u nás na Slovensku?

Doktorandi, pedagógovia a zamestnanci Prešovskej univerzity spolu so študentmi Gymnázia Jána Adama Raymana a Evanjelického kolegiálneho gymnázia v Prešove sa mali možnosť zamyslieť nad zložitými otázkami časticovej fyziky, vrátane vzniku vesmíru z kvantovej gravitačnej fluktuácie, povahy vákua ako Higgsovho kondenzátu, baryónovej asymetrie ako dôsledku vzniku prebytku častíc nad antičasticami, otázok týkajúcich sa tmavej energie, neznámeho obsahu tmavej hmoty,

zrýchľujúceho sa rozpínania vesmíru a možnosťou novej fyziky, pokiaľ by sa ukázalo, že Higgs je kompozitný. Zanietená diskusia študentov s profesorom Tokárom pokračovala dlho po prednáške.

Profesor Tokár je absolventom Gymnázia Konštantínova 2 v Prešove, v súčasnosti pôsobí na Katedre jadrovej fyziky a biofyziky Fakulty matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského v Bratislave. Na experimente ATLAS na Veľkom hadrónovom urýchľovači v CERN-e sa venuje výskumu top kvarku. Je stále aktívnym vedcom s viac ako 1 700 publikáciami, citovaný viac ako 75 000 krát s Hirshovým indexom 130. Do roku 2023 viedol skupinu ATLAS Bratislava, ktorá sa podieľala na objave Higgsovho bozónu (r. 2012). V roku 2013 mu udelili ocenenie Vedec roka. Je vedeckým delegátom SR v Rade CERN-u. Je nositeľom viacerých medzinárodných a domácich vedeckých ocenení.

Časticovej fyzike sa na Slovensku venujú viaceré špičkové výskumné pracoviská. Výskumné tímy z Fakulty matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského v Bratislave, Ústavu experimentálnej

fyziky SAV a Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach sú zapojené do experimentu ATLAS so zameraním na hlboko nepružné systémy. V spolupráci s viacerými zahraničnými partnermi (Univerzita Karlova, Česká akadémia vied, Univerzita Mainz, Univerzita Göttingen, JINR Dubna) sa aktuálny výskum zameriava na široké spektrum problémov časticovej fyziky, vrátane nábojovej asymetrie v produkcii top kvarkových párov, asociovanej produkcie top kvarkových párov a Z bozónu alebo rozpadovej pološírke top kvarku. Slovensko je prostredníctvom výskumných tímov zapojené aj do experimentu ALICE (kvarkovo-gluónová plazma), NA62 (zriedkavé rozpady kaónov) a ISOL-DE (štruktúra jadra).

Takýto formát prednášky otvára možnosť informovať o tom, že na Slovensku sa tiež robí špičková svetová veda a takto ponúknuť informáciu z hľadiska vedy študentom na rôznych stupňoch štúdia, a tým podporiť ich záujem nielen o prírodovedné predmety, ale aj o štúdium doma na Slovensku.

Foto: Marek HRUBČO

ABSOLVENT O MOTIVÁCIÍ ŠTÚDIA NA FHPV

Dávid NEMČÍK

Som absolventom študijného programu Ekológia, na Fakulte humanitných a prírodných vied (FHPV) PU. Po ukončení štúdia som sa rozhodol ďalej v štúdiu pokračovať na Univerzite Pavla Jozefa Šafárika ako doktorand v odbore Fyziológia živočíchov, kde pracujem pod vedením doc. RNDr. Martina KUNDRÁTA, Ph.D., univerzitného profesora, ktorý je zároveň školiteľom môjho doktorandského projektu.

Moje pracovisko sa nachádza v Centre Integratívnej Paleobiológie (INPAL). Momentálne som v 4. a teda poslednom ročníku môjho štúdia, kde sa venujem štúdiu amazonského vtáka druhu *Opisthocomus Hoazin*.

Tento druh je pre nás zaujímavý a jedinečný kvôli niekoľkým jeho vlastnostiam. Jednou z nich je jeho pozoruhodná diéta, ktorú má ako jediný žijúci folivorný vták (jediaci stravu zloženú z listov rastlín). Avšak zvláštnosť, ktorou sa u tohto druhu zaoberám ja, dokážeme vidieť u mláďat tohto vtáčika.

Sú to dve už na prvý pohľad viditeľné pazúry na jeho prednej končatine, teda krídle. Toto krídlo u mláďat nie je využívané na let, ale na lozenie a šplhanie po vegetácii. *Opisthocomus* totiž ako jediný

žijúci druh využíva svoje krídla v mladom štádiu na takýto pohyb, zatiaľ čo u dospelcov tieto pazúry nie sú prítomné a krídlo je plne pripravené na let.

Práve tento prechod z loziacich mláďat, ktoré majú pazúry na dospelce, ktoré lietajú podobne ako ostatne lietavé vtáky, je pre našu štúdiu dôležitý. Takto vieme pracovať na evolučnom aspekte vývoja aktívneho letu vtákov. To ma privádza aj k mojej samotnej motivácii prečo som sa rozhodol zamerať sa práve na prírodné vedy.

Mojou motiváciou štúdia na Katedre ekológie Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove bola predovšetkým dostupnosť, ako aj kvalita štúdia a v neposlednom rade môj pozitívny vzťah k prírode a záujem o život na Zemi.

Tie najkrajšie a najpríjemnejšie spomienky spojené so štúdiom na Katedre ekológie Prešovskej univerzity sa spájajú s terénmi, kde sme mali príležitosť nie len spoznať sa navzájom s kolegami, ale hlavne spoznať to, čo doposiaľ väčšina z nás videla len v skriptách. Takýchto akcií som za 5 rokov štúdia zažil pomerne dosť, no ak by som mal povedať konkrétne - medzi najlepšie by som zaradil určite návštevu Hradca Králové v Českej Republike, kde sme nocovali v blízkosti divoko žijúceho stáda zubrov a divokých koní. Pekné spomienky mám aj na Zádielsku

tiesňavu a ornitologickú stanicu Drienovec, kde sme všetci mali možnosť pozorovať druhy našich vtákov. Taktiež cestovanie naprieč Poľskom, Českom a Maďarskom, ktoré nám v Juraparku v Krasiejowe, v Antropos múzeu v Brne ako aj v Ippolitarnóci v Maďarsku priblížilo históriu vývoja života na našej zemi, a pre mňa osobne bolo inšpiráciou na pokračovanie na doktorandskom stupni štúdia.

Hlavným prínosom pre každého absolventa je to, čo si je on sám ochotný na seba počas štúdia „nabaliť“, inak povedané to, čomu sa bude dôkladne venovať a študovať potom v ďalšej etape jeho kariéry. O kvalitných odborníkov je v dnešnej dobe stále pomerne veľký záujem. Výhodou štúdia je možnosť vybrať si práve tu cestu, ktorá vám bude najbližšia.

Budúcim študentom by som rád odkázal, aby sa snažili už počas štúdia na našej univerzite nájsť si práve tu správnu cestu, to správne zameranie, ktoré ich neskôr dokáže posunúť v živote ďalej. Ale tiež, aby ich tá cesta naplňovala radosťou a túžbou po nových vedomostiach, skúsenostiach, ktoré ich budú stále posúvať ďalej.

Foto: archív autora

VÝSTUPY PREŠOVSKÝCH GEOGRAFOV: HANIGOVSKÝ HRAD

Martin KROPUCH, Adam KUPEC

Členovia Katedry geografie Fakulty humanitných a prírodných vied už tradične organizujú pre všetkých nadšencov turistiky pravidelné výstupy v blízkom okolí Prešova. V piatok 07. novembra 2025 nadviazali na tradíciu a ich cieľom bol tentokrát Hanigovský hrad (765 m n. m.).

Na tradíciu pravidelných turistických výstupov už rok nadväzujú a organizácie zastrešujú Mgr. Adam Kupec a RNDr. Martin Angelovič, PhD. Za návrat k tradícii možno považovať aj lokalitu, ktorá bola cieľom 19. výstupu.

Po výstupe na Mindžovú (920 m n. m.) v pohorí Bachureň a na Lysú Stráž (969 m n. m.) v Spišsko-šarišskom medzihorí naše kroky opäť viedli do lesov Čergova.

CESTA ZA VÝHLADMI

Už východiskový bod našej trasy mal čo ponúknuť. Celý areál okolo Baziliky Zosnutia Presvätej Bohorodičky v Lutine, ktorý bol miestom stretnutia, stál za krátku prehliadku. V tesnom zázemí baziliky je vybudovaný park a zároveň Miniskanzen drevených chrámov, ktorý tvorí dohromady 39 presných replík z územia Slovenska, Poľska a Ukrajiny.

Vysokú architektonickú a historickú hodnotu predlôh týchto exponátov

dokazuje zaradenie ôsmich drevených chrámov do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO.

Po krátkej obhliadke sme pokračovali cez obec smerom na sever. Hneď, ako sme minuli pútnický areál na Lutinskej hore, sme sa začali približovať k nášmu cieľu. Lesnou cestou sme sa za sprievodu bohato sfarbenej prírody a príjemného počasia dostali až pod samotný hrad.

PO STOPÁCH TRAVIČA

Na mieste, kde stoja zrúcaniny Nového hradu, ako sa tiež zvykne označovať, stál už v 13. stor. drevený hrádok. Ten ale pravdepodobne vyhorel, a tak ho nahradila kamenná stavba, pričom najstaršie písomné záznamy o nej siahajú do roku 1342.

Podľa legiend žil a pôsobil na tomto mieste páter Francesco, ktorý údajne mal na hrade svoje alchymistické laboratórium, v ktorom miešal jedy z jedovatých húb.

Legenda hovorí, že práve za pomocou svojich jedov „pomohol“ vyriešiť ne jeden majetkový spor.

Za sprievodu jasného a slnečného počasia sme zdolali posledné metre a odmenou nám boli nádherné výhľady na okolitú prírodu. Celú trasu tam aj späť sme zvládli za 4 hodiny a môžeme ju len a len odporúčať.

Všetkých záujemcov pozývame zúčastniť sa aj ďalších výstupov – o termíne a trase budeme informovať na sociálnych sieťach Katedry geografie.

Naše výstupy spájajú poznávanie regiónu, pohyb v prírode a praktické overovanie geografických poznatkov v teréne. Príjemným bonusom je, že za aktívne strávený čas v prírode môžu študenti získať kredity!

Foto: Martin ANGELOVIČ

FAKULTA ŠPORTU ROZVÍJA PARTNERSTVÁ PRE KVALITNÉ VZDELÁVANIE

Beáta RUŽBARSKÁ

Fakulta športu dlhodobo systematicky rozvíja spoluprácu s externými partnermi, ktorých odborné zázemie a praktické skúsenosti významne prispievajú ku kvalite vzdelávania, rozvoju športu a podpore zdravého životného štýlu. Aj v uplynulom období sa nám podarilo nadviazať a prehĺbiť spoluprácu s organizáciami, ktoré zdieľajú rovnaké hodnoty a ciele.

Jedným z významných partnerov je Antidopingová agentúra Slovenskej republiky, ktorej zástupcovia pripravili pre študentov Prešovskej univerzity mimoriadne prínosnú odbornú prednášku. Prednášajúcou bola PharmDr. Kamila Chomaničová, PhD., ktorá pôsobí ako odborný pracovník pre vzdelávanie Antidopingovej agentúry SR. Témy zamerané na problematiku dopingu, etiku v športe, ochranu zdravia športovcov a zodpovednosť odborníkov v športovom prostredí poskytli študentom cenné teoretické aj praktické poznatky. Veríme, že získané informácie prispievajú k budovaniu férového, bezpečného a čistého športového prostredia. Veľmi si vážime čas, odborné skúsenosti lektorov, ako aj otvorenú diskusiu, ktorá vytvo-

řila priestor na výmenu názorov a skúseností.

Významným krokom v rozširovaní spolupráce bolo aj podpísanie Memoranda o spolupráci s organizáciou Prešov Running, ktoré sa uskutočnilo v decembri. Memorandum je zamerané na spoluprácu v oblasti vzdelávania, vedy a výskumu, ako aj podpory športu a zdravého životného štýlu v meste Prešov a jeho okolí.

Spolupráca sa zameriava najmä na rozvoj odborných kompetencií študentov, zvyšovanie kvality ich praktických skúseností, zapájanie do organizácie športových podujatí a vytváranie priaznivých podmienok pre spoločné výskumné aktivity. Dôležitou súčasťou je aj

organizácia pohybových aktivít pre širokú verejnosť, výmena odborných informácií a vzájomná propagácia činností oboch partnerov. Prešov Running zároveň vytvára priestor pre odbornú prax študentov a ich aktívnu účasť na tréningových procesoch a bežec-kých podujatiach.

Veríme, že prepojenie akademického prostredia s praxou prinesie nové príležitosti, inšpirácie a pozitívne dopady nielen pre študentov, ale aj pre širšiu verejnosť. Takéto partnerstvá potvrdzujú, že spolupráca založená na odbornosti, dôvere a spoločných cieľoch má reálny a dlhodobý prínos.

Foto: autorka

PROJEKT MASK: UČEBNE NEPOTREBUJÚ STENY

Peter BAKALÁR

Fakulta športu Prešovskej univerzity v Prešove je aktívne zapojená do medzinárodného projektu MASK – Naše učebne nepotrebujú steny: Metodika adaptačných a športových kurzov (MASK) pre školy v česko-slovenskom pohraničí, ktorý je realizovaný v rámci programu Interreg Slovensko – Česko. Cieľom projektu je modernizovať adaptačné a športové kurzy na základných a stredných školách prostredníctvom zážitkovej pedagogiky, outdoorového vzdelávania a zmysluplného využívania digitálnych technológií.

Projekt spája odborníkov z akademického prostredia s učiteľmi z praxe a vytvára priestor pre zdieľanie skúseností, rozvoj metodiky a systematickú podporu škôl pri zavádzaní inovatívnych prístupov do pohybových a adaptačných kurzov.

PRVÉ VZDELÁVACIE STRETNUTIE UČITEĽOV ZO SLOVENSKA A ČESKA

Významným míľnikom projektu bol prvý vzdelávací seminár pre učiteľov, ktorý sa uskutočnil 4. – 5. decembra 2025 v prostredí Horského hotela Lorkova vila v Beskydách na českej strane hraníc. Seminára sa zúčastnilo 44 učiteľov základných a stredných škôl zo Slovenska a Česka, ktorí sa ako prví zapojili do implementácie metodiky projektu MASK.

Seminár bol zameraný predovšetkým na zážitkovú pedagogiku – učenie prostredníctvom vlastnej skúsenosti, tímovej spolupráce,

reflektovania prežitých situácií a pobytu v prírode. Účastníci mali možnosť tieto metódy nielen spoznať, ale aj osobne zažiť a následne diskutovať o ich uplatnení v školskom prostredí.

Dôležitou súčasťou projektu je aj dlhodobá podpora učiteľov. Tá zahŕňa e-learningovú platformu, metodické materiály a spoluprácu s lektormi projektu, ktorí školy sprevádzajú počas realizácie adaptačných a športových kurzov. Záver projektu bude patriť spoločnej konferencii so supervíznou časťou, zameranou na reflexiu skúseností a zdieľanie dobrej praxe.

KOORDINÁCIA PARTNEROV A SPOLOČNÁ VÍZIA

Na seminár nadviazalo koordináčne stretnutie projektu MASK, ktoré sa uskutočnilo 18. decembra 2025 na pôde Fakulty telesnej kultúry Univerzity Palackého v Olomouci. Stretnutie bolo zamerané

na zosúladenie prístupov k adaptačným a lyžiarskym kurzom a na zabezpečenie jednotnej kvality realizácie projektu na Slovensku aj v Česku.

Na stretnutí sa zúčastnili zástupcovia všetkých troch projektových partnerov:

- Fakulta telesnej kultúry Univerzity Palackého v Olomouci,
- Fakulta športu Prešovskej univerzity v Prešove,
- Centrum športových aktivít Vysokého učení technického v Brne.

Intenzívne odborné diskusie potvrdili silné partnerstvo, jasnú víziu a pripravenosť projektu prejsť od metodiky k reálnej implementácii v školskom prostredí.

LYŽIARSKÉ KURZY V PRAXI

Teória sa rýchlo pretavila do praxe. Prvým zrealizovaným lyžiarskym kurzom v rámci pro-

jektu MASK bol kurz, ktorý sa uskutočnil 12. – 16. januára 2026 vo Valčianskej doline. Realizovala ho Základná škola s materskou školou nár. um. Ľ. Podjavorinskej v Bzinciach pod Javorinou, jedna zo škôl zapojených do projektu. Druhý lyžiarsky kurz realizovaný Základnou školou Slnecná z Ná-

mestova prebehol v dňoch 9. – 13. februára 2026 v stredisku Ski Zábava v Hruštine.

Obidvoch realizovaných kurzov sa spolu zúčastnilo 62 žiakov, 7 pedagógov základných škôl a 6 lektorov projektu MASK, ktorí zabezpečovali implementáciu zá-

žitkovo-pedagogického programu a podporovali zmysluplné využitie digitálnych technológií počas kurzu.

Dôraz bol kladený nielen na rozvoj lyžiarskych zručností, ale aj na tímovú spoluprácu, sebareflexiu, vzťah k pohybu a bezpečné správanie v horskom prostredí.

Odozva zo strany žiakov aj pedagógov bola mimoriadne pozitívna a potvrdila, že prepojenie pohybu, zážitku a premyslenej pedagogickej práce má výrazný výchovno-vzdelávací potenciál.

FAKULTA ŠPORTU AKO AKTÍVNY PARTNER ZMIEN

Účasť Fakulty športu Prešovskej univerzity v projekte MASK potvrdzuje jej aktívnu úlohu pri prenose moderných pedagogických prístupov do školskej praxe. Projekt ukazuje, že adaptačné a športové kurzy môžu byť nielen organizačnou povinnosťou, ale silným vzdelávacím nástrojom, ktorý formuje vzťah mladých ľudí k pohybu, prírode aj k sebe navzájom.

Projekt MASK bude pokračovať ďalšími kurzami, metodickou podporou škôl a medzinárodnou spoluprácou, ktorej výsledky budú postupne implementované do vzdelávacej praxe na oboch stranách slovensko-českej hranice.

Foto: Pavol ČECH, Timotea JAROŠOVÁ

FAKULTA ŠPORTU UKÁZALA SVOJE SRDCE

Maroš ŠTOFÍK, Oliver URDA

Fakulta športu nie je len miestom vzdelávania a športového rastu, ale predovšetkým silnou komunitou ľudí schopných spojiť sa pre dobrú vec. Tohtoročný ples mal výnimočný rozmer - okrem slávnostnej atmosféry, hudby a tanca sa niesol v duchu solidarity a konkrétnej pomoci.

Organizáciu podujatia zabezpečili študenti 5. ročníka študijného programu učiteľstvo telesnej výchovy. Príprave venovali niekoľko týždňov intenzívnej práce – od zabezpečenia priestorov a programu, cez komunikáciu s partnermi až po prípravu tomboly a koordináciu celého večera. Ich cieľom však nebolo len pripraviť reprezentatívne spoločenské podujatie. Rozhodli sa dať mu hlbší význam a premeniť ho na príležitosť pomôcť.

Výťažok z tomboly sa študenti rozhodli venovať malému Tobiasкови, synovi absolventa Fakulty športu, ktorý podstupuje náročnú liečbu. Myšlienka pomoci rodine spojenej s fakultou sa stretla s mimoriadne pozitívnou odozvou. Hostia aj partneri podujatia prispeli s veľkou ochotou a vďaka ich štedrosti sa

podarilo vyzbierať 1000 eur. Táto suma bude použitá na podporu Tobiasovej liečby a rehabilitácie.

Charitatívny rozmer večera prirodzene prenikol do celej atmosféry podujatia. Každý zakúpený tombolový lístok symbolizoval nielen šancu na výhru, ale predovšetkým konkrétny prejav podpory a spolupatričnosti. Ples sa tak stal nielen miestom stretnutí študentov, pedagógov, absolventov a priateľov fakulty, ale aj priestorom, kde sa prejavila ľudskosť a ochota pomáhať.

Večer sa niesol v znamení hudby, tanca a priateľských rozhovorov. Spoločenské vstupy, tombola a neformálne stretnutia poskytli priestor na nadviazanie nových kontaktov i upevnenie existujúcich

vzťahov. Silná účasť absolventov zároveň potvrdila, že puto s fakultou pretrváva aj po skončení štúdia – a že solidarita je hodnotou, ktorá jej členov spája naprieč generáciami.

Ples Fakulty športu tak ukázal, že univerzitné podujatia môžu mať omnoho hlbší význam než len spoločenský či kultúrny rozmer. Spojenie zábavy s konkrétnou pomocou je dôkazom, že akademické prostredie môže prirodzene rozvíjať nielen odbornosť a profesionalitu, ale aj empatiu, zodpovednosť a schopnosť postaviť sa za tých, ktorí to potrebujú. Tohtoročný ples nebol len oslavou komunity – bol aj jasným prejavom jej srdca.

Foto: Diana PAHULYOVÁ

KVÍZ O GTF PREVERIL VEDOMOSTI HOSTÍ FAKULTNÉHO VEČERA

Barbora DANIŠKOVÁ

30. januára 2026 sa uskutočnil 14. fakultný ples, ktorý bol zorganizovaný Gréckokatolíckou teologickou fakultou Prešovskej univerzity v Prešove. Zúčastnili sa ho pedagogickí, nepedagogickí zamestnanci, študenti, absolventi a iní pozvaní hostia.

Ples sa aj tohto roku uskutočnil v jedálni Prešovskej univerzity na ulici 17. novembra. V tento večer sa stretlo približne 110 hostí, medzi ktorými boli pedagogickí a rovnako nepedagogickí zamestnanci, denní a externí študenti, absolventi a priatelia našej Alma mater a iní pozvaní hostia.

Na začiatku nás privítala Janka Lukáčová slovami z piesne Radost

v Bohu: „*Radost v Bohu je tak krásna s jeho láskou prišla k nám a v tej láske prišla spása. Nech je oslávený Pán.*“ Následne otec protosynkel a archimandrita Marko Durlák prítomných pozdravil v mene vладыky Jonáša, prešovského arcibiskupa a metropolitu. Modlitbu predniesol dekan Gréckokatolíckej teologickej fakulty prof. Peter Tirpák.

O zábavu počas večera sa postaral

DJ Lukáš Sipský. Tento ročník plesu svojím vystúpením oficiálne otvorila folklórna skupina Bystrančan z Bystrého, ktorá nenápadne prenechala tanečný parket hosťom.

Súčasťou tohtoročného plesu bola aj súťaž, ktorú si pripravili bohoslovci 3. ročníka, Matúš Mačoško a Jozef Fabišík. Súťažiaci stoly tipovali číselne odpovede a ten, ktorý bol najbližšie získal odmenu v podobe odmeny. Otázky sa týkali faktov o fakulte, biblii a liturgii, ako aj dejín Gréckokatolíckej cirkvi, pričom viaceré boli humorne ladené, aby vytvorili príjemnú a veselú atmosféru. Rozstrelové aktivity taktiež vyčarili úsmev na tvárach prítomných. V prípade správnej odpovede viacerých tímov, zástupcovia stolov dostali za úlohu čo najrýchlejšie priniesť napríklad tri rôzne ženské topánky, mužské kravaty, občiansky preukaz či kabát. Víťazom sa stal ten, kto úlohu splnil ako prvý.

V tento večer mali účastníci jedinečnú možnosť zhotoviť si vtipné zábery vo videobúdke, ktorá sa postarala o množstvo úsmevov a milých spomienok na celý ples.

Počas prestávok si pozvaní hostia mohli obzrieť bohatú tombolu s viac ako 80 cenami. Nasledovala najnapínavejšia časť večera – zrebobovanie výherných lístkov z osudia. Pre veľké množstvo cien prebiehalo losovanie v dvoch kolách. Pani doktorka Lukáčová sa pri tejto príležitosti poďakovala všetkým menovaným sponzorom, ako aj tým Bohu známym a pogratalovala všetkým výhercom. Všetkých prítomných hostí vyzvala k zábave týmito slovami: „*A my budeme tancovať, až do samého rána. Kým nám hudba bude hrať.*“

Nakoniec bolo vyslovené poďakovanie všetkým, ktorí sa podieľali na príprave plesu a taktiež bola vyjadrená túžba stretnúť sa takto aj na 15. ročníku.

Foto: Drahomíra LONGAUEROVÁ

KONFERENCIA O PERMANENTNEJ FORMÁCII NA GTF

Ľuboš PAVLIŠINOVIČ, Jana FERENCOVÁ

Katedra historických vied Gréckokatolíckej teologickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove usporiadala v dňoch 25. – 26. novembra 2025 medzinárodnú vedeckú konferenciu na tému Gréckokatolícka cirkev na Slovensku vo svetle výročí VIII. s podtitulom Proces permanentnej formácie absolventov teológie ako súčasť celoživotného vzdelávania. Na konferencii si pripomenuli aj bývalého dekana fakulty, zosnulého Mons. prof. ThDr. Petra Šturáka, PhD. Podujatie svojím obsahom ponúklo široký pohľad na vývoj a aktuálne výzvy formácie študentov teológie v historických, teologických a interdisciplinárnych súvislostiach.

V úvodnom programe vystúpili s pozdravnými príhovormi viacerí významní hostia. Mons. ThDr. Jonáš Maxim, PhD., prešovský arcibiskup metropolita, zdôraznil dôležitosť pevného duchovného a morálneho základu formácie študentov teológie. Rektor PU Dr. h. c. prof. PhD. Peter Kónya, PhD., pripomenul význam akademického vzdelania pre pôsobenie absolventov teológie. Dekan prof. ThDr. Peter Tirpák, PhD., vyjadril radosť z kontinuálneho odborného záujmu o dejiny a prax formácie absolventov teológie.

V prvom bloku odborných príspevkov prof. Peter Kónya predstavil dejiny prípravy evanjelických a. v. kňazov v Prešove v 17. – 19. storočí. Nasledoval príspevok doc. ThDr. Lubomíra Petrika, PhD., ktorý v osobnej i odbornej perspektíve priblížil pôsobenie Petra Šturáka ako šíriteľa mena biskupa Pavla Petra Gojdiča, ako aj jeho zásluhy v oblasti permanentnej formácie. ThDr. Patrik Taraj, PhD. sa zamerail na proces permanentnej formácie absolventov teológie ako nevyhnutnej súčasti celoživotného vzdelávania.

V druhom programovom celku predstavil doc. ThDr. Rudolf Svoboda, Th.D. formáciu a vzde-

lávane budúcich kňazov v prvej polovici 19. storočia na príklade českobudějovickej diecézy. Mgr. Jana Lukáčová, PhD., sa venovala formácii gréckokatolíckeho duchovenstva v období normalizácie, obzvlášť v kontexte života Jána Ivana Mastiliaka. Proces permanentnej formácie bohoslovcov a kňazov Košickej arcidiecézy po roku 1994 priblížil prof. ThDr. Cyril Hišem, PhD. Prof. PhD. Michal Valčo, PhD. predstavil Bonhoefferove myšlienky o živote v spoločenstve ako naratívno-participatívny rámec formácie v evanjelickej pastorálnej teológii. Po diskusii sa účastníci presunuli na obedňajšiu prestávku.

Popoludňajší blok otvoril doc. ThDr. Michal Hospodár, PhD. reflexiou pastoračného plánu Katolíckej cirkvi na Slovensku z rokov 2007 – 2013 v kontexte Synody o synodalite. Dr.h.c. prof. PhD. Pavol Dancák, PhD. sa zamerail na miesto filozofie v príprave budúcich kňazov a jej dôležitosť pre formovanie schopnosti kritického a systematického myslenia. Aktuálne výzvy permanentnej formácie v oblasti liturgickej teológie priblížil doc. ThDr. Marcel Mojzeš, PhD. Nasledoval príspevok doc. ThDr. Štefana Paločka, PhD., v ktorom sa venoval téme tvoriteľskej činnosti

Najsvätejšej Trojice. SSLic. Mgr. Ľuboš Pavlišinovič predstavil žáner podobenstva ako okno do sveta historického Ježiša. Záverečný príspevok predniesol prostredníctvom videoprenosu priamo z USA Marián Mark Stolárik, ktorý sa venoval tematike slovenskej emigrácie do Severnej Ameriky v rokoch 1870 – 2024, pričom priblížil historické, sociálne aj kultúrne aspekty presunu slovenského obyvateľstva za oceán.

Druhý deň medzinárodnej vedeckej konferencie *Gréckokatolícka cirkev na Slovensku vo svetle výročí VIII.* sa konal v stredu 26. novembra 2025 na Gréckokatolíckej teologickej fakulte Prešovskej univerzity. Program slávnostne otvoril za organizátorov prof. PhD. Jaroslav Coranič, PhD., prodekan fakulty a člen Katedry historických vied GTF PU, ktorý privítal účastníkov, predstavil program a zdôraznil význam interdisciplinárneho výskumu dejín gréckokatolíckej cirkvi.

V prvom odbornom bloku vystúpil doc. Volodimir Fenič, CSc., ktorý predstavil príspevok *Celebriores viri: богословська освіта священників Мукачівської єпархії до 1770-х років*, venovaný formácii duchovenstva Muka-

čevskej eparchie v 18. storočí. Následne prof. PhDr. Jaroslav Coranič, PhD. pokračoval vystúpením pod názvom *Historický vývoj vysokoškolského gréckokatolíckeho teologického vzdelávania v Prešove (1880 – 2025)*, v ktorom predstavil takmer 150-ročnú tradíciu teologického vzdelávania v Prešove. Tretím prednášajúcim bol doc. PhDr. Martin Javor, PhD., ktorý sa na základe svojho dlhodobého výskumu venoval téme *Pamiatky vystahovalectva z územia Slovenska do Severnej Ameriky na Slovensku*. Prvý blok uzavrel Mgr. Peter Jambor, ktorý predniesol príspevok *Emigrácia gréckokatolíkov Prešovskej eparchie do Ameriky a jej dopad na utváranie etnicko-obradovej príslušnosti*.

V druhom bloku vystúpil prof. Martin Weis, ktorý vo svojej prezentácii *Jezuitské koleje jako nástroj formace kléru na jihu Čech v období rekatolizace* priblížil pôsobenie jezuitských kolégií v procese obnovy katolicizmu v českých krajinách. Ďalší prednášateľ – doc. Viktor Kičera PhD., predstavil svoj príspevok s názvom *Výchovná činnosť gréckokatolíckeho duchovenstva v Československu v rokoch 1918 – 1939*, v ktorom rozpracoval pastoračné a pedagogické aktivity duchovenstva v medzivojnovom období. Druhý blok uzavrel Mgr. Daniel Černý, PhD., s príspevkom *Americký Liturgikon svjatiteľskij z roku 1936 a liturgický život gréckokatolíkov zo Slovenska v USA na začiatku 20. storočia*. Tretí blok otvoril Mgr. Peter Krajňák, ktorý vo svojom príspevku s názvom *Fragmenty zo života*

Gréckokatolíckej cirkvi v Prešove-Solivare upriamil pozornosť na regionálne cirkevné dejiny. Nasledovala Mgr. Zuzana Andrejová PhD., ktorá predstavila svoj príspevok *Vplyv posvätných miest na tvorbu sakrálnych ľudových drevených plastík*. Ďalším vystúpením v tomto bloku bol referát Mgr. Jany Ferencovej: *Snahy gréckokatolíkov o vytvorenie seminára v Spojených štátoch amerických pred rokom 1950*, ktorý predstavil doteraz málo spracovanú problematiku formácie gréckokatolíkov v zámorí.

Záverečný príspevok celej konferencie predniesol PhDr. Radoslav Babjarčík, ktorý v téme *Páter Andrej Osvald, provinciál rehole jezuitov na Slovensku, politický väzeň* priblížil dramatické osudy tejto významnej osobnosti slovenského náboženského života 20. storočia.

Foto: Radoslav BABJARČÍK

NA GTF HOVORILI O RODINNEJ MEDIÁCIÍ

Martin TKÁČ

Na Gréckokatolíckej teologickej fakulte (GTF) Prešovskej univerzity (PU) v Prešove zorganizovali 4. decembra 2025 vedeckú konferenciu s názvom Rodinná mediácia v teórii a praxi s podtitulom Interdisciplinárny dialóg a inovácie pre prax. Organizátormi boli: PU, GTF, Katedra spoločenských a humanitných vied, Probačná a mediáčna klinika GTF PU, Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, Západoukrajinská národná univerzita v Ternopoli, Ukrajina a Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

Konferenciu otvoril dekan GTF PU prof. ThDr. Peter Tirpák, PhD., ako aj garant podujatia a študijného programu Probácia a mediácia, prof. ThDr. PaedDr. Ing. Gabriel Paľa, PhD. Po privítaní hostí zo zahraničia i z domácej pôdy nasledoval dopoludňajší panel s pestrým spektrom príspevkov.

Medzinárodní odborníci sa vo svojich vystúpeniach venovali aktuálnym otázkam rodinnej mediácie – od jej budúcnosti, digitálnych výziev a multidisciplinárnych prístupov, až po špecifika pomoci rodinám v kríze, vrátane presídlených osôb, obetí domáceho násillia a vojnových konfliktov.

Svoje príspevky uviedli dr hab. Małgorzata Duda, prof. UPJPII (Pápežská univerzita Jána Pavla II.

v Krakove); prof. Dr. Iurii Shcherbiak, DrSc. (Západoukrajinská národná univerzita, Ternopol, Ukrajina); JUDr. Eva Farkašová, podpredsedníčka Okresného súdu Prešov; doc. Luiza Romanadze – doc. Oksana Yaremko, PhD. (Západoukrajinská národná univerzita, WUNU, Ternopol, Ukrajina); PhDr. Bc. Ernest Kováč, PhD., MBA, LL.M. (Akadémia Policajného zboru v Bratislave); PhDr. Ivana Magáčová Žilková, PhD.; univerzitní docenti PhDr. Jaroslava Babjáková, PhD. a PhDr. Michaela Pariľáková, PhD. (Filozofická fakulta, Prešovská univerzita v Prešove).

Zaujímavá a podnetná bola aj časť konferencie s názvom Okrúhly stôl, kde odznali rôzne formy podpory rodinám prostredníctvom centier sociálnych služieb, poradenstva,

intervenčných programov a mimovládnych organizácií, ako aj inšpirácie zo zahraničných inštitúcií.

Diskusia, vedená v duchu poznávania a objavovania kompetencií a možností zapojených subjektov, priviedla k stolu nasledovných odborníkov: PhDr. Magdaléna Hugecová, JUDr. Katarína Hriňáková, Mgr. Martina Šlosárik Žilková, PhD., PhDr. Pavol Leto, MBA (Poradňa komplexnej pomoci v Prešove), PhDr. Jana Zakarovská, Mgr. Eva Kakaščíková (Mesto Prešov, Odbor sociálnych služieb), Martina Hyrja Cupová, Lenka Timurová, Larisa Kuzmyková, Marianna Hriňová (Centrum pre deti a rodiny Sabinov), Mgr. Andrea Markovičová (TENENET, o. z.), JUDr. Eva Vaňková, Ph.D. (ESI, o.p.s.) a JUDr. Lenka Šalamoun, Ph.D. (Evropský inštitut pro smír, mediaci a rozhodčí řízení, o.p.s.). Okrúhly stôl priniesol nové vízie spolupráce a stanovil aj viaceré otvorené otázky.

V popoludňajších blokoch zazneli príspevky podčiarkujúce, že rodinná mediácia vyžaduje interdisciplinárny prístup prepájajúci právo, sociálne vedy, teológiu a psychológiu, aby bolo možné efektívne reagovať na zložité rodinné konflikty – od domáceho násillia a krízy prázdneho hniezda až po problémy so závislosťami či otázkami minoritných skupín.

Diskutérmi boli JUDr. Eva Vaňková, Ph.D. (ESI, o.p.s.), JUDr. Lenka Šalamoun, Ph.D. (Evropský inštitút pro smír, mediaci a rozhodčí řízení, o.p.s.), dr Monika Gwózdź (Wydział Teologiczny, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Poľsko), doc. ThDr. Mgr. Slávka Karkošková, PhD. (Fakulta sociálně ekonomická, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem). Z domáceho prostredia vystúpili: prof. ThDr. PaedDr. Ing. Gabriel Paľa, PhD.; doc. dr Jurij Popovič; prof. ThDr. Peter Tirpák, PhD.; doc. ThDr. Michal Hospodár, PhD.; ThLic. Martin Tkáč, PhD.; PhDr. Mgr. Júlia Krištofová, LL.M. (GTF PU).

V tomto interdisciplinárnom kole zaznela okrem iného aj zaujímavá otázka, či by štátne a neziskové inštitúcie a organizácie prijali do svojich výkonných štruktúr aj kňazov. Na túto tému sa rozvinula plodná diskusia, ktorej výsledkom bolo jasné pomenovanie dôvodov za i proti takejto možnosti. Hovo-

rilo sa aj o kresťanskom odpúšťaní, ktoré je v súlade s výsledkami modernej psychológie pri uzdravovaní medziludských vzťahov.

Podujatie malo aj paralelný blok, v ktorom vystúpili ďalší odborníci z domáceho, ale najmä zo zahraničného prostredia.

Prednášajúci sa mali možnosť pripojiť sa aj pomocou aplikácie MS Teams, čo využili najmä hostia z Ukrajiny (Ternopoľ) a Poľska. Konferencia sa konala v rámci projektu KEGA 033PU-4/2025 –

Vytvorenie elektronickej edukačnej a komunikačnej platformy pre vzdelávanie v oblasti probačnej a mediačnej práce s akcentom na spoluprácu s externými inštitúciami z praxe.

Veríme, že vykonaná práca a stretnutia odborníkov z praxe na našej pôde prinesú okrem zborníka príspevkov aj nové kontakty a nadviazanie spoluprác na viacerých platformách.

Foto: archív utora

SPOLUPRÁCA S POMORSKOU UNIVERZITOU

Marek PETRO

Na Gréckokatolíckej teologickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove bola dnes slávnostne podpísaná bilaterálna zmluva o akademickej spolupráci s Pomoranskou univerzitou v Starogarde Gdańskom (Poľsko). Dokument vytvára rámec pre dlhodobé partnerstvo v oblasti vzdelávania a vedy.

Za Pomorskú univerzitu sa v zastúpení jej rektora Dr. Przemysława Ruchlewskiego pri podpise zmluvy na Gréckokatolíckej teologickej fakulte PU v Prešove zúčastnil Dr. Marek Ejsmont, splnomocnenec rektora pre vonkajšiu spoluprácu. Za Gréckokatolícku teologickú fakultu zmluvu podpísal prof. ThDr. Peter Tirpák, PhD., dekan fakulty.

Cieľom spolupráce je rozvoj spoločných výskumných projektov, organizácia vedeckých konferencií, publikovanie vo vedeckých periodikách, ako aj vzájomná výmena pedagógov a odborníkov. Obe strany deklarovali záväzok budovať dlhodobé partnerstvo založené na priateľstve, porozumení a spoločnom akademickom rozvoji.

Zmluva je uzatvorená na obdobie piatich rokov a vytvára priestor pre vznik ďalších špecifických dohôd a programov. Podpisom dokumentu sa posilňuje medzinárodná dimenzia vzdelávacích a vedeckých aktivít na Gréckokatolíckej teologickej fakulte PU v Prešove.

Foto: Gabriel PAĽA

NOVOROČNÉ STRETNUTIE S POŽEHNANÍM TEOLOGICKEJ FAKULTY

Michal HOSPODÁR

Na sviatok sv. Jána Krstiteľa a predchodcu sa na Gréckokatolíckej teologickej fakulte (GTF) PU v Prešove konalo prvé stretnutie zamestnancov v novom občianskom roku 2026. Pri tejto príležitosti slávil vладыka Jonáš, prešovský arcibiskup a metropolita, božskú liturgiu vo fakultnej kaplnke.

V príhovore uviedol, že sviatky Zjavenia Pána sú veľké tým, že sám Boh prichádza medzi nás ľudí. Ján Krstiteľ ho správne identifikoval ako Baránka Božieho. „Úlohou fakulty je identifikovať Ježiša a poukazovať na neho v rôznych situáciách,“ nabádal

vладыka prítomných a poprial im požehnaný nový rok. V závere slávenia dekan fakulty prof. Peter Tirpák poďakoval zhromaždeným a taktiež vyslovil novoročné želania. Nasledovalo posvätenie priestorov fakulty, kabinetov vyučujúcich, ako

aj ďalších miestností. Stretnutie pokračovalo spoločným agapé, pri ktorom boli odhalené dovtedy skryté „anjeli strážni“ jednotlivých zamestnancov. Toto odhalenie prinieslo aj veľa úsmevov a srdečnosti. Na podujatí sa zúčastnil aj rektor kňazského seminára o. Peter Lach so sprievodom. V nasledujúcich týždňoch prebiehalo na fakulte skúškové obdobie.

Foto: archív GTF

BOWLINGOVÝ TURNAJ GTF

Nikolleta RAKHIVSKA

4. februára 2026 sa opäť uskutočnil bowlingový turnaj Gréckokatolíckej teologickej fakulty PU v Prešove za účasti takmer 50 súťažiacich. Toto neformálne prostredie mimo akademického prostredia opäť prinieslo mimoriadne zážitky tak pre pedagógov, zamestnancov, študentov, ale aj priateľov našej Alma mater.

Na záver skúškového obdobia sa pedagógovia, zamestnanci, študenti a priatelia Gréckokatolíckej teologickej fakulty PU v Prešove opäť stretli na tradičnom bowlingovom turnaji, ktorý sa stal priestorom oddychu, športového nasadenia i budovania vzájomného spoločenstva. Toto podujatie všetkých účastníkov spojilo v neformálnom prostredí, mimo bežného akademického ruchu.

Turnaj začal úvodným príhovorom dekana GTF PU v Prešove prof. Petra Tirpáka, PhD. a následnou spoločnou modlitbou, ktorú viedol prof. ThDr. PaedDr. Ing. Gabriel Paľa, PhD. Ďalšie slová sa niesli v duchu povzbudenie a duchovného rozmeru športu. Pripomenutý bol svätý Sebastián, ktorý je považovaný za patróna športovcov, atlétov a vojakov vďaka svojej húževnatosti. Účastníci boli povzbudení k tomu, aby neboli „tajnými kresťanmi“, ale

aby s odvahou a radosťou svedčili o svojej viere aj prostredníctvom spolupatričnosti a vzájomného rešpektu.

Do bowlingového turnaja sa zapojilo viacero tímov, ktoré vytvorili pestrú a priateľskú súťažnú atmosféru. Svoje sily si zmerali tímy GKS Fathers, GMPC, Labková patrola, Teachers, AVangers, Propedeutáci, Synodos a Peťovi chlapi. Napriek súťažnému charakteru podujatia prevládala dobrá nálada, povzbudzovanie a radosť zo spoločnej hry.

Podujatie sa nieslo v duchu tradície, ktorá je na fakulte už pevne zakorenená. Bowlingový turnaj sa pravidelne koná na konci skúškového obdobia, keď sa po náročných týždňoch štúdia a skúšok mení tempo a otvára sa priestor na spoločné stretnutie. Tento rok sa turnaja zúčastnilo približne päťdesiat účastníkov, čo svedčí o jeho

oblúbenosti a význame pre fakultné spoločenstvo.

Záver turnaja patril vyhláseniu výsledkov a oceneniu víťazných tímov. Hoci nie každý mohol obsadiť prvé miesto, dôraz sa kládol najmä na vzájomnú radosť zo stretnutia a spoločného zážitku. Slová vďaky patrili všetkým účastníkom za športového ducha, otvorenosť a ochotu stráviť čas spolu aj mimo akademického prostredia.

Bowlingový turnaj Gréckokatolíckej teologickej fakulty tak opäť potvrdil, že podobné podujatia majú nezastupiteľné miesto v živote fakulty. Sú príležitosťou na posilnenie vzťahov, budovanie spoločenstva a vstup do nového semestra s novou energiou, radosťou a vďačnosťou za možnosť byť spolu.

FOTO: Jana FERENCOVÁ

ERASMUS+ V JUŽNEJ AMERIKE: BUDOVANIE AKADEMICKÝCH PARTNERSTIEV V ČILE

Lenka GOGOVÁ, Erika KOFRITOVÁ

V rámci programu Erasmus+ Akcia KA171 – mobility mimo EÚ, Mgr. Lenka Gogová, PhD. a PaedDr. Erika Kofritová, PhD. z Ústavu jazykových kompetencií Centra celoživotného a kompetenčného vzdelávania Prešovskej univerzity v Prešove nadviazali spoluprácu s Čilskou univerzitou (Universidad de Chile), ktorá sídli v hlavnom meste Santiago de Chile a patrí k najvýznamnejším univerzitám na svete.

Pracovná cesta sa uskutočnila v termíne od 24.11.2025 – 4.12.2025, počas ktorej mali možnosť spoznať akademické prostredie partnerskej univerzity, jej vzdelávacie a výskumné aktivity a prediskutovať možnosti ďalšej spolupráce.

Čile je jednou z krajín Južnej Ameriky, ktorých unikátna kultúrna, geografická a klimatická rôznorodosť upúta nejedného návštevníka. Vďaka svojej špecifickej polohe patrí k najstabilnejším ekonomickým regiónom, a zároveň k obľúbeným turistickým destináciám, ktoré návštevníkov očaria množstvom vulkanických a púštnych oblastí, ľadovcov, jazier, pralesov či jedným z najčarovnejších miest – Veľkonočným ostrovom. Samotná kultúra a tradície krajiny sú formované španielskym vplyvom, ako aj pôvodnou históriou indiánskeho kmeňa Mapuche, ktoré sa vzájomne prelínajú s moderným životným štýlom obyvateľov krajiny.

Čilská univerzita bola v Santiagu založená už v roku 1842, čím je najstaršou univerzitou v Čile a dokonca aj najväčšou. V súčasnosti na nej študuje viac ako 47 300 študentov a pôsobí približne 3 700 pedagógov. Medzi jej najvýznamnejších absolventov patria

známe osobnosti ako Gabriela Mistralová, nositeľka Nobelovej ceny za literatúru za rok 1945, či Pablo Neruda, básnik, diplomat a politik, ktorý v roku 1971 taktiež získal Nobelovu cenu za literatúru.

Hlavným cieľom našej mobility bolo prostredníctvom prednášok a interaktívneho workshopu predstaviť inovatívne metódy a stratégie v cudzojazyčnom vzdelávaní s ohľadom na sociokultúrne aspekty a s nimi súvisiacu interkultúrnú komunikáciu. Prvé dni našej 10-dňovej mobility smerovali na Fakultu filozofie a humanitných vied (Facultad de Filosofía y Humanidades), kde nás prijali dekan fakulty prof. Raúl Villaruel Soto, prof. Claudia Flores Figueroa a prof. Ximena Loreto Tabilo Alcaíno, riaditeľka Centra jazykov a kultúr sveta (Centro de Lenguas y Culturas del Mundo).

Prostredníctvom job shadowingu a prezentácie prof. Claudie

Flores sme sa bližšie oboznámili s hispánskou kultúrou a jej historickými súvislosťami, ako aj so systémom vysokoškolského vzdelávania v Čile a aktuálnymi výzvami, ktoré súvisia s edukačným systémom a procesmi jeho modernizácie.

Na našich prednáškach a workshopoch sa zúčastnili desiatky študentov a pedagógov, ktorí prejavili záujem dozvedieť sa viac o inovatívnych prístupoch vo výučbe cudzích jazykov, ako aj bližšie spoznať Európsku úniu, slovenskú kultúru a tradície či Prešovskú univerzitu, čím sa vytvoril vhodný priestor na vzájomný dialóg, výmenu skúseností a posilnenie interkultúrneho porozumenia. Počas workshopu mali študenti možnosť pracovať na aktivitách zameraných na sociokultúrne aspekty oboch krajín a prostredníctvom názorných ukážok ich prepojiť s rozvojom lingvistických kompetencií.

Prof. William Matías Fuenzalida Armijo z Útvaru medzinárodných vzťahov nás previedol priestormi univerzitného kampusu, ktoré v modernom štýle odzrkadľovali históriu krajiny. Steny budov jednotlivých fakúlt zdobili maľby a nápisy s odkazmi na smutné obdobie vlády generála Augusta Pinocheta, pre ktorého vládu bolo charakteristické prenasledovanie,

väznenie, deportácie či vraždy nevinných obyvateľov krajiny označovaných za nepriateľov štátu.

Dokonca aj hlavný futbalový štadión „El Estadio Nacional Julio Martínez Prádanos“ v minulosti slúžil ako miesto mučenia a popráv politických väzňov. Túto temnú kapitolu dejín pripomína nápis: „Un pueblo sin memoria es un pueblo sin futuro“ (Ľud bez pamäti je ľudom bez budúcnosti), ktorého hlavným posolstvom je neustále pripomínať mladej generácii tragickú minulosť ako aj súčasné hodnoty demokracie, vďaka ktorým sa môže cítiť slobodne a bezpečne.

Počas návštevy historického centra Santiaga sme mali možnosť spoznať jeho bohatú architektúru a významné kultúrne pamiatky. Dozvedeli sme sa množstvo zaujímavých informácií o jeho histórii, kultúre a tradíciách, a to aj vďaka odbornému výkladu prof. Claudie Flores a prof. Ximeny Loreto. Počas ďalších dní sme navštívili viaceré vzdelávacie inštitúcie, napríklad jednu z najúspešnejších základných škôl v testovaní anglického jazyka v Santiagu de Chile – „Colegio Juan Moya Morales“, ako aj kombinovanú základnú a strednú školu „Colegio Cambridge College“ a vzdelávacie Centrum pre seniorov „Adulto Mayor Providencia“.

Uvedené centrum ponúka záujemcom v staršom veku možnosť zúčastniť sa na desiatkach kurzoch a seminároch (štúdium jazykov, dejiny, ručné práce, šport, maľba, hudba, tanec a pod.) s cieľom naplniť myšlienku celoživotného vzdelávania. Veľmi milo nás prekvapil záujem seniorov o Slovensko a našu kultúru, ktoré sme im bližšie predstavili formou krátkych interaktívnych rozhovorov, a zároveň sme s nimi strávili príjemné chvíle.

Naša mobilita v Čile bola prínosom nielen pre náš profesionálny, ale aj osobnostný rozvoj. Vďaka nej sme spoznali inšpiratívnych ľudí a nadviazali vzťahy pre ďalšiu spoluprácu v oblasti výskumu a vzdelávania.

Ďalšou fázou nášho projektu bude privítanie pedagógov z Čilskej univerzity na Ústave jazykových kompetencií Centra celoživotného a kompetenčného vzdelávania Prešovskej univerzity v Prešove, ktorých odborné prednášky určite prispievajú k obohateniu študentov denného štúdia, ako aj študentov Univerzity tretieho veku, a to v oblasti výmeny poznatkov, získavania medzinárodných skúseností, spolupráce a rozvoja jazykových a komunikačných zručností.

Foto: Lenka GOGOVÁ

OCENENIE SRDCE NA DLANI 2025 UDELILI PEDAGÓGOVI GTF

Martin TKÁČ

Vo štvrtok 27. novembra 2025 sa v Parku kultúry a oddychu v Prešove uskutočnilo slávnostné odovzdávanie ocenení Srdce na dlani 2025 v Prešovskom kraji. Podujatie, organizované Prešovským dobrovoľníckym centrom, bolo venované oceneniu výnimočných jednotlivcov, skupín a projektov, ktoré sa dlhodobo a nezištne angažujú v prospech spoločnosti.

Do tohtoročného oceňovania bolo nominovaných 57 dobrovoľníckych príbehov z 12 okresov Prešovského kraja.

Nezávislá odborná komisia udelila ocenenia v ôsmich kategóriách, pričom laureáti sa zároveň stali nominantmi na národné oceňovanie, ktoré organizuje Platforma dobrovoľníckych centier a organizácií.

V kategórii *Podpora dobrovoľníctva* bol medzi ocenenými aj pedagóg Gréckokatolíckej teologickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove, vedúci Katedry spoločenských a humanitných vied prof. ThDr. PaedDr. Ing. Gabriel Paľa, PhD., ktorý získal uznanie za dlhoročnú podporu dobrovoľníctva v meste Prešov a za iniciovanie projektu *Milujem svoje mesto*, do ktorého aktívne zapája študentov, zamestnancov univerzity, ako aj ďalšie organizácie.

Prof. Gabriel Paľa svojou angažovanosťou dlhodobo naplňa

spoluprácu medzi vysokoškolským vzdelávaním a mestom Prešov, ktorá vyplýva z memoranda o spolupráci medzi Prešovskou univerzitou a mestom Prešov.

Projekt *Milujem svoje mesto* zároveň vytvára priestor pre realizáciu odbornej praxe a dobrovoľníckych aktivít, najmä pre študentov študijného programu *Animácia voľnočasových aktivít*, ktorý ponúka GTF PU.

S hrdosťou a vďačnosťou oceňujeme, že medzi pedagógmi GTF PU pôsobí človek, ktorého práca, obeta a angažovanosť boli takto verejne ocenené.

Prof. Gabrielovi Paľovi srdečne blahoželáme a zároveň mu ďakujeme za prínos, ktorým prispieva nielen k šíreniu dobra, ale aj k dobrému menu GTF PU a PU.

V tomto ocenení ešte viac hreje to, že dobro sa šíri ďalej a náš kolega nielen dal svoje srdce k šíreniu

dobrych myšlienok a samotného dobra ale aj ponúkol priestor iným, ktorí sa mohli zapojiť. Inými slovami, keď sa spoja srdcia a zapália za dobrú vec (veci), tak sa vedia spojiť aj ruky do práce pre iných.

Všetkým laureátom gratulujeme a tešíme sa, že aj ich činy neostali nepovšimnuté. V tejto dobe nám to dáva nádej a vieru, že dobro je prítomné, len ho treba dať na svetník, aby prežiarilo častokrát tmu negativizmu.

Prajeme prof. Paľovi, ako aj ostatným laureátom, všetko dobré aj v ich osobných životoch; nech nemajú na svojich dlaniach len vlastné srdce, ale nech k ich srdciam pribudnú aj srdcia iných k spolupráci a vzájomnosti.

Foto: Gabriel PAĽA

ERASMUS+ PROJEKTOVÉ STRETNUTIE MEDZINÁRODÉHO TÍMU

Daniela MATUŠÍKOVÁ, Anna ŠENKOVÁ

V dňoch 16 - 18. februára 2026 sa na pôde Fakulty manažmentu, ekonomiky obchodu zúčastnili Erasmus + staff mobility profesorky z partnerskej University of Oradea v Rumunsku. Ako tradične, spoločná aktivita vyústila do mnohých podnetných nápadov, ktoré podporujú iniciatívu medzinárodnej interakcie.

Erasmus+ plus program poskytuje široké možnosti na sieťovanie akademikov a univerzitných zamestnancov v rámci viacerých druhov mobilit, ktoré zahŕňa. Dáva tak príležitosť na vycestovanie, ale aj prijímanie záujemcov na pôde domácej univerzity. V rámci dlhodobej spolupráce s University of Oradea sa tentokrát mobility na Fakulte manažmentu, ekonomiky obchodu zúčastnili prof. Mirabela Matei, členka rady Fakulty ekonomických vied a členka rady Katedry manažmentu a marketingu, ako aj prof. Maria Madela Abrudan, vedúca Katedry manažmentu a marketingu. Na FMEO sa im venovali najmä doc. Ing. Anna Šenková, PhD. a doc. PhDr. Daniela Matušiková, PhD z Katedry turizmu a hotelového manažmentu. V rámci troch dní vzájomných stretnutí sa realizovalo viacero aktivít, ktoré do budúcnosti prinášajú príležitosť na prehĺbenie ďalšej spolupráce.

V rámci tohto pobytu sa uskutočnilo aj druhé pracovné stretnutie v rámci projektu KEGA 002PU-4/2025 „Podpora internacionalizácie vzdelávania vybraných profilových predmetov študijného

programu *Turizmus, hotelierstvo a kúpeľníctvo*“, riešeného na Katedre turizmu a hotelového manažmentu, ktorého dôležitou súčasťou je medzinárodná spolupráca 5-tich partnerských inštitúcií. University of Oradea, Fakulta ekonomických vied je zapojená do projektu ako jeden z partnerov. Ďalšími partnermi sú: CTL Eurocollege Limasol Cyprus; Panevropská univerzita, Fakulta podnikání a práva Praha a Slezská univerzita, Filozoficko-přírodovědecká fakulta Opava, Česká republika a University of Debrecen z Maďarska.

Rumunský partner sa v druhom roku riešenia projektu aktívne zapojí v rámci hybridného formátu workshopu zabezpečením prednášky na tému „Výskumné metódy v cestovnom ruchu“ pod vedením prof. Abrudan a prof. Matei. Workshop je organizovaný tak pre členov riešiteľského kolektívu z FMEO, spolupracujúcich akademikov zo zahraničia, ale najmä

pre študentov zo všetkých piatich partnerských univerzít, ktorí sa doňho aktívne zapojili už v októbri 2025 účasťou na prvom workshope. Vybraní študenti na základe nadobudnutých vedomostí a zručností pracujú tento rok spolu s pedagógmi na vypracovaní vlastných prípadových štúdií, ktorých vydanie je plánované v tomto druhom roku riešenia projektu. Medzinárodné prípadové štúdie budú vydané elektronicky vo Vydavateľstve Prešovskej univerzity a verejne prístupné v Digitálnej knižnici Univerzitnej knižnice Prešovskej univerzity v Prešove. Budú k dispozícii tak pre domácu univerzitu ako aj pre partnerské univerzity a ďalšie inštitúcie ako vhodná učebná pomôcka pri výučbe predmetov v oblasti cestovného ruchu, hotelierstva a kúpeľníctva. Druhý workshop projektu je plánovaný na október 2026.

Foto: archív autoriek

DIGITÁLNA PASPORTIZÁCIA CESTOVNÉHO RUCHU

Tünde DZUROV VARGOVÁ

Digitalizácia predstavuje jeden z najvýznamnejších transformačných faktorov súčasného cestovného ruchu. Dynamický vývoj informačných technológií, rastúci význam dátovej analytiky a potreba systematického riadenia rozvoja destinácií vytvárajú nové požiadavky na verejnú správu aj odbornú prípravu budúcich manažérov cestovného ruchu. Odpoveďou na tieto výzvy je vedecký projekt VEGA 1/0426/25 – Metodologické modelovanie systému digitálnej pasportizácie cestovného ruchu na Slovensku, ktorého cieľom je vytvoriť komplexný metodologický rámec pre systematický zber, správu a využívanie dát v oblasti cestovného ruchu.

V rámci riešenia projektu sa dňa 10. decembra 2025 uskutočnila odborná prednáška zameraná na moderné trendy digitalizácie a praktické aspekty implementácie pasportizácie turistickej infraštruktúry. Podujatie predstavovalo významnú platformu na prepojenie teoretických poznatkov akademického výskumu s aplikačnou praxou regionálnej samosprávy. Odbornú prednášku realizovali Ing. Michal Doba a Mgr. Daniel Šimčík z odboru strategického rozvoja, oddelenia cestovného ruchu Úradu Prešovského samosprávneho kraja. Prednášajúci študentom priblížili konkrétne skúsenosti z implementácie digitálnych nástrojov v podmienkach

verejnej správy a poukázali na význam systematického zberu dát ako základu pre strategické plánovanie rozvoja destinácií.

Digitálna pasportizácia cestovného ruchu predstavuje proces evidencie, kategorizácie a analytického spracovania údajov o prvkoch turistickej ponuky – prírodných a kultúrnych atraktivitách, ubytovacích a stravovacích zariadeniach, dopravnej dostupnosti, doplnkových službách či technickej infraštruktúre. V teoretickej rovine ide o modelovanie dátovej architektúry destinácie, ktorá umožňuje systematické prepájanie informácií z rôznych zdrojov. V aplikačnej rovine predstavuje nástroj pod-

porujúci efektívne rozhodovanie, optimalizáciu investícií, tvorbu strategických dokumentov a monitorovanie rozvojových priorít. Diskusia počas prednášky poukázala na potrebu štandardizácie dát, ich pravidelnej aktualizácie a integrácie do analytických nástrojov umožňujúcich komplexné hodnotenie potenciálu územia. Zdôraznené bolo, že digitalizácia si vyžaduje nielen technologické riešenia, ale aj metodologicky správne nastavený systém zberu a správy údajov, ako aj koordináciu medzi jednotlivými aktérmi regionálneho rozvoja.

Podujatie bolo pre študentov cennou príležitosťou kon-

frontovať teoretické koncepty digitálnej transformácie, dátovej infraštruktúry a strategického manažmentu s reálnymi procesmi implementácie v praxi. Prepojenie akademického prostredia s regionálnou samosprávou umožnilo

lepšie pochopiť komplexnosť riadenia destinácií v podmienkach digitálnej ekonomiky a zvýraznilo význam interdisciplinárneho prístupu k rozvoju cestovného ruchu. Takáto spolupráca potvrdzuje význam aplikovaného výskumu pre

modernizáciu verejnej správy a preformovanie novej generácie odborníkov v oblasti cestovného ruchu.

Foto: Daniela MATUŠÍKOVÁ

SLÁVNOSTNÁ A JUBILEJNÁ KONFERENCIA V NOWOM SĄCZI

Alžbeta HANULÁKOVÁ, Veronika ZAHORČÁKOVÁ

Medzinárodná konferencia spojená s výročím činnosti vedeckého krúžku Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove priniesla odborný dialóg, priestor na medzinárodnú spoluprácu a výnimočnú atmosféru akademickej spolupatričnosti.

Dňa 3. decembra 2025 sa v poľskom meste Nowy Sącz uskutočnila medzinárodná vedecká konferencia zameraná na aktuálne otázky pedagogickej teórie a praxe. Podujatie malo slávnostný charakter, keďže bolo zároveň výročím činnosti Študentského vedeckého krúžku pedagógov.

Úvodného slova sa ujala dekanka Fakulty sociálnych vied a umenia dr. Beata Lisowska spolu s vedením krúžku. Vo svojich príhovoroch zdôraznili význam vedeckej aktivity študentov, medzinárodnej spolupráce a kontinuálneho rozvoja pedagogickej komunity.

Odborný program ponúkol pestrú škálu tém reflektujúcich súčasné výzvy v oblasti edukácie. Príspevok dr. hab. Zdzisławy Zacołonej poukázal na význam účasti študentov v pedagogickom vedeckom krúžku ako investície do osobnostného rozvoja a budovania sociálnych a profesijných kompetencií.

Výraznú pozornosť vzbudili príspevky zamerané na autoritu

učiteľa, inovatívne vyučovacie metódy a využívanie digitálnych technológií. Téma gamifikácie predstavila konkrétny webový nástroj podporujúci aktivizáciu žiakov vo vyučovaní. Diskusia o umelej inteligencii a online nástrojoch v projektoch otvorila otázku, či ide o príležitosť alebo výzvu pre pedagóga 21. storočia.

Osobitne rezonovala aj téma sharentingu a ochrany identity dieťaťa v online priestore, ktorá poukázala na potrebu zodpovedného prístupu rodičov i pedagógov v digitálnom prostredí. Sociálno-pedagogický rozmer doplnili príspevky venované agresii medzi žiakmi, tímovej spolupráci detí mladšieho školského veku, rozvíjaniu kritického myslenia či pedagogickým princípom A. S. Makarenka v kontexte špeciálnej pedagogiky. Esteticko-výchovnú oblasť reprezentovali témy Labanovej koncepcie tanca, opery ako prostriedku umeleckej edukácie či hudby ako mosta medzi kultúrami.

Konferencia sa niesla v mimoriadne priateľskej a pohostinnej

atmosfére. Organizátori z Poľska si pre účastníkov pripravili štedré občerstvenie počas prestávok, ktoré vytvorilo priestor na neformálne diskusie a výmenu skúseností. Podujatie vyvrcholilo spoločným obedom, ktorý ešte viac posilnil pocit akademickej spolupatričnosti a medzinárodnej spolupráce.

Slávnostný jubilejný charakter konferencie, vysoká odborná úroveň príspevkov a srdečné prijatie zo strany hostiteľov vytvorili harmonické spojenie profesionality a ľudskosti. Podujatie v Nowom Sączu tak nebolo len prezentáciou vedeckých poznatkov, ale aj dôkazom, že pedagogika je odbor založený na spolupráci, dialógu a vzájomnom rešpekte.

Už teraz tešíme na ďalšie spoločné stretnutie – tentoraz na pôde Pedagogickej fakulty PU v Prešove, kde radi privítame poľských študentov a budeme pokračovať v rozvíjaní vzájomnej akademickej spolupráce a priateľských vzťahov.

UNIKÁTNA VÝSTAVA V UNIVERZITNEJ KNIŽNICI: PETER KOCÁK - ABSTRACTION

Peter HALKO

Unikátnu výstavu abstraktných diel z tvorby Petra Kocáka v Univerzitnej knižnici Prešovskej univerzity v Prešove (UK PU) 24. februára 2026. Ide o prvú autorovu rýdzo „abstraktnú“ výstavu, na ktorej prezentuje 99 svojich diel vytvorených mnohorakými výtvarnými technikami – ako sú sucha ihla, lept, drevorez, mezzotinta, karborundum, ruleta, rocker, perokresba, malba čínskym tušom na plátne alebo na papieri a tiež v rozmanitých formátoch – od malej grafiky (50x50 mm) až po veľkoformátové plátna (100x240 cm).

V úvode vernisáže zaznela tretia časť skladby zo Sonáty č.17 (Búrka) Ludwiga van Beethovena, ktorú na klavíri interpretoval František Pluta z Inštitútu hudobného a výtvarného umenia Filozofickej fakulty PU, na ktorom pôsobí aj univerzitný profesor Peter Kocák.

UK PU si touto unikátnou výstavou abstraktných výtvarných diel Petra Kocáka, akademického maliara a univerzitného profesora Filozofickej fakulty PU, pripomína 25. výročie započatia výstavnej činnosti. Prvá výstava umeleckých diel sa v priestoroch UK PU uskutočnila 20. februára 2001 pod názvom „All my women?“, ktorej autorom bol rovnako Peter Kocák.

Ako v úvodnom príhovore pripomenul riaditeľ knižnice Peter Halčko: „Za ten čas UK PU poskytla svoje priestory pre vyše 200 individuálnych alebo skupinových výstav umeleckých (výtvarných) diel – maliieb, kresieb, grafik, trojrozmerných objektov, posterov či fotografií, a to nielen umelcom z Prešovskej univerzity, ale aj zo Slovenska či zahraničia. Viacerí z nich naše veľkorysé výstavne priestory využili opakovane a radi tu prezentujú

svoje umenie. Peter Kocák je jedným z nich.“

Mnohým priaznivcom i zberateľom umenia je Peter Kocák už desaťročia dobre známy, no zväčša svojou figurálnou grafickou tvorbou, alebo aj ako veľký nadšenec čínskej kaligrafie, ktorú aj sám majstrovsky ovláda – o. i. je čestným členom Čínskeho kaligrafického spolku a patrí k najznámejším výtvarníkmi v Európe, zaoberajúcim sa čínskou kaligrafiou.

Čím je teda táto výstava unikátna? Podľa riaditeľa knižnice je to predovšetkým tým, že „Kocák sa tu predstavuje tak, ako ho pozná len málokto, keďže ide o jeho prvú výstavu čisto abstraktných diel vytvorených až deviatimi rôznymi technikami, ktoré sú inšpirované najmä čínskym kaligrafickým umením a ázijskou kultúrou“.

Kurátorka výstavy – doc. Jana Mišková, vysokoškolská pedagogička z Filozofickej fakulty PU, ktorá sa zaoberá históriou, teóriou a estetikou súčasného výtvarného umenia na margo Kocákovho abstraktného výtvarného prejavu v kurátorskom príhovore uviedla: „Predstavené práce rozprávajú viacerými jazykmi.

Ak zatvoríme uši, budeme počuť babylonsky šum. Ďalekovýchodná predstava nekonečného priestoru, americká hlučná gestika ako neskoromoderný symbol slobody, európska lyricko-abstraktná modlitba, akcenty surrealistických asociácií, zenový pohľad na pohyb ruky ako odrazu našej telesnosti. V tejto vrave zreteľne počuť príbeh slovenskej grafickej školy, ktorý sa prihovára dôrazom na kompozíciu, premyslené vzťahy minucióznych detailov a hrubých gest, ako aj špičkovú prácu s materiálom – na akejkoľvek úrovni náročného tlačového procesu. Dielo Petra Kocáka je vnímateľné z rozličných kultúrno-priestorových hľadísk – má jednoznačne medzinárodný význam a zároveň v kontexte slovenského vizuálneho umenia patrí k tomu najlepšiemu. Výstava je autopoportrétom nefiguratívneho autora, ktorý obrazom skladá poctu hmote.“

Vernisáž prilákala do Univerzitnej knižnice PU niekoľko desiatok milovníkov výtvarného umenia z radov akademických funkcionárov, pedagógov, študentov i priateľov a známych autora nielen z Prešova a blízkeho okolia, ale aj zo Stropkova, kde autor prežil čas svojho života a dodnes mu je veľmi blízky.

Peter Kocák pozdravil všetkých prítomných a poďakoval im za účasť na vernisáži výstavy, ktorá „patrí k najlepším v jeho umeleckom živote“, ako uviedol v úvode svojho príhovoru. Ďalej pokračoval: „Svoje umenie som prezentoval na desiatkach výstav doma aj vo svete, ale takúto výstavu som nikdy a nikde nemal, je pre mňa veľkou ctou, že je tomu tak tu, v našej akademickej knižnici, pred vami, priateľmi, kolegami a študentmi. Abstraktné umenie je moje gro, moja podstata, je to to najlepšie zo mňa.“

O svojich abstraktných dielach autor hovorí ako o krajinách svojej duše: „Moje práce vás pozývajú do priestoru bez slov. Do krajín, ktoré nemajú zemepisné súradnice, ale

priestor medzi líniami rovnako významný ako línie samotné. Prázdno nie je prázdnotou – je priestorom pre duchovný význam, ticho, dych. Paralelne s malbou rozvíjam aj grafickú rovinu svojej umeleckej výpovede. V technikách hĺbkotlače vytváram čisto abstraktné kompozície, ktoré možno vnímať ako grafickú paralelu tušovej malby.“

Výstavu Petra Kocáka, jedného z našich popredných výtvarných umelcov, si v Univerzitnej knižnici PU v Prešove si bude môcť verejnosť pozrieť do 28. marca 2026.

Foto: Radko MARUŠA

nesú presné odznaky vnútorného pohybu. Sú to krajiny mojej duše. Tieto abstrakcie sú kontemplatívnou cestou, ktorá prepája výtvarné umenie, duchovnú prax a hlboký rešpekt k tradíciám východnej kultúry. Tieto diela vznikajú v tichu, v koncentrácii, v prítomnom okamihu – ako odraz vnútorného priestoru, nie vonkajšej reality.“

V priamych abstraktných malbách vytváraných čiernym čínskym tušom na biely čínsky papier sa prelína rituálna presnosť kaligrafického gestu s gesticou voľnosťou maliarskeho prejavu. Každý ťah je nenávratný,

KRESLENÝ HUMOR AKO TERAPIA

Lenka POLÁKOVÁ

Rakúsky karikaturista Klaus Pitter na pôde FF PU ukázal, že aj zdanlivo jednoduchá kresba môže v sebe niesť hlbšiu myšlienku. Jeho karikatúry presahujú hranice humoru a stávajú sa citlivým svedectvom o svete, v ktorom žijeme, oslovujúc pritom publikum naprieč rôznymi krajinami.

Vo štvrtok 19. februára 2026 zaplnil priestory Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove kreslený humor, a to v rámci podujatia s názvom *Humoroterapia – výstava kresleného humoru*, ktorého hosťom bol rakúsky karikaturista Klaus Pitter.

Podujatie zorganizoval Inštitút germanistiky a romanistiky FF PU v spolupráci s Univerzitnou knižnicou PU, pričom so sebou prinieslo nielen umelecký zážitok, ale zároveň vytvorilo priestor na rozvoj praktických tlmočnických zručností študentov.

Po úvodných slovách riaditeľa inštitútu, doc. Mgr. Jána Drengubiaka, PhD., sa publiku prihovorila dekanka FF PU prof. PhDr. Beáta Balogová, PhD. MBA., pričom následne podujatie svojou účasťou podporil aj primátor mesta Prešov Ing. František Olha. Samotnú besedu s Klausom Pitterom moderoval rakúsky lektor Mag. Andreas Schiestl. V rámci rozhovoru sa striedali témy osobné, umelecké aj spoločenské. Atmosféra v Univerzitnej knižnici, kde sa konala úvodná beseda s autorom, tak bola od začiatku mimoriadne príjemná – presne taká, aká k humoru patrí.

Klaus Pitter priblížil publiku svoju cestu od detstva v malej dedine v Hornom Rakúsku až po medzinárodne uznávaného karikaturistu. Spomínal na prvé kresby, na svoj rok v armáde, či na štúdium architektúry, ktoré ho nenaplnilo. Až štúdium grafiky vo Viedni mu pomohlo správne nasmerovať jeho umeleckú tvorbu. Ilustroval časopisy, detské magazíny a knihy o ochrane prírody, pričom sa postupne vyprofiloval ako autor s osobitým štýlom.

Pitter s úsmevom priznal, že nie je typickým politickým karikaturistom. Nezaujíma ho čiernobiele hodnotenie sveta, ale človek, ktorý sa vyrovnáva so svojimi okolnosťami. Mnohé jeho kresby majú autobiografický nádych a sú akýmiś snívaním za bieleho dňa, kde sa osobné skúsenosti premietajú do obrazov.

Prešov nebol jeho prvou slovenskou zastávkou. Minulý rok získal cenu na súťaži Bomburova šablňa v Brezne. Do Prešova ho tentoraz priviedol Peter Rázus – herec, spoluzakladateľ prešovskej VPN a dlhoročný organizátor výstav a súťaží kresleného humoru pod názvom *Kýchanie mozgu*. Od roku 2017 stojí aj za stálou Galériou kýchania mozgu v Prešove, ktorá

predstavuje domácich i zahraničných autorov tohto žánru. Pitter vystavuje svoje diela práve v rámci tejto iniciatívy.

Osobitnú atmosféru dodalo podujatiu tlmočenie našich študentov germanistiky, ktorí tlmočili v oboch smeroch, keďže jeho značná časť bola realizovaná v nemeckom jazyku. Pre študentov to tak bola autentická profesionálna skúsenosť, ku ktorej výrazne prispelo aj to, že Filozofická fakulta zakúpila nový tlmočnický kufrík s potrebným vybavením. Na záver dostali študenti priestor na otázky – od techniky kresby až po to, či sa dá humor naučiť.

Po besede nasledovala vernisáž autorových kresieb vo foyer budovy. O Klausovi Pitterovi prehovoril aj doc. Ludovít Petraško, PhD., ktorý priblížil jeho umelecký profil a medzinárodné úspechy. Následne autor osobne predstavil niektoré zo svojich diel. Vysvetľoval ich kontext či inšpiráciu, ktorá stála za ich vznikom.

Podujatie *Humoroterapia* tak ukázalo, že terapia smiechom má na univerzite svoje miesto. Karikatúry rakúskeho umelca Klaus Pittera budú v priestoroch PU vystavené do 12. marca 2026. Táto výstava sa realizuje pod záštitou Rakúskeho kultúrneho fóra v Bratislave.

Foto: Peter HALKO ml.

PUTOVNÁ VÝSTAVA NEODOVZDANÉ DIPLOMY

Ingrid TIMKOVÁ

Prešovská univerzita (PU) v Prešove v týždni od 23. do 28. februára 2026 hostí putovnú medzinárodnú výstavu Unissued Diplomas – Neodovzdané diplomy.

Expozícia uctieva pamiatku študentov, ktorí nemohli ukončiť svoje vysokoškolské štúdium, pretože prišli o život v dôsledku vojny na Ukrajine. PU vníma svoje zapojenie do projektu ako prejav solidarity, akademickej spolupatričnosti a úcty k hodnotám vzdelania, ľudskej dôstojnosti a mieru.

Výstava 40 diplomov v nadživotnej veľkosti umiestnených na samostatných stojanoch je inštalovaná vo foyeri pri Aule č. 97 v budove Filozofickej fakulty PU. Je prístupná študentom, zamestnancom univerzity i širokej verejnosti.

Medzinárodný projekt Unissued Diplomas pripomína stratené životy mladých ľudí, ktorí usilovne

pracovali na tom, aby úspešne ukončili svoje štúdium a vstúpili do profesionálneho života. Žiaľ, tohto významného okamihu svojej budúcnosti sa už nedočkali. Každý z vystavených diplomov predstavuje konkrétny životný príbeh zosnulého študenta a približuje aj tragické okolnosti jeho úmrtia.

Putovnú výstavu v Prešove pripravilo mesto Prešov v spolupráci so Slovenskou humanitárnou radou. Po prezentácii na PU bude možné si jej záverečnú inštaláciu pozrieť v dňoch 2. až 6. marca 2026 na Mestskom úrade v Prešove. Hlavným cieľom iniciatívy je pripomenúť študentom osudy ich rovesníkov a zároveň poukázať na skutočnosť, že vojna na Ukrajine

naďalej pokračuje a počet nevinných obetí narastá. Výstava symbolicky vracia mená a príbehy tým, ktorým už nebolo dopriate prevziať si svoj diplom.

Od začiatku projektu bolo zorganizovaných viac ako 250 inštalácií v 30 krajinách sveta, pričom výstava bola prezentovaná na viac ako 100 univerzitách. Aj v tomto roku pokračuje jej putovanie po vysokých školách a inštitúciách naprieč Európou i ďalšími krajinami.

Foto: Ivana CIMERMANOVÁ

SPOJENIE RADOSTI Z OBJAVOVANIA A ODOVZDÁVANIA POZNANIA

Dávid DZIAK

Narodila sa v Prešove. Vysokoškolské štúdium absolvovala na Prírodovedeckej fakulte Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach v študijnom odbore učiteľstvo všeobecno-vzdelávacích predmetov aprobácie matematika – fyzika.

Na počiatku bolo slovo... Alebo číslo? Bolo na počiatku Vášho uvažovania povolanie učiteľky (matematiky), alebo Vás lákali aj iné oblasti? A čo vás pôvodne priviedlo k akademickej dráhe a pedagogike?

Na začiatku u mňa nebolo ani slovo, ani číslo – skôr zvedavosť. Matematika ma priťahovala už pomerne skoro, pretože som v nej videla zvláštnu kombináciu presnosti a krásy. Povolanie učiteľa však nebolo od začiatku samozrejmé. Postupne som zistila, že ma baví nielen riešiť problémy, ale aj vysvetľovať ich druhým. Pedagogická a neskôr akademická dráha tak prišla celkom prirodzene – ako spojenie radosti z objavovania a radosti z odovzdávania poznania.

Ste už roky súčasťou najvyššieho vedenia fakulty. Ako sa podľa vás fakulta za toto obdobie zmenila?

Keď sa na toto obdobie pozerám s odstupom rokov, vidím fakultu, ktorá prešla prirodzeným vývojom. Organizačne ja stabilná, postupne sa mení obsahovo a generačne. Prišli noví kolegovia, otvorili sa nové výskumné témy a postupne sa mení aj spôsob, akým premýšľame o príprave budúcich učiteľov. Zároveň však fakulta nestratila to, čo považujem za jej najdôležitejšiu hodnotu – dôraz na kvalitu pedagogickej práce a na zodpovednosť za prípravu učiteľov pre spoločnosť. Menia sa metódy, technológie aj prostredie vysokého školstva, no základná misia fakulty zostáva rovnaká: spájať odborné poznanie s pedagogickou kultúrou a odovzdávať ho ďalším generáciám.

Ak by som to mala zhrnúť jednou vetou, fakulta je dnes čiastočne iná než pred rokmi – je otvorenejšia, dynamickejšia a viac prepojená s akademickým aj spoločenským prostredím, no zároveň si zachováva svoju identitu a hodnoty, na ktorých bola vybudovaná.

Keby ste si mohli dať radu na začiatku svojej manažérskej cesty, čo by to bolo?

Tá rada by znela asi veľmi jednoducho: zachovať si nadhľad a dôverovať ľuďom, s ktorými človek pracuje. V akademickom prostredí totiž nič nevzniká izolovane – dobré rozhodnutia sú takmer vždy výsledkom dialógu, spolupráce a vzájomného rešpektu. Zároveň by som si pripomenula, že nie všetko sa musí vyriešiť okamžite. Niektoré procesy na fakulte i univerzite potrebujú čas, trpezlivosť a schopnosť počúvať rôzne pohľady. Práve v tom spočíva zmysel akademickej samosprávy aj kolegiálneho prostredia. A napokon by som si poradila ešte jednu vec: nezabudnúť, že aj pri manažérskych povinnostiach je dôležité zostať v kontakte s tým, prečo človek na univerzitu prišiel – s vedou, s výučbou a so študentmi. To je totiž zdroj energie aj motivácie do ďalšej práce.

Povolanie vysokoškolského pedagóga v sebe zahŕňa nielen pedagogickú, ale i vedecko-výskumnú činnosť, zároveň ste súčasťou najvyššieho vedenia fakulty. Čo Vás na Vašom povolaní najviac naplňa a čo Vás, naopak, vyčerpáva?

Povolanie vysokoškolského pedagóga je svojou povahou veľmi

pestre a práve táto rôznorodosť je pre mňa jedným z jeho najväčších prínosov. Najviac ma naplňa možnosť byť súčasťou prostredia, v ktorom sa stretáva poznávanie, premýšľanie a dialóg. Veľkú radosť mi prináša práca so študentmi – najmä tie momenty, keď vidíte ich odborný aj osobnostný posun – a rovnako aj vedecko-výskumná činnosť, ktorá človeku umožňuje klásť nové otázky a hľadať na ne odpovede. Ako dekanka zároveň vnímam ako veľmi zmysluplnú aj možnosť podieľať sa na smerovaní fakulty, vytvárať podmienky pre prácu kolegov a podporovať prostredie, v ktorom sa môže rozvíjať kvalitná výučba aj výskum. Na druhej strane je pravdou, že akademicke prostredie dnes sprevádza aj značná administratívna záťaž a množstvo organizačných povinností, ktoré si vyžadujú veľa času a energie. Niekedy je náročné nájsť rovnováhu medzi manažérskymi úlohami a tým, čo je pre povolanie vysokoškolského učiteľa prirodzene najbližšie – výučbou, výskumom a priamym kontaktom so študentmi. Práve snaha udržať túto rovnováhu je azda najväčšou výzvou, ale zároveň aj motiváciou hľadať lepšie fungovanie akademickeho prostredia.

Od školského roka 2026/2027 sa začnú všetky školy na Slovensku riadiť novým Štátnym vzdelávacím programom (2023), do toho však nepriamo vstupuje aj umelá inteligencia a svet plný „rôznobežiek“, akým výzvam bude podľa Vás čeliť vyučovanie matematiky?

Vyučovanie matematiky dnes stojí na prahu výrazných zmien. Nový

Štátny vzdelávací program prináša dôraz na rozvoj kompetencií, porozumenie súvislostiam a schopnosť aplikovať poznatky v rôznych kontextoch. To je pre matematiku veľká príležitosť, pretože jej podstata nespočíva iba v osvojovaní postupov, ale najmä v rozvíjaní logického myslenia, argumentácie a schopnosti riešiť problémy. Zároveň však vstupujeme do obdobia, keď do vzdelávania čoraz výraznejšie vstupujú digitálne technológie a nástroje umelej inteligencie. Tie dokážu veľmi rýchlo generovať riešenia či postupy, a preto bude ešte dôležitejšie viesť žiakov k tomu, aby matematike skutočne rozumeli – aby vedeli klásť otázky, posudzovať správnosť riešení a premýšľať o problémoch v širších súvislostiach. Výzvou bude aj pripraviť učiteľov na prácu v prostredí, ktoré je dynamickejšie a informačne oveľa bohatšie než v minulosti. Učitelia budú potrebovať nielen pevný odborný základ, ale aj schopnosť pracovať s novými nástrojmi, kriticky ich využívať

a viesť žiakov k zodpovednému používaniu technológií. Ak by som to mala zhrnúť, matematika bude mať v budúcnosti možno ešte dôležitejšiu úlohu než dnes. V čase rýchlych zmien totiž poskytuje to, čo je pre orientáciu v zložitom svete nevyhnutné – schopnosť logicky uvažovať, hľadať štruktúru v množstve informácií a robiť premyslené rozhodnutia.

„Povolanie vysokoškolského pedagóga je svojou povahou veľmi pestré a práve táto rôznorodosť je pre mňa jedným z jeho najväčších prínosov.“

Aký odkaz by ste odoslali do minulosti sebe ako dieťaťu?

Asi veľmi jednoduchý: zachovaj si zvedavosť a radosť z poznávania. Práve tie sú často tým najspoľahlivejším kompasom na ceste životom. Zároveň by som si poradila, aby som sa nebála výziev ani pochybností. Veci, ktoré sa na začiatku zdajú náročné alebo vzdialené, sa časom môžu stať prirodzenou súčasťou našej cesty – ak im dáme priestor a vytrváme. A možno by som si ešte pripomenula, že každé stretnutie s dobrým učiteľom či inšpiratívnym človekom môže ovplyvniť smer, ktorým sa človek vydá. S odstupom času totiž vidím, že mnohé dôležité rozhodnutia v živote nevznikajú z veľkých plánov, ale z postupného dozrievania záujmov, hodnôt a skúseností. A práve preto má zmysel zostať otvorený svetu, ľuďom aj novým myšlienkam.

Ďakujeme za rozhovor a želáme veľa zdravia a tvorivosti do ďalšej činnosti.

DOC. RNDR. IVETA SCHOLTZOVÁ, PHD.

V súčasnosti pôsobí ako dekanka a vysokoškolská učiteľka Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove. Je členkou Jednoty slovenských matematikov a fyzikov pri SAV. Okrem pedagogickej činnosti sa venuje inkorporácii diskrétnej matematiky do školskej matematiky, komparácii matematického vzdelávania na Slovensku a v zahraničí, kontinuite matematického vzdelávania, matematickej gramotnosti a didaktickému využitiu IKT vo vyučovaní matematiky.

Foto: Peter HOLDOK

ERASMUS+ MESIAC V BRATSKOM ČESKOM MESTE OLOMOUC

Jaroslava BOČANOVÁ

Keď sa povie Erasmus+, väčšina z nás si predstaví semester alebo rok strávený v zahraničí. Ja som sa však rozhodla pre kratšiu, mesačnú stáž – a dnes už môžem povedať, že to bola jedna z najlepších skúseností počas môjho doktorandského štúdia.

Pri výbere konkrétneho pracoviska som pátrala po takom, ktoré by mi umožnilo sústrediť sa na výskum, zároveň spoznať nové prostredie a ľudí, ktorí sa venujú podobnej problematike ako ja. Olomouc sa ukázal ako ideálna voľba. Hoci je to väčšie mesto než Prešov, pôsobí veľmi príjemne, priateľsky a kompaktné. Máte pocit, že sa v ňom jednoducho nestratíte. Ľudia sú tu milí a ochotní, takže aj keď som si niekedy nebola istá, kde čo nájdem, vždy sa našiel niekto, kto mi pomohol. Veľkým plusom bola aj skvelá doprava – či už električky alebo autobusy, zastávky sú doslova na každom kroku a spoje chodia veľmi často.

Ubytovanie som mala na Neředíne, na koleji č. 3. Priznám sa, že som sa spočiatku obávala, že to bude ďaleko od fakulty, ktorá sídli v centre mesta. Napokon to však bola len krátka, približne desať- až pätnásťminútová cesta. Aj keď prebiehala rekonštrukcia električkových koľají a používali sa náhradné autobusy, doprava bola rýchla a pohodlná. Neředín ma prekvapil hlavne tým, že bol obklopený krásnou prírodou. Hneď vedľa koleje viedol peší a cykloturistický chodník cez polia, ktorý spájal Olomouc s dedinou Křelov-Břuchotín. Pre mňa to bolo dokonalé miesto na oddych po práci, často som sa tam prechádzala počas teplých letných večerov, keď už nebolo tak horúco.

Hlavným dôvodom mojej stáže však bola spolupráca s odborníčkou, Mgr. Jaroslavou Suchou, PhD., z Katedry psychológie Filozofickej fakulty Univerzity Palackého. Keďže sa už niekoľko rokov venujem výskumu poruchy hrania digitálnych hier, dr. Suchá bola pre mňa ideálnou osobou – expertka na túto problematiku, ktorá prepája teóriu s praxou. Už pred mojím príchodom sme uskutočnili videohovor, kde sme si dohodli konkrétne úlohy a konzultácie. Počas stáže sme sa stretávali pravidelne a naše rozhovory boli pre mňa neveriteľne inšpiratívne.

Počas stáže som mala možnosť nazrieť do toho, ako sa téma poruchy hrania digitálnych hier rieši v Českej republike. Musím povedať, že v tejto oblasti sú Česi výrazne popredu – najmä v tvorbe preventívnych a intervenčných programov, ale aj v samotnej informovanosti odborníkov. Je to dôležité najmä preto, že v týchto rokoch sa má oficiálne zaviesť nový

diagnostický manuál MKCH-11, v ktorom sa táto porucha objavuje. V starších vydaniach ju nenájdeme, preto je teraz zásadné, aby bola jasne vysvetlená a komunikovaná nielen verejnosti, ale aj odborníkom, ktorí prichádzajú do kontaktu s klientmi či pacientmi. Moja práca počas stáže bola pestrá a rozmanitá. S dr. Suchou sme pripravovali informačné letáky pre študentov, ktoré majú pomôcť lepšie porozumieť tejto problematike. Podieľala som sa na projekte financovanom Úradom vlády ČR, v rámci ktorého sa pripravovali podklady pre mapu pomoci, webovú stránku dostupnú širokej verejnosti, kde ľudia nájdu nielen informácie o poruche hrania, ale aj kontakty na psychológov a psychiatrov, ktorí im môžu pomôcť. Okrem toho som poskytovala spätnú väzbu k webu určenému odborníkom, ktorí budú pracovať s diagnostickými batériami. Mala

som príležitosť overovať aj psychometrické vlastnosti testovej batérie SMDS. Nemenej dôležitou súčasťou stáže bola aj práca na rukopisoch. Venovala som sa trom, pričom dva z nich sú už momentálne v recenznom konaní. Spoločne s dr. Suchou zároveň pripravujeme nový článok, ktorý sa zameriava na porovnanie diagnostiky poruchy hrania podľa MKCH-11 a DSM-5.

Za týchto tridsať dní som si naplno uvedomila, aké dôležité je prepájať sa s odborníkmi aj mimo vlastného pracoviska. Veda nie je len o písaní článkov a zbieraní dát, ale aj o budovaní vzťahov, vzájomnej inšpirácii a ochote deliť sa o skúsenosti. Stáž v Olomouci mi ukázala, že aj krátky čas môže priniesť veľký posun - v poznatkoch, v motivácii aj v osobnom raste.

Popri práci som si nenechala ujsť ani krásy okolia. Víkendy som venovala svojmu hobby – návštevám hradov a zámkov. Stihla som sa pozrieť na Šternberk, Bouzov, Helfštýn aj Veveří, pričom každý hrad mal svoju jedinečnú atmosféru. Boli to malé výlety, ktoré mi spríjemnili pobyt a dodali energiu do ďalšieho týždňa.

Olomouc si ma získala svojou atmosférou, pokojom aj krásnym okolím. Odborná spolupráca s dr. Suchou bola pre mňa obrovskou pridanou hodnotou a som presvedčená, že zážitky, kontakty a skúsenosti, ktoré som tu získala, ma budú sprevádzať ešte veľmi dlho. Ak niekto z Vás uvažuje nad Erasmusom, či už dlhším alebo kratším, určite neváhajte. Kým ste študenti a máte túto možnosť, využite ju. Nikdy neviete, kam vás zavedie a čo všetko vám prinesie.

Fotky: archív autorky

ITAPA AI: O BUDÚCNOSTI UMELEJ INTELIGENCIE NA SLOVENSKU

Ivana ŠAFFOVÁ

Dňa 9. decembra 2025 sa na Bratislavskom hrade konala prestížna technologická konferencia ITAPA AI 2025, ktorá priniesla množstvo inšpiratívnych diskusií, prezentácií a workshopov z oblasti umelej inteligencie. Udalosť sa konala v historickej Zimnej jazdiarni a jej hlavnou témou bolo využitie AI v štátnej správe, vzdelávaní, priemysle a výskume. Zastúpenie na tomto podujatí mala aj Prešovská univerzita v Prešove, ktorú v rámci riešenia projektu 1/0426/25 – VEGA: Metodologické modelovanie systému digitálnej pasportizácie cestovného ruchu na Slovensku, reprezentovala Mgr. Ivana Šaffová, MBA, MBE, interná doktorandka Katedry turizmu a hotelového manažmentu Fakulty manažmentu, ekonomiky a obchodu Prešovskej univerzity v Prešove (KTHM FMEO PU v Prešove).

Program konferencie bol nabitý zaujímavými bodmi už od rána. Po registrácii a otvorení konferencie moderátorom Gregorom Marešom nasledovali diskusie s významnými hosťami, medzi ktorými nechýbali Peter Pellegrini, prezident SR, či Peter Chochula z CERNu. Hlavnými témami boli možnosti, ako štát môže zrýchliť adopciu AI, a concept Models-as-a-Service, ktorý by štátnym inštitúciám umožnil využívať AI modely bez budovania vlastnej infraštruktúry. Konferencia sa taktiež zamerala aj na praktické otázky integrácie umelej inteligencie do slovenského vzdelávacieho systému. Minister školstva SR Tomáš Drucker predstavil Národný plán integrácie AI do školstva s cieľom zaviesť ho už v školskom roku 2026/2027.

Plán stojí na troch pilieroch: bezpečné, etické a inkluzívne vzdelávanie. Podľa prieskumov dnes

používa AI až osem z desiatich žiakov, no len štvrtina učiteľov, čo vytvára nerovnováhu a potenciálne riziká. Pre vysoké školy je AI obrovskou príležitosťou. Môže výrazne zefektívniť výučbu, podporiť personalizované učenie a pomôcť študentom rozvíjať praktické zručnosti v reálnom svete. Ďalším trendom je využitie AI vo vysokoškolských štúdiách, kde študenti pracujú s nástrojmi ako ChatGPT na zlepšenie písania, analyzovania dát či prípravy projektov. Diskutovalo sa aj o výzvach, učitelia a univerzity musia zabezpečiť, aby študenti používali AI zodpovedne a eticky. Umelá inteligencia vo vzdelávaní prináša množstvo výhod. Umožňuje personalizované učenie, kde sa obsah prispôbuje schopnostiam a tempu každého študenta, a zároveň môže pomôcť pedagógom s administratívou, hodnotením alebo tvorbou učebných materiálov.

AI otvára priestor pre simulácie a experimenty, ktoré študentom umožňujú pracovať s realistickými modelmi biologických či ekonomických systémov. Zároveň podporuje rozvoj digitálnych zručností a analytického myslenia, ktoré sú nevyhnutné pre život v modernej digitálnej spoločnosti. Z ITAPA AI 2025 si odnášame jasnú správu: AI je už dnes realitou, ktorá mení spôsob, akým sa učíme, pracujeme a žijeme. Pre slovenské školstvo to znamená, že vzdelávanie o umelej inteligencii už nie je len doplnkom, ale nevyhnutnou súčasťou prípravy mladých ľudí na digitálnu budúcnosť. Konferencia ukázala, že AI môže byť silným spojencom, ak sa používa eticky a zodpovedne, a že Slovensko má všetky predpoklady stať sa lídrom v tejto oblasti.

Foto: archív autorky

MY ACADEMIC EXCHANGE JOURNEY IN SLOVAKIA

Rukhshona ELMURODOVA

As a student from Uzbekistan, my exchange semester at the Faculty of Management and Business at the University of Prešov was an opportunity to experience European education, academic research, and a truly international environment. Thanks to the National Scholarship Programme of the Slovak Republic, I was able to study, participate in an international scientific conference, and explore new perspectives in economics and marketing neuroscience.

My name is Ruxshona Elmurodova, and I am from Uzbekistan. I won the National Scholarship Programme of the Slovak Republic (NŠP), which allowed me to gain international academic experience in Slovakia and explore European education. Currently, I am a fourth-year bachelor's student in World Economy and International Economic Relations, and I am completing my seventh semester as an exchange student at the University of Prešov.

I chose the Faculty of Management and Business of the University of Prešov for the exchange because

it has supportive professors and strong networking opportunities. In particular, the university's NeuroLab aligned with my growing interest in neuroscience in marketing, while the calm, nature-rich environment of Prešov created ideal conditions for focused study.

During my exchange semester, the 9th International Scientific Conference - Economics, Management and Business 2025, organised by my faculty, took place. The conference is held once every two years, and it was a significant advantage that it happened during my stay. I had the honour of representing Uzbekistan as the only Central Asian participant among researchers from over fifteen countries. This experience provided valuable academic insights and strong international networking opportunities.

The learning environment was one of the strongest aspects of my exchange. Classes were highly interactive, and professors were approachable and very helpful. They always provided English-language books, articles, and learning resources directly for each course. The classroom atmosphere was friendly and informal, and communication with professors felt natural and open. Even small moments, such as

sharing coffee or pizza after classes, made the academic environment feel welcoming, motivating, and truly memorable.

Beyond academics, Slovakia reshaped my perspective on balance and safety. During one semester, I travelled to nearly 20 European cities, yet Prešov stood out as one of the safest cities I visited, especially for women. As a hijabi woman, I felt fully respected and accepted.

The international student environment was also highly dynamic. I studied with students from over 15 countries and joined international and cultural activities. ESN organised several trips for Erasmus students to help us connect, including hiking in the High Tatras and visiting the Opal Mines Cave, one of only two opal mines in the world, located in the United States and Slovakia.

Overall, this exchange semester confirmed my decision to pursue a Master's degree in Europe and left me with a strong appreciation for balance, safety, and global perspective.

Foto: archív autorky, Martin ROVŇÁK

ODBORNÁ KONFERENCIA CESTOVNÉHO RUCHU V MICHALOVCIACH

Ivana ŠAFFOVÁ

Priestory historického Zemplínskeho múzea sa 19. februára 2026 stali centrom diskusie o budúcnosti cestovného ruchu na východnom Slovensku. Odborná konferencia s názvom „Od priehrady k destinácii“ účastníkom pripomenula 60. výročie vzniku vodnej nádrže Zemplínska šírava a otvorila strategické otázky jej transformácie na modernú turistickú destináciu 21. storočia.

Spomínaného podujatia sa zúčastnila aj interná doktorandka Katedry turizmu a hotelového manažmentu Fakulty manažmentu, ekonomiky a obchodu Prešovskej univerzity PU v Prešove (KTHM FMEO PU v Prešove), Mgr. Ivana Šaffová, MBA, MBE. Konferencia spojila akademickú obec, predstaviteľov samospráv a kľúčových aktérov v cestovnom ruchu. Cieľom nebolo len nostalgické spomínanie, ale najmä hľadanie ciest, ako zvýšiť konkurencieschopnosť regiónu Dolný Zemplín v silnej domácej i medzinárodnej konkurencii.

V úvode vystúpili poprední predstavitelia regiónu, a to Ing. Rastislav Trnka (predseda KSK a KOOCR), Mgr. Miroslav Dufinec (primátor mesta Michalovce) a Mgr. Stanislava Rovňáková (riaditeľka Zemplínskeho múzea). Rečníci sa zhodli, že Šírava už dávno nie je iba technickým dielom na ochranu pred povodňami, ale motorom ekonomického rozvoja,

ktorý si vyžaduje systémové investície do infraštruktúry a služieb.

Prvý odborný blok sa sústredil na identitu destinácie a jej integráciu do širšieho okolia. JUDr. Lenka Vargová Jurková (výkonná riaditeľka KOOCR) prezentovala Šíravu ako „príbeh, ktorý tvoríme a píšeme spolu“, pričom zdôraznila dôležitosť budovania silnej značky (brandingu). Mgr. Tibor Tabak (výkonný riaditeľ ZOOCR) predstavil víziu „Šírava bez hraníc“, ktorá počíta s užším prepojením vodnej nádrže s vinohradníckou oblasťou Tokaj. Toto sieťovanie produktov turizmu je kľúčové pre predĺženie priemernej dĺžky pobytu návštevníkov. Ing. Jaroslav Vaľo a Ing. Alena Šoltisová, PhD. (SVP) priblížili technické aspekty 60-ročnej histórie vodnej stavby, ktorá tvorí nevyhnutný základ pre akékoľvek rekreačné využitie.

Popoludňajšia časť priniesla hlbší pohľad na špecifiká turizmu.

PaedDr. Martin Molnár (historik Zemplínskeho múzea) analyzoval Šíravu ako „epochálne dielo socializmu“. Historický turizmus a návrat k autentickým príbehom budovania priehrady predstavujú pre mnohých návštevníkov silné lákadlo. Ing. Zuzana Argalášová (CHKO Vihorlat) poukázala na potenciál ekoturizmu. Šírava je kriticky dôležitým zimoviskom vodného vtáctva, čo otvára dvere pre špecifické formy turizmu, ako je „birdwatching“. Mgr. Anton Fogaš, PhD. (PU) definoval Šíravu ako novodobý fenomén Dolného Zemplína z geografického a socio-ekonomického pohľadu. Mgr. Michaela Zdražilová (OOCR - Horný Zemplín) uzavrela odbornú časť témou riadenia turistických destinácií. Zdôraznila, že bez profesionálneho manažmentu a zvyšovania kvality služieb nemôže slovenský cestovný ruch dlhodobo prosperovať. Účastníci mali v rámci sprievodného programu konferencie možnosť navštíviť aj tematickú výstavu „Zemplínska šírava 60“ v západnom krídle múzea.

Konferencia jasne ukázala, že cesta od „priehrady“ k „destinácii“ je proces, ktorý si vyžaduje spoluprácu odborníkov z oblasti histórie, ekológie, cestovného ruchu aj marketingu. Tento deň predstavoval názornú ukážku toho, ako sa teoretické poznatky o manažmente destinácie aplikujú v reálnej praxi.

Foto: archív autorky

ERASMUS+ Z PREŠOVA NA BRITSKÚ UNIVERZITU: CESTA ZA SNOM

Viktorii VARENYK

V rámci programu Erasmus+ som ako študentka Katedry turizmu a hotelového manažmentu FMEO PU v Prešove bola na študijnom pobyte v meste Larnaka na Cypre, kde som študovala na univerzite UCLan Cyprus.

V článku sa s vami podelím o svoje dojmy zo štúdia v medzinárodnom prostredí, o rozdiely v akademickom prístupe, ale aj o každodenný život na slnečnom ostrove. Priblížim vám, čo mi táto skúsenosť priniesla – od zlepšenia angličtiny a nových priateľstiev z celého sveta až po osamostatnenie sa v cudzom prostredí. Ako vyzerá život v modernom kampuse pri Larnake a čo všetko sa človek naučí, keď sa rozhodne vycestovať za vzdelaním za hranice? Som študentkou Fakulty manažmentu, ekonomiky a obchodu Prešovskej univerzity.

Už v druhom ročníku počas zimného semestra som sa rozhodla využiť príležitosť programu Erasmus+ a vycestovala som na UCLan Cyprus. Táto univerzita, sídliaca v dedinke Pyla neďaleko Larnaky, je jediným zahraničným kampusom britskej University of Central Lancashire, čo spája britskú kvalitu vzdelávania s neopakovateľnou stredomorskou atmosférou. Cyprus ma očaril hneď od prvého dňa. Aj keď u nás doma vládla tuhá zima, tu ma privítalo slnečné počasie, Stredozemné more a neskutočná energia ostrova.

Štúdium v takomto prostredí bolo motivujúce samo o sebe. Všetky predmety prebiehali výhradne v angličtine pod vedením medzinárodných odborníkov. Spočiatku som mala rešpekt, no vďaka ústretovému prístupu profesorov a neustálej ko-

munikácii som veľmi rýchlo odbúrala jazykovú bariéru. Dnes môžem s istotou povedať, že moja angličtina sa posunula na úplne inú úroveň, čo považujem za jeden z najväčších akademických prínosov tohto pobytu. Najväčšiu hodnotu celého Erasmu však pre mňa predstavovali ľudia. UCLan Cyprus je skutočným multikultúrnym centrom. Vďaka modernému kampusu a spoločným projektom som si našla priateľov doslova z celého sveta – od Európy až po vzdialenejšie kúty. Trávili sme spolu nielen čas na prednáškach, ale najmä voľné chvíle cestovaním po ostrove, spoznávaním miestnej gastronómie a tajomstiev histórie.

Tieto medzinárodné priateľstvá a nekonečné diskusie mi otvorili oči a ukázali nové perspektívy. Zistila som, že napriek tomu, že pochádzame z rôznych krajín, naše sny a ciele sú si často veľmi podobné. Život na slnečnom Cypre ma naučil maximálnej samostatnosti. Musela

som sa naučiť orientovať v cudzom prostredí a riešiť každodenné výzvy tisícky kilometrov od domova. Táto skúsenosť mi výrazne posilnila organizačné schopnosti a dodala mi sebavedomie, ktoré budem v budúcej praxi určite potrebovať. Domov som sa vrátila s pocitom, že svet je oveľa menší a otvorenejší, než som si predtým myslela. Podľa mojich skúseností je takáto mobilita neoceniteľná pre každého mladého človeka. Erasmus+ nie je len o škole, je to škola života v tom najlepšom zmysle slova. Prešovská univerzita mi touto cestou otvorila dvere k možnostiam, ktoré ma formovali nielen profesionálne, ale najmä ľudsky. Ak niekto váha, či vycestovať na zimný semester do tepla, moja odpoveď je jasná: neváhajte ani sekundu, tie spomienky a priatelia za to stoja!

Foto: archív autorky

ERASMUS+ DISKOMFORTOM KU KOMFORTU

Dávid MACHALA, Samuel KOVALČÍK, Samuel GREGUSS

V rámci programu Erasmus+ sme spolu so spolužiakmi dostali možnosť vycestovať a študovať v inej krajine. Hneď začiatkom druhého semestra 1. ročníka sme sa toho chytili a začali sme spolu s koordinátorkou riešiť, akú krajinu by sme vybrali. Vycestovali sme do severného Poľska k moru, konkrétne do mesta Gdansk. Ponuka nás zaujala nádherným mestom plnej histórie a taktiež školou, ktorá ponúkala kvalitné športové vybavenia a príležitosti.

Po dlhom vybavovaní, stresu a obavách sa nám podarilo na Erasmus vycestovať v zimnom semestri v 2. ročníku. Bohužiaľ internát sa nám nepodarilo dostať, tak sme si ubytovanie museli hľadať sami. Našli sme si apartmán, v ktorom sme sa cítili príjemne, no cenovo to nebola žiadna hračka.

Hneď po príchode nás uvítala koordinátorka Akadémie wychowania fizycznego i sportu s ďalšími inštrukciami, ako to na univerzite funguje a čo nás čaká. Samozrejme, to nebola prechádzka ružovou záhradou, no tešili sme sa aj tak. Predmety sa väčšinou

vyučovali v angličtine, hlavne tie teoretické, niektoré praktické sme mali v poľštine, ale nebol veľký problém sa dorozumieť. Hodiny sme mali väčšinou poobede, takže sme mali veľa času aj na oddych a aj na seminárne práce pre našu domácu univerzitu, ktoré nás neminuli. Akadémia bola vybavená veľmi slušne čo sa športového hľadiska týka, ponúkala nám naozaj rôzne športy, najviac nás pobavil a zároveň prekvapil quidditch (vysvetlím: Harry Potter v tom bol veľmi dobrý).

Veľmi nás potešili Erasmus eventy, na ktorých sme sa skoro pravidelne zúčastňovali. Dávali nám totiž možnosť spoznať nových ľudí, zlepšovať sa v jazykoch či už v anglickom alebo poľskom a hlavne nám to prinášalo nové zážitky, na ktoré len tak ľahko nezabudneme, napríklad biliardový turnaj, turnaj vo FIFE taktiež aj rôzne párty, bez toho by sa to nezaobišlo. Taktiež nás veľmi potešila návšteva našich pedagógov z Prešovskej univerzity, ktorí nám náš pobyt veľmi spríjemnili, veľmi nás to potešilo a povzbudilo, že nás prišli pozrieť, ako sa nám darí. Veľmi im za to ďakujeme.

Celý Erasmus nám dal do života veľmi veľa skúseností, je to niečo, čo by mal naozaj zažiť každý študent, samozrejme, ak sa mu takáto príležitosť naskytne. Zhodli sme sa, že nám to prinieslo veľa benefitov do nášho budúceho života, napríklad zlepšenie našich jazykových schopností, samostatnosť, zvýšenie sebavedomia, nové pohľady na svet a hlavne nám to otvorilo oči. Program Erasmus+ vrelo odporúčame všetkým študentom. Ak chcete zažiť niečo výnimočné a vystúpiť zo svojej komfortnej zóny, neváhajte a zapojte sa.

Foto: archív autorov

ERASMUS+ ZA ŠPORTOVOU VEDOU DO PORTA

Stanislava IVANOVÁ

V januári 2026 som absolvovala krátkodobú doktorandskú stáž na Univerzite v Porte, konkrétne na Fakulte športu. Túto univerzitu som si vybrala na základe pozitívnych referencií a odporúčaní našich študentov a zamestnancov, ktorí mali s touto fakultou už predchádzajúce skúsenosti.

Stáž trvala dva týždne a jej program bol zameraný na komplexné spoznanie fungovania fakulty v teoretickej aj praktickej rovine. Súčasťou stáže bola prehliadka fakulty, diagnostických centier, športovísk a špecializovaných laboratórií. Mala som možnosť byť priamo súčasťou viacerých testovaní a zapojiť sa do projektov realizovaných aj mimo univerzitného prostredia, čo mi umožnilo vidieť aplikáciu vedeckých poznatkov v praxi.

Počas pobytu som sa zúčastnila prebiehajúcich seminárov pre študentov a absolvovala viacero odborných stretnutí s profesormi fakulty. Tí ma oboznámili so svojou vedeckou a pedagogickou činnosťou, aktuálnymi výskumnými projektmi, ako aj s formami medzinárodnej spolupráce. Významnou súčasťou stáže bola aj možnosť odprezentovať vlastnú prácu a diskutovať o jej ďalšom smerovaní a možnostiach zlepšenia.

Stáž pre mňa predstavovala výrazný prínos najmä v oblasti štúdia a vedy, predovšetkým vďaka oboznámeniu sa s modernými diagnostickými metódami v oblasti vied o športe. Zároveň mi priniesla množstvo cenných kontaktov, ktoré môžu v budúcnosti prispieť k sieťovaniu a nadviazaniu ďalších odborných spoluprác.

Nemalý význam mala stáž aj z osobného hľadiska. Mala som možnosť spoznať nových ľudí, s ktorými som zostala v kontakte, nahliadnuť do portugalskej kultúry, objavovať nové miesta a zlepšiť sa v cudzom jazyku. Pobyt v zahraničí mi zároveň pomohol rozšíriť všeobecné obzory a získať nové perspektívy.

Svoju prvú zahraničnú doktorandskú stáž vnímam ako významný krok vpred v mojom akademickom

aj osobnom rozvoji. Bola to skúsenosť, ktorá mi otvorila dvere k novým príležitostiam a motivovala ma k ďalšiemu odbornému rastu.

Foto: archív autorky

MY EXPERIENCE AS AN ERASMUS+ STUDENT AT UNIPO

Jessica MIEKO OTA ALVES

Jessica MiekO Ota Alves z Universidade Federal de Uberlândia, Brazília, absolvovala počas zimného semestra akademického roka 2025/2026 praktickú stáž na doktorandskom stupni štúdia cez mobilítne projekty Erasmus+ KA171. Jej skúsenosti a dojmy z mobility si prečítate v nasledujúcom článku.

My international academic mobility experience at the University of Prešov was profoundly enriching, both professionally and personally. I conclude the program with a slightly more competitive CV for the job market and with more mature interpersonal and behavioral skills.

The challenges I faced during my exchange program at the UNIPO motivated me to approach adverse situations from different perspectives, broadening my way of thinking and acting to find solutions. As a result, I gained self-knowledge. Being immersed in a reality so different from my own—with a different climate, a different cuisine, a different currency, and a language that I didn't know—taught me a lot about resilience as well. This experience required me to develop adaptation tools to ensure my well-being and achieve a good quality of life in the new environment I was in.

At the Laboratory of the Department of Ecology, I could also acquire understanding of the relationship between biodiversity and agricultural ecosystems and gained practical skills in soil sampling techniques, including the assessment of enzymatic activity and physico-chemical properties, mainly in anthropologically modified and contaminated areas, which contributes to more efficient and sustainable management of this natural resource.

Furthermore, having the opportunity to experience a great cultural diversity and interact with people who had nationalities, values, and lifestyles very different from my own, both in an academic context and during leisure time, encouraged me to practice empathy. This exercise was essential for establishing effective communication and building friendly relationships with those around me, contributing significantly to the strengthening of my emotional intelligence.

To complete this cycle of self-development, I consider it important to highlight the role of the Erasmus+ Programme implementation team in Prešov, which supported my training activities from beginning to end.

From assistance in preparing the documentation to participate in the Program to my departure from Slovakia, I felt supported at every stage. The support provided by the International Relations Office, the university staff, the Program tutors, the dormitory staff, ESN (Erasmus Student Network), the Laboratory of the Department of Ecology team, technical support, and facilitators were essential. Without a doubt, this welcoming environment contributed decisively to my adaptation process as a student and to the overall direction of academic life in a foreign country.

Another point I wanted to highlight is the student accommodation.

I really liked it, especially the new dormitory. The comfort of the spaces for rest and study, the common areas such as the laundry room, kitchen, and games room, all equipped with enough materials for the full development of student autonomy, made me feel at home. Besides that, it's close to shops and tourist attractions, and has easy access to various other places by public transport. In short, a wonderful structure!

I also believe that having financial support through the scholarship was fundamental in allowing me to have such a satisfying and complete experience here, because it covered food expenses, housing, round-trip tickets to my country of origin, travel insurance, and even leisure activities, which allowed me to get to know some other countries and their histories and architecture.

The activities promoted by the Erasmus+ Programme support network, such as trips, events, parties, meetings and games, were also highlights of the exchange, as they helped promote integration among students and encourage teamwork. It was great to be part of this large community.

Therefore, I would like to express my gratitude for the opportunity for learning and traineeship. To everyone, I extend my sincere gratitude for your care, kindness, and respect. Thank you!

Foto: archív autorky

ERASMUS+ STÁŽ VO VEČNOM MESTE

Andrej KOSTELNÍK, Diana KOSTELNÍKOVÁ

Našu študentskú Erasmus+ stáž sme absolvovali v Slovenskom historickom ústave v Ríme (Istituto storico Slovacco di Roma), ktorá sa venuje výskumu slovenských dejín v Ríme, publikovaniu odbornej literatúry a zároveň vydáva vedecký časopis Slovak Studies. Bolo to už po druhýkrát, čo sme mali možnosť rozširovať svoje vedomosti a zručnosti priamo v srdci večného mesta.

Rím je nie len hlavným mestom Talianska, ale najmä kultúrnym centrom celého Apeninského polostrova, o čom sa môže presvedčiť každý jeho návštevník. V meste je ukrytých mnoho klenotov sakrálneho umenia, vrátane architektonických skvostov, do veľkej miery spätých aj s dejinami Slovenska. Ide o pamiatky spojené s pôsobením svätých solúnskych bratov ako je napr. bazilika Santa Maria Maggiore, bazilika sv. Klimenta, kde leží telo sv. Cyrila-Konštantína či chrám sv. Praxedy, no (ne)známy rímsky pahorok Aventinum je zas miestom pôsobenia

sv. Vojtecha, misionára Uhrov a Poliakov.

Našťastie sme nevynechali ani miesta od turistami preplneného Ríma (nečudo, veď je jubilejný rok a zároveň prvý rok pontifikátu pápeža Leva XIV.) trochu viac vzdialené, kde sme sa pokochali nádhernou architektúrou, no tiež potešili dobrým tradičným jedlom a kvalitným vínom. Mestečko Grottaferrata je známe pre svoju lokálnu mäsovú pochúťku s názvom porchetta, ale predovšetkým vďaka kláštoru, pôvodne postavenému pre

gréckych pravoslávnych mníchov v 11. storočí sv. Nílom, ktorého knižnica patrí k najzachovalejším a dodnes uchováva poklady ako sú napr. manuskripty z 10.-11. storočia či pôvodné diela Leonarda da Vinciho.

Išlo o jedno z centier východného byzantského mníšstva a vzdelanosti v Itálii. Avšak pamiatky východného umenia možno nájsť aj v samotnom centre Ríma, v chráme Santa Maria Antiqua, ukrytom medzi ruinami pamätajúcimi si zašlú slávu Rímskeho impéria. Paradoxne vďaka zemetraseniu v 9. storočí dnes môžeme obdivovať vzácne zachované fresky, vyhotovené klasickým byzantským štýlom.

Spolu s novými priateľmi-stážistami sme sa vybrali objavovať ďalšie pamätihodnosti v rímskom okolí. Jednou z našich cieľových destinácií bol kláštor Subiaco, v ktorom sa na začiatku svojej duchovnej cesty poddával askéze svätý Benedikt z Nursie, zakladateľ západného monasticizmu. Celá námaha našich nôh bola napokon odmenená nádherným výhľadom na košaté lesy okolitých hôr, do ktorých bol kláštor splyvajúci so skalami, zasadený. Interiér bol vyzdobený freskami inšpirovanými byzantským umením, v inej časti renesanciou.

Ikonografické scény zobrazovali okrem biblických príbehov aj časti života sv. Benedikta. Nevedeli sme od nich odtrhnúť oči. No samotné miesto bolo príťažlivé aj vďaka svojej duchovnej hodnote a atmosfére. Spoje z Ríma do Subiaca boli relatívne obmedzené, takže sme plnohodnotne využili každú minútu, ktorú sme mali k dispozícii a chtiac-nechtiac pomaly schádzali dole kopcom, s výhľadom na hory a o niečo nižšie ležiaci kláštor sv. Scholastiky, Benediktovej sestry.

Ak by sme mali písať o každom zážitku z Ríma (a okolia), vedeli by sme zaplniť celú knihu. Aj to je dôvodom, prečo sme vďační za možnosť takúto zahraničnú stáž absolvovať. Obohatení o nové vedomosti, zručnosti, zážitky a hlavne priateľov sa tešíme na ďalšie možnosti, ktoré nás budú čakať.

Fotky: archív autorov

PROFESIONÁLNY A VEDECKÝ RAST V RÁMCI PROGRAMU ERASMUS+

Oľha CHERVIAKOVA

Program Erasmus+ naďalej predstavuje kľúčový mechanizmus na podporu medzinárodnej akademickej mobility, pričom študentom a doktorandom vytvára priestor pre odborný i vedecký progres. Konkrétnym príkladom je vedecko-výskumná stáž doktorandky v odbore sociálna práca z Pravoslávnej bohosloveckej fakulty PU v Prešove, ktorá sa uskutočnila na partnerskej inštitúcii v Poľsku.

Absolvovanie stáže na Pápežskej univerzite Jána Pavla II. v Krakove mi poskytlo cennú príležitosť validovať doktorandský výskum v praxi. Pobyt významne prispel k rastu mojich analytických zručností a k formovaniu globálneho pohľadu na systémy sociálnej podpory, čím posilnil moju odbornú profiláciu v európskom výskumnom priestore.

Pravoslávna bohoslovecká fakulta PU v Prešove aktívne povzbudzuje študentov a doktorandov, aby aktívne využívali príležitosti medzinárodnej mobility, ktoré poskytuje program Erasmus+, ako účinný nástroj pre profesionálny rozvoj, akademickú výmenu a osobný rast.

očami študentov

lokálnej úrovni, najmä si rozšíriť vedomosti v oblasti vzdelávania pracovníkov v oblasti sociálnej podpory. Osobitná pozornosť bola venovaná práci so zraniteľnými skupinami obyvateľstva, medzisektorovej interakcii a úlohe vedeckého výskumu pri formovaní efektívnych sociálnych riešení.

Stáž v rámci programu Erasmus+ mi dala príležitosť nielen prehĺbiť si odborné znalosti, ale aj vidieť, ako vedecký výskum priamo ovplyvňuje prax sociálnej práce. Skúsenosť so spolupracou s poľskými kolegami sa stala cennou etapou môjho vedeckého a profesionálneho rozvoja.

Ďalšou dôležitou súčasťou akademickej mobility bola účasť na VII. celopoľskej vedeckej konferencii z cyklu «Praca socjalna w teorii i dziaľaniu» na tému «Superwizja w zawodach wsparcia społecznego – stan obecny i perspektywy rozwoju» (14. – 15. novembra 2025 v Krakove). Konferenciu zorganizovala Pápežská univerzita Jána Pavla II. v Krakove a Asociačia certifikovaných supervízorov sociálnej práce. Podujatie bolo venované diskusii o súčasnom stave implementácie supervízie v profesiách sociálnej podpory, analýze existujúcich modelov supervíznej

práce a identifikácii perspektív jej ďalšieho rozvoja.

Vo svojom príspevku na tému «The Role of the Supervisor in the Institutionalization of Social Services Supervision» som prezentovala výsledky výskumu a spoločnej práce s pedagógmi z Pravoslávnej bohosloveckej fakulty (PBF) Prešovskej univerzity v Prešove. Konkrétne na príklade Slovenska bola analyzovaná a prezentovaná legislatívna a inštitucionálna konsolidácia supervízie, požiadavky na vzdelávanie supervízorov, fungovanie registra supervízorov a úloha etického kódexu.

Prezentované boli aj výsledky vedeckého vývoja súvisiaceho s integráciou teórie a praxe v metodológii sociálnej práce, najmä v kontexte spoločnej vedeckej práce «Integrative Analysis of Methodological Approaches to Social System», ktorej autormi sú: Olha Cherviakova, Maroš Šip, Bohuslav Kuzyšin, ktorá odhaľuje systémový prístup k analýze sociálnych procesov.

Účasť na vedeckých a praktických seminároch a diskusiách umožnila prehĺbiť výskumný rozhľad, oboznámiť sa s poľskými postupmi v supervízii a integrovať získané poznatky do vlastného vedeckého výskumu.

Na základe výsledkov medzinárodnej stáže sa získané skúsenosti stali základom pre aktívnu vedeckú a výskumnú prácu. V procese spracovania zozbieraných materiálov a analýzy európskych postupov bolo pripravených množstvo vedeckých článkov, ktorých cieľom je publikovať vo vedeckých časopisoch. Výskum sa zaoberá

aktuálnymi otázkami rozvoja sociálnych služieb, inštitucionalizácie supervízie a zlepšovania kvality profesionálnej činnosti v oblasti sociálnej práce. Materiály vytvorené počas stáže boli integrované aj do dizertačného výskumu, čím sa prehĺbila jeho empirická a analytická zložka. Osobitná pozornosť sa venovala analytickej práci zameranej na zovšeobecnenie skúseností európskych krajín a formovanie praktických odporúčaní na zlepšenie systému sociálnych služieb.

Účasť na programe Erasmus+ taktiež vytvorila podmienky pre nadviazanie akademických kontaktov s poľskými kolegami, výmenu výskumných skúseností a rozšírenie medzinárodnej vedeckej spolupráce. Takéto stáže sú dôležitým krokom k integrácii mladých vedcov do európskeho vedeckého priestoru a zlepšeniu kvality prípravy odborníkov v oblasti sociálnej práce.

Foto: archív autorky

ŠTUDENTKA PU POMOHLA VYBOJOVAŤ DVAKRÁT OLYMPIJSKÝ BRONZ

Ingrid TIMKOVÁ

Šport, štúdium aj podnikanie dokáže spojiť do jedného dynamického života. Sophia Polák, študentka Prešovskej univerzity (PU) v Prešove, dosiahla spolu s paralyžiarkou Alexandrou Rexovou mimoriadny úspech. Na Zimných paralympijských hrách 2026 v Cortina d'Ampezzo získali bronz v zjazde aj v super-G zrakovo znevýhodnených žien.

Pre slovenský parašport sú to prvé dve cenné medaily z hier a zároveň dôkaz, že mladá generácia športovcov dokáže nadviazať na úspešnú tradíciu slovenského paralympijského lyžovania.

BRONZ, KTORÝ ODŠARTOVAL SLOVENSKÚ RADOSŤ

Dvojica Rexová - Polák nastúpila na legendárnu zjazdovku Tofane v konkurencii siedmich pretekárov. Alexandra Rexová štartovala ako prvá, čo je výhodou pre kvalitu trate, no zároveň prináša veľký tlak. V cieľi totiž treba čakať, či výkon obstojí.

Už tréningové jazdy naznačili, že Slovenky môžu pomýšľať na medailu. „Sú to veľké emócie. Nesieme domov na Slovensko prvú medailu z tohtoročných zimných hier a dúfame, že nie poslednú. Som veľmi šťastná, že nám to so Sophiou vyšlo, pretože sme si to obe zaslúžili,“ povedala po pretekoch Alexandra Rexová. Úspech v zjazde pritom nebol jediným medailovým momentom slovenskej dvojice na hrách v Cortine d'Ampezzo. Pridali na legendárnej zjazdovke v Tofane ešte jeden bronz, a to v disciplíne super-G.

Pre Sophiu Polák to bola pritom premiéra na paralympijských hrách a hneď pri prvých štartoch si dvakrát vychutnala atmosféru medailového ceremoniálu. „Znamenajú pre mňa veľmi veľa. Človek sa na to pripravuje celý život a je to moja prvá paralympiáda. Je to brutálny pocit, úžasné. Možno si to teraz ešte úplne neuvedomujem, ale keď si spomeniem na všetko, čo som musela obetovať – ja, ale hlavne moji rodičia a celá moja rodina. Patrí im obrovská vďaka. Budem im za to vďačná do konca života. Je to najmä ich zásluha,“ povedala Polák pre TASR.

Spolupráca s Alexandrou Rexovou funguje druhú súťažnú sezónu a už teraz priniesla výrazné výsledky. Sophia sa totiž ako bývalá reprezentantka Slovenska v alpskom lyžovaní po skončení svojej aktívnej kariéry rýchlo adaptovala na paraalpské lyžovanie, kde sa stala neoddeliteľnou súčasťou tímu.

Dva štarty na paralympiáde tak premenila prešovská lyžiarka na dva bronzové kovy. Emócie po úspechu boli silnejšie než pri akomkoľvek predchádzajúcom výsledku. „Ak to porovnam s klasickým lyžovaním,

paraalpské lyžovanie je iné, ale je úžasné. V sobotu som sa dokonca rozplakala, čo sa mi pri mojich výsledkoch nikdy nestávalo. Nepamätám si, že by som niekedy plakala od radosti. Je to brutálny pocit. Odnášam si krásny pocit, že som dala zo seba všetko a že sa nám to podarilo. Pätnásť rokov driny sa konečne ukázalo na veľkom úspechu,“ dodala.

ŠTUDENTKA MANAŽMENTU, KTORÁ ŽIJE ŠPORTOM

Navádzačka Sophia Polák pochádza z Prešova a študuje obchodný manažment na Fakulte manažmentu, ekonomiky a obchodu Prešovskej univerzity.

Lyžovaniu sa venuje od detstva a za sebou má bohatú športovú kariéru. „Študujem obchodný manažment, popri tom budujem biznis a venujem sa zjazdovému lyžovaniu už viac ako 15 rokov. Prvé preteky som absolvovala v siedmich rokoch. Lyžovanie som si vybrala sama, vždy som milovala šport. Ako malá som sa venovala rôznym športom, korčuľovaniu, futbalu, plávaniu či gymnastike, ale lyžovanie bol vždy hlavný šport, v ktorom som každý rok napredovala,“ povedala pre časopis Na pulze.

CESTA K PARALYMPIJSKÉMU ÚSPECHU

Rok 2024 priniesol Sophiu Polák novú športovú výzvu – stala sa navádzačkou Alexandry Rexovej, držiteľky zlatej a bronzovej medaily zo Zimných paralympijských hier 2022 v Pekingu.

Spolupráca sa ukázala ako mimoriadne úspešná. Už počas sezóny 2024/2025 získali:

- bronz na majstrovstvách sveta v Maribore,
- bronzové umiestnenia v celkovom hodnotení Svetového pohára, slalome aj obrovskom slalome, ďalšie pódia v zjazde a super-G,
- v sezóne 2025/2026 ich forma vyvrcholila dvomi bronzovými medailami na paralympiáde v Cortine a ďalšími skvelými výsledkami v Svetovom pohári.

ŠPORT, ŠTÚDIUM AJ PODNIKANIE

Sophia Polák však popri vrcholovom športe nezabúda ani na štúdium a podnikateľské aktivity. Spolu s kolegom sa venuje tvorbe foto a video obsahu z automobilového prostredia. „S kolegom sa venujeme točeniu a foteniu áut - najmä počas jazdy, či už na cestách alebo na zasnežených zjazdovkách,“ priblížila svoje ďalšie aktivity.

MOTIVÁCIA PRE ĎALŠIE VÝZVY

Bronz z Cortiny je pre slovenský tím silnou motiváciou. Alexandra Rexová aj Sophia Polák veria, že to nie je posledná medaila, ktorú spolu získajú. Ich úspech je zároveň dôkazom, že aj študenti Prešovskej univerzity dokážu preraziť na najväčších svetových športových podujatiach a reprezentovať Slovensko na najvyššej úrovni. Bronzové medaily z Cortiny sú pre

dvojicu Sophia a Alexandra viac než len športový úspech. Sú symbolom dôvery, súhry a obrovskej odvahy. V paraalpском lyžovaní totiž navádzačka nie je len sprievodkyňou na trati. Je očami športovkyne, ktorá sa na ňu musí spoľahnúť pri každom oblúku aj pri rýchlostiach presahujúcich sto kilometrov za hodinu.

Pre Sophiu Polák je paralympijský bronz ďalším dôkazom, že roky tréningov, disciplíny a odhodlania majú zmysel. Popri náročnom štúdiu na PU tak dokazuje, že mladí ľudia dokážu posúvať hranice. A to nielen svoje, ale aj tie športové.

A hoci medailové umiestnenia z paralympiády v Cortine už navždy zostanú zapísané v športovej histórii, pre mladú študentku Sophiu to nie je bodka. Skôr nová kapitola príbehu, ktorý ešte zďaleka nepovedal posledné slovo.

Meno: Sophia Polák

Vek: 21 rokov

Mesto: Prešov

Štúdium: obchodný manažment, Fakulta manažmentu, ekonomiky a obchodu Prešovskej univerzity

Šport: zjazdové lyžovanie, navádzačka zrakovo znevýhodnenej lyžiarky

NAJVÄČŠIE ÚSPECHY:

- bronzová medaila v zjazde na Zimné paralympijské hry 2026 v Cortina d'Ampezzo (s Alexandrou Rexovou)
- bronz na majstrovstvách sveta v Maribore (2025)
- bronzové umiestnenia v celkovom hodnotení Svetového pohára a v disciplínach slalom a obrovský slalom
- viac než 109 pódiových umiestnení, z toho 46 víťazstiev
- viacnásobná majsterka Slovenska v disciplínach slalom, obrovský slalom, zjazd a super-G
- trikrát sa stala celkovou víťazkou Slovenského pohára
- bola členkou Akadémie Veronika Velez Zuzulová
- pôsobila v armádnom športovom centre Dukla Banská Bystrica
- sedem rokov reprezentovala Slovensko
- vybojovala tituly majsterky Slovenska v štyroch disciplínach
- v roku 2023 reprezentovala Slovensko na Európskom olympijskom festivale mládeže, kde dosiahla najlepšie slovenské výsledky.

ZAÚJÍMAVOSŤ:

Lyžovať začala už ako sedemročná. Popri športe študuje na vysokej škole, podniká a venuje sa aj tvorbe foto a video obsahu z automobilového prostredia.

ŠTUDENTKA FŠ REPREZENTOVALA SLOVENSKO NA OLYMPIÁDE

Ingrid TIMKOVÁ

Prešovská univerzita v Prešove má ďalší dôvod na hrdosť. Jej študentka Mária Danielová (24) sa stala súčasťou slovenskej výpravy na Zimných olympijských hrách v Miláne a Cortine d'Ampezzo, kde reprezentuje Slovensko v behu na lyžiach.

CESTA NA OLYMPIÁDU CEZ EURÓPSKU ŠPIČKU

Dvadsaťštyriročná Mária Danielová si miestenku na ZOH vybojovala v silnej konkurencii počas kvalifikačných pretekov Európskeho pohára FESA. Práve výsledky na podujatiach v rakúskom Seefeldi rozhodli o jej účasti na najprestížnejšom športovom podujatí sveta.

Slovensko malo v ženskej kategórii behu na lyžiach k dispozícii jedinú olympijskú miestenku. O tú bojovala Danielová spolu s dlhoročnou reprezentantkou Alenou Procházkovou, viacnásobnou účastníčkou olympijských hier.

Mária Danielová si možnosť súperiť s jednou z najúspešnejších slovenských bežkýň váži a otvorene hovorí o výnimočnosti tejto skúsenosti.

„Je to česť súperiť s Alenou Procházkovou. Je to žena, ktorá dokázala v bežeckej lyžovaní veľmi veľa. Ak by sa mi podarilo ju zdolať a ísť na olympiádu, bolo by to niečo úžasné,“ uviedla Danielová pre TASR.

Ako dodala, olympiáda bola jej snom už od detstva: *„Odmalička som sa chcela dostať na olympiádu. Trénujem pre to a je to obrovská motivácia.“*

STABILNÁ FORMA A DOBRÉ VÝSLEDKY

V aktuálnej sezóne zaznamenala Mária Danielová viacero kvalitných výsledkov, pričom jej najlepším umiestnením v Európskom pohári FESA bola 29. priečka v šprinte v rakúskom St. Ulrichu. Silnou stránkou Danielovej sú najmä šprinty, v ktorých sa jej darilo pravidelne bodovať a udržiavať si výhodnú pozíciu v kvalifikačnom rebríčku. *„Forma je zatiaľ veľmi dobrá. Darí sa mi dosahovať pekné výsledky a verím si aj v klasickej technike,“* doplnila Danielová.

REPREZANTKA SLOVENSKA AJ PU

Účasť Márie Danielovej na Zimných olympijských hrách je významným úspechom nielen pre slovenský

šport, ale aj pre Prešovskú univerzitu, ktorú študentka hrdinsky reprezentuje na medzinárodnej úrovni.

Prešovská univerzita v Prešove prostredníctvom Fakulty športu vytvára reprezentantom podmienky na individuálnu organizáciu štúdia, čo umožňuje úpravu účasti na kontaktnej výučbe pri zachovaní stanovených študijných povinností. Svojej študentke k tomuto úspechu srdečne blahožela a drží palce.

OLYMPIJSKÁ PREMIÉRA V MILÁNE A CORTINE D'AMPEZZO

Zimné olympijské hry v Taliansku sa uskutočňujú v Miláne a Cortine d'Ampezzo. Pre Máriu Danielovú pôjde o debut na olympijských hrách a zároveň o najväčšiu výzvu jej doterajšej športovej kariéry.

M. Danielová podľa TASR absolvovala v utorok kvalifikáciu v Tesero svoj debut v olympijskej stope a v silnej konkurencii by bol jej prienik medzi elitnú tridsiatku veľkým prekvapením. Na 1,5 km dlhej trati zdolala 29 súperiek, na postupové pozície jej chýbalo takmer 20 sekúnd, skončila na 60. mieste. Na ZOH sa predstavila aj behu na 10 km voľne s intervalovým štartom, skončila na 102. mieste.

Foto: TASR

ŠPORTOVÉ ÚSPECHY NA ZIMNEJ UNIVERZIÁDE

Beáta RUŽBARSKÁ

Prešovská univerzita si uvedomuje význam pohybu nielen pre zdravie, ale aj pre osobnostný rozvoj, disciplínu a reprezentáciu akademického prostredia navonok. Významným príkladom tejto podpory je účasť našich študentov na Zimnej univerziáde, ktorá predstavuje vrcholné podujatie univerzitného športu na národnej úrovni.

Na základe poverenia Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky sa hlavným usporiadateľom Zimnej univerziády stala Žilinská univerzita v Žiline. Prešovská univerzita mala na Zimnej univerziáde zastúpenie vo viacerých športových disciplínach. Študenti reprezentovali univerzitu v stolnom tenise, bedmintonе, florbale, futsale, bežeckom lyžovaní a zjazdovom lyžovaní.

Výrazné úspechy sa podarilo zaznamenať v zjazdovom lyžovaní, kde naši študenti preukázali vysokú úroveň pripravenosti, technických zručností a športového nasadenia. V obrovskom slalome v kategórii žien vyhrala Sophia Polák, študentka Fakulty manažmentu, ekonomiky a obchodu. V kategórii mužov rovnako v disciplíne obrovský slalom obsadil druhé miesto Hugo Hančín, študent Fakulty športu. V slalome

v kategórii žien sa na treťom mieste umiestnila Natália Gaľová

Tímový duch sa naplno prejavil aj vo futsale. Študenti Fakulty športu v tejto dynamickej disciplíne potvrdili svoju kvalitu a od začiatku turnaja udávali tempo hry. Počas celého priebehu súťaže nenašli premožiteľa a suverénnymi výkonmi si vybojovali prvenstvo. Svojím nasadením, zohratosťou a bojovnosťou nastavili vysoký štandard a zaslúžene sa stali víťazmi turnaja. Víťazný tím pod vedením Mgr. Tomáša Eliaša, PhD. tvorili: Andrej Pollák, Nikola Lukáč, Richard Škodi, Tomáš Dráb, Jakub Kačmár, Sebastián Novotňák a Dominik Sočuvka. Nedá nám nespomenúť, že tento tím sa stal víťazom nielen na Zimnej univerziáde, ale zároveň sa stal aj Majstrom SR Univerzít. Tento titul získali v novembri 2025.

Významný úspech sme zaznamenali aj bedmintonе. Študent Viliam Turcsányi (Fakulta športu) sa v dvojhre a štvorhre dostal do štvrtfinále, no v mix štvorhre už siahol aj na cenný bronz.

Osobitnú pozornosť si zaslúži aj účasť študentky Márie Danielovej (Fakulta športu), ktorá bola nominovaná na Zimné olympijské hry Miláno Cortina 2026 a reprezentovala Slovenskú republiku v bežeckom lyžovaní. Jej pôsobenie

na univerzite a zároveň na najvyššej medzinárodnej športovej úrovni je výnimočným príkladom úspešného prepojenia štúdia a vrcholového športu. Zároveň je silnou motiváciou pre ostatných študentov, že aj počas vysokoškolského štúdia je možné dosahovať športové ciele svetovej úrovne.

Účasť na Zimnej univerziáde nie je len o súťažení a výsledkoch, ale aj o reprezentácii univerzity, budovaní tímového ducha, získavaní cenných skúseností a šírení myšlienky aktívneho a zdravého životného štýlu medzi študentmi. Veríme, že účasť našich študentov na tomto športovom podujatí bola úspešná nielen z pohľadu výsledkov, ale priniesie aj pozitívne skúsenosti, nové priateľstvá a hrdosť na príslušnosť k univerzite.

Foto: Tomáš ELIAŠ, Viliam TURCSÁNYI

FUTBALOVÁ MINILIGA ZAČALA SVOJU TRETIU DEKÁDU

Jaroslav SUČKA

Jeden zimný semester, množstvo gólov a silné emócie – 21. ročník Futbalovej miniligy Prešovskej univerzity vyvrcholil atraktívnym finálovým dňom, v ktorom tím Ponorka obhájil prvenstvo. Súťaž opäť potvrdila, že univerzitný futbal má medzi študentmi pevné miesto a veľkú divácku podporu.

V zimnom semestri akademického roka 2025/2026 sa na športoviskách Prešovskej univerzity v Prešove odohral už 21. ročník Futbalovej miniligy PU, ktorý opäť potvrdil, že univerzitný futbal má medzi študentmi svoje pevné miesto. Súťaž počas semestra priniesla množstvo dynamických a vyrovnaných zápasov, v ktorých nechýbalo nasadenie, emócie ani kvalitné individuálne výkony.

Vyvrcholením celého ročníka bol finálový deň, do ktorého sa prebojovali najlepšie tímy ligy. Program ponúkol divákovi atraktívny futbal,

vysoký počet gólov a pravú turnajovú atmosféru.

V zápase o tretie miesto sa stretli družstvá Sparta a Tryzub United. Duel sa niesol v ofenzívnom duchu a diváci boli svedkami gólovej prestrelky. Lepšie zvládla zápas Sparta, ktorá zvíťazila presvedčivým výsledkom 15 : 7 a vybojovala si tak konečné 3. miesto v 21. ročníku.

Vrcholom celého podujatia bol finálový zápas, v ktorom si sily zmerali tímy Ponorka a Nuršišliš United. Finále malo vysoké tempo a kvalitu, pričom rozhodujúce momenty do-

kázali lepšie zvládnuť hráči Ponorky. Po víťazstve 12 : 5 sa tím Ponorka radoval z obhajoby prvenstva, čím potvrdil svoju dominantnú pozíciu v posledných ročníkoch miniligy.

Súčasťou finálového dňa bola aj tombola pre divákov, ktorá ešte viac oživila celé podujatie a vytvorila príjemnú, komunitnú atmosféru. Práve spojenie športového zážitku, zábavy a aktívneho trávenia voľného času je jedným z hlavných dôvodov, prečo sa Futbalová miniliga PU teší dlhodobej obľube.

21. ročník tak opäť ukázal, že Futbalová miniliga Prešovskej univerzity je stabilnou a atraktívnou súčasťou študentského športového života a má potenciál ďalej napredovať aj v nasledujúcich akademických rokoch.

Foto: Miroslav KARABINŠ

ŠTUDENTI SI ZMERALI SILY VO VYSOKOŠKOLSKEJ LIGE V MIXVOLEJBALE

Terézia KOVALIK SLANČOVÁ

Šport, tímová spolupráca a priateľská atmosféra opäť spojili študentov Prešovskej univerzity (PU) v Prešove. Počas zimného semestra akademického roka 2025/2026 sa uskutočnil už 18. ročník Vysokoškolskej ligy PU v mixvolejbale, ktorý potvrdil, že univerzitný šport má na pôde univerzity svoje pevné miesto.

V priebehu zimného semestra akademického roka 2025/2026 usporiadala TJ Slávia PU Prešov v spolupráci so Slovenskou asociáciou univerzitného športu (SAUŠ) a Fakultou športu Prešovskej univerzity v Prešove už 18. ročník Vysokoškolskej ligy PU v mixvolejbale. Toto tradičné športové podujatie je dlhodobo významnou súčasťou študentského života na univerzite a každoročne vytvára priestor pre aktívne trávenie voľného času, budovanie športového ducha a posilňovanie medziľudských vzťahov medzi študentmi rôznych fakúlt.

Do aktuálneho ročníka sa zapojili štyri družstvá zložené zo študentov Prešovskej univerzity. Najväčšie zastúpenie mali študenti Fakulty športu, no do súťaže sa aktívne zapojili aj študenti Filozofickej fakulty, Fakulty zdravotníckych odborov, Pravoslávnej bohosloveckej fakulty, Pedagogickej fakulty a Fakulty manažmentu, ekonomiky a obchodu.

Súťaž prebiehala systémom každý s každým v dvojkolovo, pričom každé družstvo odohralo v základnej časti šesť zápasov. Zápas sa niesli v duchu fair play, športovej rivality a kvalitných výkonov, ktoré boli dôkazom rastúcej úrovne univerzit-

ného športu. Po ukončení základnej časti pokračovala liga semifinálovými stretnutiami, do ktorých postúpili všetky štyri tímy podľa konečného poradia (1 – 4, 2 – 3). Vyvrcholením súťaže bol záverečný hrací deň, počas ktorého sa odohral zápas o 3. miesto a finálový duel.

Celkovo sa v rámci 18. ročníka odohralo 16 zápasov, ktoré priniesli množstvo napínavých momentov, dramatických výmen i tímových výkonov. Víťazom ligy sa stalo družstvo W Team, ktoré počas celého priebehu súťaže podávalo stabilné a presvedčivé výkony. Na druhom mieste sa umiestnilo družstvo Slavkovské horalky. V súboji o tretie miesto triumfovalo družstvo Alexov klubík, ktoré zvíťazilo nad tímom Piesoční piráti.

Organizátori hodnotia priebeh podujatia pozitívne, a to nielen z hľadiska športovej úrovne, ale aj účasti a atmosféry, ktorá počas

celej ligy panovala. Vysokoškolská liga v mixvolejbale opätovne potvrdila svoje pevné miesto medzi tradičnými športovými aktivitami na Prešovskej univerzite v Prešove. Podujatie prispieva k podpore aktívneho životného štýlu študentov, rozvoju tímovej spolupráce a budovaniu univerzitnej komunity.

Veríme, že aj v nasledujúcich ročníkoch si liga udrží svoju stabilnú pozíciu a bude naďalej motivovať študentov k športovej aktivite, vzájomnej spolupráci a reprezentácii svojej fakulty v duchu fair play.

Foto: archív autorky

TURNAJ UPECEČIEK PRINIESOL DO PREŠOVA ŠPORT A VÍŤAZSTVO DOMÁCICH

Ingrid TIMKOVÁ

Počas uplynulého víkendu sa v Prešove uskutočnil už 5. ročník Celoslovenského volejbalového turnaja univerzitných pastoračných centier (UPeCe). Podujatie hostilo Prešovská univerzita v Prešove v spolupráci s UPeCe Dr. Štefana Heséka v Prešove.

Turnaj sa konal 14. marca 2026 a zúčastnilo sa ho 12 tímov z 10 univerzitných pastoračných centier pôsobiach na rôznych univerzitách po celom Slovensku. Do Prešova tak zavítali študenti z viacerých akademických miest, aby si zmerali sily na volejbalovom ihrisku a zároveň strávili čas v priateľskej atmosfére.

Slávnostného otvorenia turnaja sa zúčastnil aj prorektor prof. Marián Reiffers, ktorý v zastúpení rektora Prešovskej univerzity v Prešove prof. Petra Kónyu privítal všetkých účastníkov na pôde univerzity.

Organizáciu podujatia zabezpečilo približne 20 dobrovoľníkov, ktorí sa postarali o hladký priebeh turnaja aj sprievodný program. Vďaka ich nasadeniu a spolupráci všetkých zapojených sa podujatie nieslo v príjemnej športovej a komunitnej atmosfére.

Úspech turnaja podčiarkol aj výsledok domáceho tímu – UPeCe Prešov, ktoré si napokon vybojovalo víťazstvo v celkovom poradí. Pre organizátorov aj účastníkov tak turnaj priniesol nielen športové zážitky, ale aj príležitosť na stretnutia, budovanie vzťahov a posilňovanie univerzitnej komunity.

Podujatie opäť potvrdilo, že šport dokáže spájať študentov z rôznych univerzít a vytvárať priestor na priateľské stretnutia mimo akademického prostredia.

Foto: Univerzitné pastoračné centrum Prešov

**SAVE
THE
DATE**

27. 4. – 1. 5.

2026

AKADEMICKÝ

PREŠOV

ISSN 1337-9208 02

9 771337 920002

napulze.unipo.sk